

Antagandehandling 2021

Strandskydd och landsbygdsutveckling

Uppdatering av tematiskt tillägg till
översiktsplan för Jokkmokks kommun

JOKKMOKKS KOMMUN

JÁHKÂMÁHKE KOMMUVNNA
JÁHKÂMÁHKI SUOHKAN

Medverkande i planens framtagande

Jokkmokks kommun tjänstemän

Sigrid Segerström, projektansvarig fram till 2019

Sofia Silfverbrand, projektansvarig från och med 2019

Stefan Andersson, tillväxtchef

Erik Fagerström, chef samhälls- och infrastrukturfunktionen

Patrik Sundberg, samhällsbyggnadschef

Conny Öhman, gatuchof

Anna Winther, byggnadsinspektör

Magdalena Fjellner, utredare

Anna Hövenmark, utredare

Marietta Norlén, utredare

Arnqvist & Sivenbring AB

Annie Arnqvist, stadsarkitekt

Ramböll AB

Lars-Erik Gunnars, landskapsarkitekt

Maria Wihlborg, samhällsplanerare

INNEHÅLL

FÖRORD	6
Läsanvisning	7
Ändringar efter granskning	7
1. INLEDNING	7
Planens syfte	8
Planprocessen	8
Strandskydd	9
Strandskyddsdispens	9
2. LAGSTIFTNING	9
Rättsfall	12
Andra lagar som påverkar LIS-planen	13
Koppling till kommuntäckande översiktsplan	14
LIS i förhållande till den regionala utvecklingsstrategin	14
3. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR.....	14
Mellankommunala frågor.....	15
Landsbygd	16
Geografiska förutsättningar.....	16
Landsbygdsutveckling	16
4. LANDSBYGDSUTVECKLING I JOKKMOKKS KOMMUN	16
5. RIKTLINJER FÖR TILLÄMPNING AV LIS I JOKKMOKKS KOMMUN	19
Metod för urval	24
6. LIS-OMRÅDEN I JOKKMOKKS KOMMUN.....	24
Presentation.....	25
Jokkmokk.....	26
Kåbdalis	30
Vuollerim.....	32
Porjus	35
Fjällstråket.....	40
Sjöområdet.....	47
Skogslandet syd	49
7. MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING.....	54
Behovsbedömning	54
Övergripande	55
Riksintressen	56
Miljöbedömning av LIS-områden	58
Samlad bedömning	61
LIS-OMRÅDEN ANTAGNA 2014	64
MKB OMRÅDEN ANTAGNA 2014.....	89

ENSKILDA OMRÅDEN ANTAGNA 2021

1 Stor-skabram	27
2 Mattisudden södra	28
3. Järta	29
5. Kåbdalis Gurtek	31
7. Porsi	33
8. Porsiedet	34
9. Linjeudden	34
10. Ålloluokta västra	36
11. Gallakluokta	36
12. Jaurekaska	38
13. Kvikkjokk camping	42
14. Rävvenjarka, Njavve	42
15. Njavve södra	43
16. Njavve norra	44
17. Tjåmotis södra	44
18. Tjåmotis norra	45
19. Sågudden	45
20. Granudden	46
22. Piertinjaure.....	48
23. Låjssa	50
24. Tiellejaur.....	52
25. Lill-Varjisträsk	52

ENSKILDA OMRÅDEN ANTAGNA 2014

P1.....	Ålloluokta	67
P2.	Bárinjárgga	67
P3.....	Bieggaluokta.....	68
P4.....	Sattojluokta-Darfekuokta	68
F1.....	Njunjes.....	70
F2.....	Kvikkjokk, Mallenjarka.....	70
F3.....	Årrenjarka.....	71
F4	Tjatjisbäcken.....	71
S1.....	Laxholmen	74
S2.....	Tjájánjargga	74
S3.....	Karats	75
S4.....	Dosánjargga.....	75
S5.....	Puornaluokta	76
J1	Framnäs och Kitteludden	78
J2	Vajkijaur.....	78
j3.....	Ållojaur	79
J4	Juggljaur	79
J5	Östansjö.....	80
J6	Jokkmokk Camping.....	80
J7	Notudden	81
V1	Kåskat	87
K1	Kittajaur.....	87
K2	Kåbdalis	87
K3	Norra Snesudden.....	87
K4.....	Kronogård.....	87
V1	Kåskat	87
V2	Palkijaur	87
V3	Älvbacka	87
J8	Mattisudden	82
J9	Tårrajaur	82
J10	Kyrkogårdsudden.....	83
J11	Talvatis.....	83
K1	Kittajaur.....	85
K2	Kåbdalis	85
K3	Norra Snesudden.....	86
K4.....	Kronogård.....	86
V2	Palkijaur	88
V3	Älvbacka	88

BILAGOR

Bilaga 1 till kap 7 MKB - Miljökvalitetsnormer vatten s 63

Bilaga 2 Särskilt utlåtande, sist i dokumentet

FÖRORD

Jokkmokks kommun har under ett antal år minskat sin befolkning från drygt 10 000 invånare till idag drygt 4 900 invånare. Förutsättningar för offentlig service och privat affärsverksamhet blir allt mer utmanande. Kommunen behöver öka antalet besökare samt förbättra förutsättningarna för nya invånare att bo och försörja sig i framtiden.

I denna handling redovisas områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen för att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till strandområden och där en viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. I arbetet med inventering av intressanta områden för landsbygdsutveckling har det getts möjlighet för enskilda, företag och andra att lämna förslag till nya LIS-områden. Intresset har varit stort men antalet områden som föreslagits är förhållandevis begränsat i relation till kommunens arealer, totalt återfinns 22 stycken relativt små områden i granskningshandling. Det är önskvärt med fler LIS-områden med tanke på den närhet som finns till friluftsliv och rekreation i kommunen. Avgörande för att bygga näringsfastigheter, fritids- eller bostadshus är att fastighetens placering anses som attraktiv för bl.a. banker som i princip alltid är en part när enskilda eller företag vill finansiera nybyggnation av fastigheter.

Inom de arealer som finns i kommunen är det förhållandevis gles infrastruktur i form av vägar och elförsörjning. Det finns ingen vägförbindelse med grannlandet Norge med allt vad det innebär för det lokala näringslivet i form av minskad handel och färre turister. Sammanfattningsvis är ny bebyggelse i mycket hög utsträckning beroende av befintlig infrastruktur vilket också kan konstateras av de förslag på LIS-områden som inkommit.

Som exempel kan nämnas två områden som direkt är betjänta av fler användare, när det gäller soptömning har kommunen har förhållandevis höga kostnader och när det gäller framtida investeringar i bredband för att nå mer glest befolkade delar ger LIS-områden bättre förutsättningar. Det är viktigt att det finns ett kritiskt antal användare oavsett om det handlar om sophämtning eller anslutna fastigheter för att möjliggöra en framtidssäkrad digital kommunikation. Ambitionen är att fler fastigheter i framtiden ska dela på kommunens kostnad för tjänster och infrastruktur. Det blir en positiv konsekvens med ett ökat byggande längs befintligt vägnät.

Vidare bidrar ett starkt näringsliv till ett ökat utbud av tjänster och näringslivets positiva betydelse för arbetsmarknaden i samband med ökat byggande får bedömas vara viktigt för kommunen. På sikt kan ökad bebyggelse bidra till fler företag, förbättrad infrastruktur och service. Butiker, restauranger, bränslestationer och andra har en betydande inkomstkälla från personer som har fritidshus men bor i annan kommun, de bidrar tydligt till ett service- och affärsutbud som befolkningen i kommunen inte själva genererar. Syftet med LIS-områden är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden. Det handlar om att skapa arbetstillfällen eller locka människor att bosätta sig på platsen, framförallt handlar det om områden som inte ligger i närhet av större tätorter. Utpekade LIS-områden innebär att strandskyddets syften bevaras.

Kommunstyrelsens ordförande,
Robert Bernhardsson

1. INLEDNING

VAD ÄR ETT TEMATISKT TILLÄGG FÖR STRANDSKYDD OCH LANDSBYGDSUTVECKLING ELLER EN LIS-PLAN?

I Sverige har vi en strandskyddslagstiftning som skyddar rörligt friluftsliv och djur- och växtliv genom att generellt förbjuda bebyggelse och anläggningar inom 100 meter från strand.

Många kommuner har ett överflöd av sjöar, älvar och stränder och en ny lag kom 2009 för att lätta på förbudet där det kan bidra till att landsbygden utvecklas.

Lättnaderna är att om kommunen som ett tillägg till sin översiktsplan, ÖP, tagit fram en LIS-plan och pekat ut lämpliga områden, LIS-områden, så finns det inom utpekade LIS-områden ett ytterligare särskilt skäl till strandskyddsdispens.

Dispens från strandskyddet innebär att man får bygga närmare strand än 100 meter. Det ska dock alltid finnas en fri passage på 30-40 meter mellan hus och strand så det går inte längre att bygga alldeles vid vattnet.

År 2014 antogs Jokkmokks första LIS-plan. Denna plan är en komplettering/aktualisering med nya områden efter önskemål från fastighetsägare och utifrån kommunens egen utvecklingsplanering. De flesta områdena är utpekade vid älven där det har funnits bebyggelse sen lång tid tillbaka. Längs älven finns också ett utbyggt vägnät och övrig infrastruktur, tätorter och service som kan gynnas av fler bostäder och turistanläggningar. Vid älven finns också värdefulla kulturmiljöer, fornlämningar, jordbruk med mera.

Läsanvisning

Planen börjar med en inledning som beskriver bakgrund, syfte, process och organisation. Därefter redovisas gällande lagstiftning och aktuella rättsfall som är resultat av den tidigare LIS-planen.

Kapitel 3 till 5 beskriver de förutsättningar som gäller och hur kommunen tolkar vad som är landsbygdsutveckling.

I kapitel 6 beskrivs alla utpekade LIS-områden som tagits fram i aktualiseringen. Planen är gjord i en översiktlig skala.

Nya bostäder kan på vissa platser vara negativt för jordbruk, skymma sikt för andra eller påverka känsliga miljöer och naturvärden negativt. Ett LIS-område är ingen garanti för dispens, bara ett ytterligare skäl.

I kapitel 7, Miljökonsekvensbeskrivning, redovisas vilka effekter som kan uppstå om utpekade områden bebyggs. I det kapitlet redovisas också kumulativa effekter för både antagna och nya områden.

I kap 8 och 9 återfinns de områden som antogs 2014 och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

Vid dispensprövning ska både områdesbeskrivning och MKB beaktas.

För vissa enskilda områden har länsstyrelsen och kommunen haft olika bedömningar av områdenas lämplighet som LIS-områden, det redovisas i beskrivningen av området. Det kan vid en fortsatt prövning påverka möjligheterna att kunna bevilja dispens från strandskyddet. Se även kapitel 2 Lagstiftning sidan 10.

Ändringar efter granskning

I slutet av bilagan med det särskilda utlåtandet finns en sammställning av de ändringar som gjorts efter granskningsskedet.

Planens syfte

Det tematiska tillägget till översiktsplanen har som syfte att ta fram områden där det är lämpligt med ny eller kompletterande bebyggelse i strandnära lägen. Tillägget visar vilka intressen och förutsättningar som finns att ta hänsyn till, främst växt- och djurliv, friluftsliv och fiske, rennäring, vattenkvalitet, befolkning, landskap, kulturmiljö och risker för skred, ras och höga vattenflöden. Motstående intressen hanteras genom prioriteringar utifrån ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella hållbarhetsaspekter.

Parallellt med att planen tas fram görs en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, som redovisar konsekvenser av det som föreslås i planen.

Tillägget till översiktsplanen är en viljeinriktning för kommunens framtida användning av vattendrag och strandområden vilket ger ett mer ändamålsenligt strandskydd som beaktar behovet av utveckling i Jokkmokks kommun. Samtidigt ger det förutsättningar till ett långsiktigt och hållbart skydd av natur- och friluftsvärden för strand- och vattenområden. Planen är en vägledning för kommunens och andra myndigheters beslut och ett dialogverktyg mellan stat och kommun, angående allmänna intressen.

Ur fastighetsägares perspektiv bör planeringen ses mer som en möjlighet till ett vidgat marknyttjande, inte som hot om intrång. Fastighetsägare kan själva ta ställning om möjligheten till prövningar av enskilda dispenser och upphävande av strandskydd i detaljplan ska nyttjas eller inte.

Planen avgränsar strategiska områden för utvecklingsåtgärder i strandnära lägen vars syfte är att förstärka en levande landsbygd. Det handlar om områden för verksamheter, service, fritid och boende som ökar sysselsättningen och/eller ger bättre underlag för lokal service.

Planprocessen

Planprocessen regleras av Plan- och bygglagen, Pbl. Planeringen ska ske med stor transparens mot olika inblandade parter och allmänhet. Skälen till detta är att alla parter har rätt att påverka sin närmiljö och tillföra bättre beslutsunderlag samtidigt som planen förankras hos dem som berörs av den.

Under den pågående översiktsplaneringen ska samråd alltid ske med länsstyrelsen och berörda kommuner. Myndigheter, sammanslutningar och enskilda som har väsentligt intresse av planen ska också beredas tillfälle till samråd. Efter samrådsskedet sammanfattas synpunkter och planen bearbetas med hänsyn till dessa inför det kommande skedet, utställning. Utställningen av planförslaget pågår under minst två månader, då tillfälle på nytt ges att inkomma med synpunkter på förslaget.

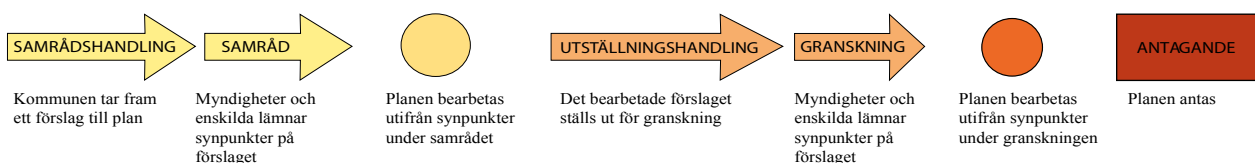
En översiktsplan vinner laga kraft tre veckor efter kommunfullmäktiges beslut att anta planen. Översiktsplanen har ingen juridisk status men är en viktig viljeinriktning vid efterföljande lov, dispenser och detaljplaner. Den har också betydelse i eventuella tvister om markanvändning.

Den utgör i första hand ett politiskt program och en viljeinriktning för den framtida utvecklingen av strand- och vattennära bebyggelse och etableringar.

Denna planhandling är en granskningshandling.

TIDPLAN

Planen har varit utställd för granskning vintern 2020-2021. Planen förväntas antas hösten 2021.

2. LAGSTIFTNING

Strandskydd

Strandskyddsbestämmelserna återfinns i miljöbalkens kapitel 7, §§ 13-18h. Huvudsyftet med strandskyddet är att trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandskyddet är ett generellt skydd och gäller på ett likartat sätt i hela landet. Bestämmelserna gäller oavsett om området är tät- eller glesbebyggt, om det finns gott om sjöar och vattendrag eller inte och oavsett vilka naturtyper eller arter som finns i området. Naturen behöver inte vara extra skyddsvärd för att bestämmelserna skall gälla.

Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområdet 100 meter på båda sidor om strandlinjen. Länsstyrelsen kan under vissa förutsättningar utvidga eller upphäva strandskyddet. Kommunerna kan också upphäva strandskyddet inom område som omfattas av detaljplan.

UTÖKAT SKYDD

Länsstyrelsen får i vissa fall utöka strandskyddet från 100 meter upp till 300 meter på land och i vattnet om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I Jokkmokk finns i dagsläget inga områden med utökat strandskydd.

FÖRBJUDNA ÅTGÄRDER

Enligt miljöbalken är ett antal åtgärder inom strandskyddsområdet förbjudna. Man får inte:

- uppföra nya byggnader, bryggor, pirar etc.
- ändra byggnader eller andra anläggningar eller utföra anordningar så att de hindrar eller avhåller allmänheten från att vistas i ett område som tidigare var tillgängligt
- gräva eller utföra förberedelser för byggnader eller anläggningar
- utföra åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter, t ex fälla mer än enstaka träd

FRI PASSAGE

För att trygga allmänhetens tillgång till fria stränder och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten ska det alltid finnas ett område på några 10-tal meter mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna.

Strandskyddsdispens

För att få bygga, gräva, anlägga eller på annat sätt påverka strandskyddsområdet krävs dispens, dvs ett undantag från förbudet i strandskyddsbestämmelserna.

Kommunerna beslutar om dispens från strandskydd om det finns särskilda skäl och dispensen avser något annat än det som Länsstyrelsen beslutar. (Se även PBL 4 kap 17§).

Länsstyrelsen beslutar om dispenser från strandskydd om det finns särskilda skäl och dispensen avser byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg samt inom nationalparker, naturreservat, kulturresevat, naturminne, biotopskyddsområde, djur- och växtskyddsområde och Natura 2000- område samt i landskapsbildsskyddsområden enligt gamla Naturvårdslagen. För de senare krävs dispens både för strandskyddet och områdesskyddet.

Dispenser i kommunalt inrättade reservat beslutas av kommunen.

(Se även Miljöbalken 7 kap 18a§)

Länsstyrelsen ska granska alla beslut om dispens som kommunen har fattat. Länsstyrelsen har rätt att inom tre veckor överpröva en dispens för att tillvarata det allmänna intresse som strandskyddet utgör. Om länsstyrelsen anser att det inte finns några förutsättningar för dispens kan länsstyrelsen upphäva dispensen.

SÄRSKILDA SKÄL VID ANSÖKAN OM STRANDSKYDDSDISPENS

För att få dispens från strandskyddet krävs ett särskilt skäl enligt lagen och att syftet med strandskyddet inte påverkas negativt.

Enligt miljöbalken 7 kap 18§c får man som särskilda skäl vid prövning av dispens från strandskyddet beakta endast om det område som dispensen avser:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,

4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
 5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
 6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.
- I 18 d § finns bestämmelser om vad man får beakta som särskilda skäl utöver det som anges ovan, om prövningen gäller ett sådant område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 18 e §. Lag (2009:532).

MB 7 kap 18 d § Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus. Lag (2009:532).

UNDANTAG FRÅN KRAV PÅ DISPENS 1

Undantag från det generella förbudet finns för anläggningar inom verksamheter för jordbruk, skogsbruk, renskötsel och yrkesfiske om:

- Byggnaden eller åtgärden behövs för näringen och dess funktion.
- Byggnaden eller åtgärden måste ligga inom strandskyddat område.
- Byggnaden inte är utformad för boende.
- Verksamheten ger ett betydande tillskott till försörjning. Vanlig hobbyverksamhet medger dock ej undantag från strandskyddet.

(MB 7 kap. 16 §)

UNDANTAG FRÅN KRAV PÅ DISPENS 2

Om det finns en huvudbyggnad kan kompletteringar som gäststugor, garage, förråd mm vara dispensbefriade om de uppfyller Länsstyrelsens avgränsningsbeslut. Fråga alltid kommunens handläggare vad som gäller.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge - LIS

Utgångspunkten för förändringarna i strandskyddslagstiftningen som infördes 2009 är ett fortsatt generellt strandskydd i hela landet. Samtidigt differentierades strandskyddet för att främja utvecklingen i landsbygdsområden med god tillgång till stränder och låg exploateringsgrad. Därmed kan strandskyddet bli mer ändamålsenligt genom att bättre hänsyn kan tas till behovet av utveckling i hela Sverige samtidigt som ett långsiktigt skydd av strändernas natur- och friluftsvärden inte äventyras.

Ändringen innebär att kommuner kan peka ut särskilda områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge, s.k LIS-områden, i sin översiktsplan. I ett område som utsetts till LIS-område finns utökade möjligheter till dispens från strandskyddsbestämmelserna. Förutsättningen är att strandskyddets syfte tillgodoses långsiktigt samt att planerade åtgärder ger långsiktiga och positiva effekter på sysselsättningen eller bidrar till att bevara servicen på landsbygden.

Framförallt ska gles- och landsbygdskommuner mer aktivt kunna dra nytta av de konkurrens fördelar som ett läge nära vatten kan innebära för verksamheter och boende för att stimulera den lokala och regionala utvecklingen. Att ett område pekats ut som LIS-område i översiktsplanen innebär alltså inte ett automatiskt upphävande av strandskyddet inom området, utan fortfarande måste strandskyddsdispens sökas eller strandskyddet upphävas inom en detaljplan, vid en planerad åtgärd.

En översiktsplan är inte juridiskt bindande men blir ett viktigt underlag vid en eventuell överprövning av en dispens. Om kommunen och länsstyrelsen inte har samma bedömning av ett LIS-områdes lämplighet kan det försvåra möjligheten att med LIS-skäl bevilja dispens.

ÖVERSYN AV LAGEN

Utfallet av lagändringen 2009 har inte blivit som avsett, därför pågår i nuläget (2020) en översyn där de flesta kommuner bland annat önskar en större flexibilitet och möjlighet att använda sig av kriterier i stället för att enbart peka ut geografiska områden.

Lagstiftning och strandskyddsvägledningens urvalskriterier

Källa: ÖP10 Munkedal

LIS-områden kan anges om det uppfyller följande kriterier (sammanfattning av 7 kap 18 e § MB):

A) En landsbygdsutveckling som:

- är lämplig,
- är långsiktig (ej tillfällig),
- har en positiv ekonomisk påverkan som
- är kopplad till en ekonomisk utveckling i ett lokalt eller regionalt perspektiv och
- är av allmänt ekonomiskt intresse (ej enbart för enskild person).

B) Ett strandområde som:

- efter åtgärd fortfarande kan tillgodose strandskyddets syften långsiktigt, genom att åtgärderna är så begränsade till sin omfattning eller påverkan,
- endast har liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften,
- inte hör till kuststräckan,
- inte behövs för att säkerställa fri passage för allmänheten,
- inte behövs för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Det är hur båda dessa faktorer ser ut och förenas – bebyggelseåtgärden för landsbygdsutveckling (A) och den aktuella stranden (B) – som ska ligga till grund för såväl det slutliga beslutet i enskilda ärenden som vid urvalet av lämpliga LIS-områden.

Ekonomisk landsbygdsutveckling

I strandskyddsvägledningen och i förarbetet till lagstiftningen anges några faktorer som anses främja landsbygdsutveckling i ekonomiskt hänseende.

En åtgärd som:

- bidrar till långsiktiga positiva sysselsättningseffekter,
- bidrar till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden,
- bidrar till att upprätthålla ett ekonomiskt och personellt underlag för olika former av kommersiell och offentlig service.

Rättsfall

Sedan antagandet av förra LIS-planen 2014 har två dispensärenden i LIS-områden avgjorts i högre instans. Båda är principiellt intressanta.

SVEA HOVRÄTT, MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN, MÅL NR M 9980-16

Första ärendet handlade om dispens för en mindre anläggning för eko-turism i utpekad LIS-område i Kvikkjokk. Både Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen i Umeå sade nej till dispens med lite olika motiveringar. Länsstyrelsen ansåg att naturmiljön var för värdefull och att anläggningen kunde placeras på annan plats. Länsstyrelsen har också uttalat sig kritisk i LIS-planens samråd och hävdar att LIS-reglerna inte är tillämpliga. Mark- och miljödomstolen ansåg att platsen/ön skulle bli för påverkad.

Mark- och miljööverdomstolen, MMÖD, beviljade prövningstillstånd och finner vid en sammantagen bedömning att platsen som ansökan avser ligger inom ett LIS-område. MMÖD påpekar att lämpligheten för turistisk verksamhet på sökt plats har kommunen bättre förutsättningar än Länsstyrelsen att avgöra. Inga sakliga skäl gällande höga naturvärden har inkommit som hindrar dispens. Ett strandnära läge för byggnaden gynnar verksamheten på ett avsevärt sätt och i förlängningen utvecklingen av landsbygden. Strandskyddets långsiktiga syfte bedöms inte motverkas av åtgärden och MMÖD fastställer Samhällsbyggarnämndens i Jokkmokks beslut den 18 mars 2015 att bevilja dispens. Domen har vunnit laga kraft.

UMEÅ TINGSRÄTT, MARK OCH MILJÖDOMSTOLEN, MÅL NR M 445-16

Andra ärendet handlade om dispens för boende för privatperson i Sauloudden.

Länsstyrelsen upphävde Samhällsbyggarnämndens beslut att bevilja dispens med motivet att den sökta platsen bestod av skog som var tillgänglig för allmänheten och att tillgängligheten skulle försvinna om dispens beviljades. Länsstyrelsen hade också yttrat sig i LIS-planens granskningsskede och anfört att det inte är sannolikt att tillkomsten av bostäder i den omfattning som kan förväntas kommer att ge upphov till service i närheten eller skapa långsiktiga

sysselsättningseffekter i området, därför kan det inte ses som ett LIS-område och därmed finns heller inga särskilda skäl för dispens.

Sökande menar att en dispens från strandskyddet kommer att bidra till att långsiktigt bibehålla eller öka service. Kommunen har i tillägg till översiktsplanen pekat ut Sjöområdet, där Sauloudden finns, som ett lämpligt LIS-område med motivering att med kompletteringar i befintlig bebyggelse, men även med nya fritidshusområden, kan tillräcklig täthet och underlag för service som t.ex. kollektivtrafik uppnås.

Kommunen anser att det inte är varje enskilt LIS-område i sig som kan bidra till landsbygdsutveckling, det är den sammantagna, kumulativa effekten av samtliga utpekade områden som ger effekt.

UMEÅ TINGSRÄTT/ Mark- och miljödomstolen, MMD, anser att givet Jokkmokks kommuns vidsträckta area och det förhållandet att hela kommunen måste betraktas som landsbygd bedömer mark- och miljödomstolen att förekomsten av service i någon större utsträckning inom varje utpekad LIS-område inte kan uppställas som krav för att anse området lämpligt för landsbygdsutveckling.

Länsstyrelsen har framfört att området består av skog och hyser höga naturvärden. Med beaktande av den begränsade exploatering av området som förutsätts i tillägget till översiktsplanen bedömer mark- och miljödomstolen att utpekandet av LIS-området inte medför någon oacceptabel påverkan på allmänhetens tillgång till strandområden eller på de biologiska värdena på platsen.

Mark- och miljödomstolen finner vid en sammantagen bedömning att Sauloudden ligger inom ett LIS-område.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det aktuella huset är planerat att uppföras i anslutning till befintliga bostadshus på Sauloudden och att placeringen även i övrigt uppfyller de kriterier som kommunen bedömt viktiga för att trygga strandskyddets syften inom området på lång sikt och fastställer Samhällsbyggarnämndens i Jokkmokks beslut att bevilja strandskyddsdispens. Domen har vunnit laga kraft.

Andra lagar som påverkar LIS-planen

MILJÖBALKEN, MB

Som skrivits på sidan 7 är det Miljöbalken 7 kap som reglerar strandskyddet och dispenser från detta. När kommuner och andra myndigheter hanterar ärenden som berör strandskydd och dispenser finns även andra lagar att ta hänsyn till.

PLAN- OCH BYGGLAGEN, PBL

PBL är den lag som reglerar hur byggande och planering ska göras. Ett av huvudsyftena är att all prövning ska ta hänsyn till både allmänna och enskilda intressen.

Mark - och vattenområden ska användas för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.

Alla bygglov, förhandsbesked och detaljplaner styrs av PBL.

LANDSKAPSBILDSSKYDD

Landskapsbildsskydd är ett skydd för landskapsbildningen med stöd av 19 § naturvårdslagen i dess lydelse före den 1 januari 1975. Två områden runt Jokkmokks centralort omfattas av landskapsbildsskydd. De områden som berörs är Jokkmokk Stenstorp - förbud mot kalavverkning, samt Gällivare fjällvärld - förbud mot avverkning. Inom dessa områden får inte nya byggnader uppföras eller befintliga byggnader ändras utan länsstyrelsens tillstånd. Länsstyrelsen prövar också ärenden som gäller dispens från strandskyddet i dessa områden.

RENNÄRINGSLAGEN

Rennäringslagen reglerar villkoren för renskötseln i Sverige. Den styr också vilka områden som får användas för renskötseln - renbetesland.

Vid byggnation inom renbetesland behöver hänsyn tas till rennäringens bedrivande. Störningar eller ofredande av renar inom område där renskötseln är tillåten strider mot rennäringenslag se t ex 94 §.

KULTURMILJÖLAGEN

Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen. Människor har i lång tid bott vid sjöar och vattendrag och det finns en del fornlämningar inom de föreslagna LIS-områdena. Dessa kan ha ett skyddsområde och samråd ska alltid ske med Länsstyrelsen innan åtgärder görs i närheten av markerad fornlämning.

FASTIGHETSBDNINGSLAGEN

Fastighetsbildningslagen syftar till att fastighetsbildning ska ske i enlighet med gällande detaljplaner, fastighetsplaner och områdesbestämmelser och att fastighetsbildning inte ska motverka syftet med naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser. Om det finns särskilda medgivanden får dock fastighetsbildning ske i strid med dessa föreskrifter och bestämmelser. Ett sådant medgivande kan vara dispens mot strandskyddsbestämmelserna.

3. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Koppling till kommuntäckande översiktsplan

STRANDSKYDD

I den kommuntäckande översiktsplanen finns ett kommunalt ställningstagande avseende den nya strandskyddslagstiftningen som lyder "Kommunen har länge efterfrågat ett differentierat strandskydd med en möjlighet till lokal anpassning och ser vissa fördelar med de nya bestämmelserna."

Följande ställningstaganden från den kommuntäckande översiktsplanen är också relevanta för denna plan.

BEFOLKNING

"Jokkmokks kommuns unika kultur- och naturlandskap ska ge kommunens invånare en attraktiv och inspirerande livsmiljö för både arbete och boende. Kommunens målsättning är att vända den negativa befolkningsutvecklingen. Målet är att locka inflyttande till byar och tätorter för att få en hållbar åldersfördelning och säkra underlag för service och skola. Målsättningen är också att skapa sådana livskvaliteter att kommunen blir en attraktiv plats att leva på."

RÖRLIGT FRILUFTSLIV OCH TURISM

"Jokkmokks kommun satsar på att ta tillvara och vidareutveckla de möjligheter för ökad turism och besöksnäring som de värdefulla naturmiljöerna ger. Kommunen är positiv till nya anläggningar för turism, såväl korttidsboende och camping som anläggningar i anslutning till rekreation och aktiviteter."

KULTURMILJÖ

"Kommunen vill bidra till att skapa goda förutsättningar för att behålla en levande landsbygd och därmed bevara viktiga kulturvärden."

"På landsbygden bör ny bebyggelse placeras i traditionella lägen och som naturliga kompletteringar av befintlig bebyggelse."

LIS i förhållande till den regionala utvecklingsstrategin

En ny version av regional utvecklingsstrategi för Norrbotten, RUS 2030, har beslutats i regionfullmäktige 2019-02-13. Det är ett viktigt övergripande styrdokument för hela Norrbottens utveckling och tillväxt. Den regionala utvecklingsstrategin förkortas RUS och ska också utgöra en ram för vårt lokala utvecklingsarbete i Jokkmokk.

Genomförandet av RUS ger Norrbotten förutsättningar att gå mot en gemensam vision, att Norrbotten ska bli Sveriges mest välkommande och nytänkande län.

Regionala utvecklingsstrategin RUS 2030 har utsett insatsområdena:

- Attraktiva livsmiljöer
- Klimat/energi och hållbar konsumtion/försörjning
- Hälsa och vård
- Transporter och tillgänglighet
- Kultur och friluftsliv
- Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud
- Innovationer och entreprenörskap

Glesheten i Jokkmokk och omkringliggande kommuner ses som en konkurrensfördel och tillväxtfaktor. Det är viktigt att uppmuntra en inflyttning i hela länet och kunna erbjuda attraktiva livsmiljöer för den personliga smaken. Tillgång till attraktivt boende är en framgångsfaktor. Närheten till vatten kan utgöra just en sådan källa till ett beslut att bosätta sig i kommunen. Utpekandet av LIS-områden är därför betydelsefullt för graden av landsbygdsutveckling i kommunen.

Norrbotten är världsledande inom naturbaserade näringar. Malmen, skogen och vattenkraften är basen i vår ekonomi. Men det behöver utvecklas nya näringar utifrån de styrkor som finns, ett exempel är elintensiva etableringar.

Små- och medelstora företags tillväxt och sysselsättningsökning är väsentlig för regionen som helhet. Detta gäller även för Jokkmokks kommun och utpekande av attraktiva boenden enligt LIS kan ge möjligheter för små företag att leva och verka i Jokk-

mokks kommun baserat på de stora insatser som kommunen gjort avseende bl.a. bredbandsutbyggnad.

Upplevelsenäringar är ett prioriterat tillväxtområde med produkter som är skapade av den natur, kultur och historia som finns i länet. I Jokkmokks kommun finns stor potential att utveckla ett flertal olika näringar. Potential finns också för verksamheter med samisk anknytning. En stark rennäring är fortsatt viktig med kombinationsmöjligheter för samerna att också kunna bedriva verksamheter med inriktning mot bland annat turism.

Mellankommunala frågor

Jokkmokks kommun gränsar till Gällivare, Boden, Älvsbyn, Arvidsjaur och Arjeplog på svenska sidan, och Fauske, Sørfold, Hamarøy och Tysfjord på norska sidan. Jokkmokks kommun har dialog med andra kommuner i Norrbotten vid behov, kring frågor som berör LIS-planering.

Fjällvärldens relativt stora, väglösa och obebodda yta gör att samverkan över riksgränsen mot Norge inte är särskilt utvecklad.

Kommunerna har ansvar för att peka ut möjliga strandnära bebyggelseområden som kan bidra till utveckling av landsbygden och till att stimulera den lokala och regionala utvecklingen.

4. LANDSBYGDSUTVECKLING I JOKKMOKKS KOMMUN

Landsbygd

Detta tematiska tillägg redovisar områden där MB 7 kap 18§ kan tillämpas, dvs där strandnära byggande antas bidra till landsbygdsutveckling i kommunen.

Det finns flera olika definitioner av landsbygd och hela Jokkmokks kommun ska ses som landsbygd även om det finns fyra nav i kommunen, orterna Jokkmokk, Vuollerim, Porjus och Kåbdalis.

Geografiska förutsättningar

STRANDLÄNGDSFAKTA JOKKMOKKS KOMMUN - ÖVRIGA SVERIGE

Jokkmokk är den kommun som har längst strandlinje i Sverige, 5% andel av totala riket.

Uppgifter hämtade från SCB. Invånarantal och strandlinje anges för år 2019.

Jokkmokk

Befolkning	4 923 invånare
Insjöstränder och vattendrag	19 553 km
Öar i insjöar	1561 km
Havsöar	0 km
Fastlandskust	0 km
Sammanlagd strandlängd	21 114 km, 2 111 mil

Det finns 4,3 km strandlinje/invånare i Jokkmokk.

Luleå

Befolkning	78 105 invånare
Sammanlagda strandlängd	2 789 km, 279 mil

Det finns 36 m strandlinje/invånare i Luleå.

Stockholm

Befolkning	974 073 invånare
Sammanlagda strandlängd	208 km, 20,8 mil

Det finns 0,20 m strandlinje/invånare i Stockholm.

Sverige

Befolkning	10 230 185 invånare
Den sammanlagda längden på fastlandskust och stränder	386 000 km, 38 600 mil

Det finns 38 m strand/invånare i Sverige.

Jokkmokk har ungefär 100 gånger längre strand/invånare än genomsnittet i Sverige.

LANDSKAPSBILD

Landskapet runt LIS-områdena varierar stort. I västra delen av kommunen dominerar det storslagna fjälllandskapet platsens upplevelse. I öster ligger flera av områdena vid mindre sjöar eller älvlandskap omgivna av låga granbevuxna berg och enstaka jordbruksbebyggelse. Vid några av platserna finns redan en etablerad bebyggelse av olika karaktär.

STRUKTUR TÄTORTER OCH BYAR

Historiskt har byar och samhällen i Jokkmokk till en början vuxit fram i närheten av bra betesmarker och fiskevatten samt utifrån behovet av mötes- och handelsplatser och därefter utifrån förutsättningar för jordbruk och fast boende. Senare samhällen har vuxit fram utifrån skogsbrukets, järnvägens och vattenkraftens arbetskravsbehov. Större delen av bebyggelsen ligger i anslutning till sjöar och vattendrag.

Ny bebyggelse i form av förtätning av mindre byar och fritidshusområden i de föreslagna LIS-områden bidrar till att stärka underlaget för offentlig och kommunal service i de större samhällena. Det kan också bidra till att upprätthålla en levande landsbygd och bevara befintliga kulturmiljöer.

Landsbygdsutveckling

En viktig del i utpekandet av LIS-områden är att kommunen vill utveckla den tätortsnära landsbygden inom pendlingsavstånd till befintliga noder. I tidigare LIS-plan har kommunen valt att specifikt definiera pendlingsavstånd i kilometer, i denna version har kommunen valt att istället tala om pendlingsavstånd i tid. Acceptabelt pendlingsavstånd oavsett kilometer eller tid skiljer sig mellan individer och är beroende av faktorer som värderingar, arbets-situation, familjesituation mm. En grundprincip är att människor är villiga att acceptera längre avstånd för ett attraktivt boende eller attraktivt arbete.

Några grova mått har använts för att närmare specificera rimliga pendlingsavstånd i Jokkmokks kommun. I Jokkmokks kommun bedöms upp till 30 minuter enkel väg vara ett pendlingsavstånd som

kan vara acceptabelt för många. Dagligt pendlingsavstånd upp till 1 timme och i spannet 30 – 60 minuter enkel väg bedöms vara acceptabelt för ett flertal. En timmes enkel väg och mer bedöms som maximalt avstånd för daglig pendling och endast acceptabelt för ett fåtal.

Exempel på pendlingsavstånd (Källa: hitta.se)

Inom kommunen

Jokkmokk – Porjus 46,1 km 38 min

Jokkmokk - Vuollerim 42,8 km 35 min

Jokkmokk - Kåbdalis 60 km 42 min

Jokkmokk – Karats 55,9 km 1h 31 min

Utanför kommunen

Jokkmokk - Gällivare 94,4 km 1h 13 min

Porjus - Gällivare 49,5 km 37 min

Kåbdalis - Arvidsjaur 94,4 km 1 h 8 min

Vuollerim – Boden 92 km 1 h 10 min

Kommunen vill ge förutsättningar för besöksnäringen att växa. Viss service kopplat till turismen finns redan i Kåbdalis, Kvikkjokk och Årrenjarka i form av bland annat restaurang och butik. LIS-områden har pekats ut vid strategiska platser för besöksnäringen längs större transportstråk. Kommunen ser även möjligheter att utveckla Karats för både turism och boende. Nya bostäder/fritidsbostäder i befintliga byar är landsbygdsutveckling då det stärker levnads-kraften samt främjar bibehållandet av service och fortsatt utveckling.

All utveckling av turistnäring i Jokkmokks kommun ses som landsbygdsutveckling.

Jokkmokks kommun är Sveriges näst största kommun, den är också glesbygd med ca 0,28 invånare/km². Luleå har i jämförelse 37,18 invånare/km². Jokkmokk har liksom de flesta norrbottenskommunerna en åldrande befolkning och ett vikande befolkningsunderlag. Varje enskilt delområde ökar inte nämnvärt graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom varje huvudområde kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas, inom delområdena eller i dess direkta närhet, och därmed bidra till landsbygdsutveckling i kommunen.

KUMULATIVA EFFEKTER

Landsbygdsutveckling i en glesbygdskommun med vikande befolkning kan inte innebära samma som för en större och tätare kommun med positiv befolkningstillväxt.

I förarbetena till nuvarande lagstiftning om LIS-områden har detta tagits upp, se resonemang i dom om dispens i Sauloudden i kapitlet Lagstiftning.

Landsbygdsutveckling i Jokkmokks fall måste ses långsiktigt och kumulativt, det är inte enstaka etableringar som ger utveckling utan det är den sammanlagda effekten över tid som ger utveckling. Som i alla glesbygdskommuner finns kommersiell och offentlig service bara på ett fåtal platser men även om nya etableringar ligger långt från dessa så stärks underlaget ändå.

BESÖKSNÄRING, TURISM

Naturen och de möjligheter till friluftsliv och andra aktiviteter som naturen kan erbjuda är de främsta motiven för turister att resa till Lappland. Andra motiv är upplevelser av genuina miljöer, lokalproducerade produkter och matvaror och möjligheten att uppleva den samiska kulturen.

Hälften av Jokkmokks yta utgörs av ett vidsträckt fjällområde som bjuder på fantastiska upplevelser. Här finns fyra nationalparker och ett flertal naturreservat. Nationalparkerna Sarek, Padjelanta, Stora Sjöfallet och Muddus ingår i Laponiaområdet, som i december 1996 utnämndes till ett av jordens världsarvsområden.

Laponia valdes dessutom till ett kombinerat natur- och kulturarv, vilket är ovanligt.

FAKTA TURISM

Inresande turism till Jokkmokk hade en omsättning på 395 miljoner kronor under 2019. Omsättningen ökade med 74 miljoner kronor 2019 från 2018.

Källa: Resurs TEM 2019 Jokkmokk

Det finns även en stor potential för ett diversierat näringsliv baserat på små företags som tack vare väl fungerande tekniska lösningar kan leva och verka i en landsbygdskommun.

Turism-/besöksnäringens utvecklingen som sker i regionen och närområdet ger även positiva effekter och möjligheter att locka turister till Jokkmokks kommun. Många av de utpekade LIS-områdena har bedömts lämpliga för en turistisk utveckling.

BOSTADSFÖRSÖRJNING

Som ett led i arbetet med attraktiva boendemiljöer har detta LIS-tillägg tagits fram.

En av kommunens prioriterade åtgärder är att säkerställa att det finns bostäder som uppfyller dagens och framtidens efterfrågan. En bostadsförsörjningsplan finns.

För kommunens samlade utveckling är det också viktigt att kunna erbjuda fritidsboende i attraktiva lägen samt att upplysa om mångfalden av områden och möjligheter för olika turistsatsningar.

RENNÄRING

Rennäringen är en av kommunens största näringar med många olika utvecklingsområden, näringen är starkt knutet till den samiska kulturen. I Jokkmokks kommun finns kärnområden och flyttleder som pekas ut som riksintresse för rennäringen. Dessa områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra möjligheterna att bedriva renskötsel. Samebyarna Sirges, Jåhkågaska tjiellde, Tuorpon, Slakka och Udtja har sina åretruntmarker inom Jokkmokks kommun, men vinterbetesmarkerna återfinns även i andra kommuner. Renarna flyttas från fjällområden och högre delar av inlandet till vinterbetesmarker i skogslandskap och kustområden. Slakka och Udtja sameby bedriver sin renskötsel nedanför odlingsgränsen. Befintliga samevisten ligger ofta i anslutning till vatten inom kommunen och utgör värdefulla miljöer av betydelse för rennäringen. Hur framtida klimatförändringar kan komma att påverka lokalisering av betesmarker och flyttleder är ovisst att säga. Med ett förändrat klimat kanske nya lokaliseringar av visten, anläggningar och flyttleder kan komma att behövas. De aktualiserade nya LIS områden är relativt små och begränsade i förhållande till kommunens sammanlagda markyta. I lagstiftningen framgår att bebyggelse inte medges

för boende i direkt anslutning till strandkanten, utan att en fri passage ska lämnas.

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas.

Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

SAMMANFATTNING AV KRITERIER FÖR LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGE I JOKKMOKK

- Nya bostäder på pendlingsavstånd till Porjus, Jokkmokk, Vuollerim och Kåbdalis är landsbygdsutveckling då det stärker underlaget för offentlig och kommersiell service
- Nya bostäder/fritidsbostäder i anslutning till utpekade utvecklingsstråk och i byar är landsbygdsutveckling eftersom en koncentrerad expansion ger goda förutsättningar för offentlig och kommersiell service
- Ny verksamhet för turism och besöksnäring är landsbygdsutveckling
- Nya byggnader för rennäringens bevarande och utveckling är landsbygdsutveckling
- Etableringar för befintligt och framtida näringsliv är landsbygdsutveckling. Näringsliv kan även omfatta bebyggelse och anläggningar för distansberoende tjänstenäring i attraktiv företags- och livsmiljö.
- Ny och innovativ verksamhet på attraktiva lägen är landsbygdsutveckling.

5. RIKTLINJER FÖR TILLÄMPNING AV LIS I JOKKMOKKS KOMMUN

I detta avsnitt redovisas förutsättningarna för LIS-dispenser i Jokkmokks kommun. Lämpligheten för LIS behöver noga övervägas i varje enskilt fall. Att en stor del av kommunens attraktivitet ligger i att stränderna är tillgängliga för allmänheten för upplevelser och friluftsliv ska alltid beaktas.

FÖRVÄNTAD OMFATTNING/ ÖVERSIKTLIG EFFEKTANALYS

När det gäller bebyggelse för permanentboende tror kommunen att dessa främst kommer att byggas i attraktiva lägen nära tätorterna. Med tanke på den nedåtgående befolkningstrenden i kommunen förväntas det inte bli någon omfattande nybyggnation. För ny fritidshusbebyggelse tror kommunen att det främst handlar om kompletteringar i områden där det redan finns fritidshusbebyggelse.

Enligt SCB har Jokkmokk totalt 15 226 km strandlinje. Enligt Fastighetskartan har Jokkmokk totalt 21 634 km strandlinje. I LIS-planen från 2014 är 75 km strandlinje angiven som LIS-områden. I denna plan bedöms strandlinjen bli ca 50 km.

Totalt 125 km utpekad strandlinje för LIS-områden, 0,8 % av kommunens totala strandlinje.

Sedan 2014 har något tiotal dispenser getts med LIS-motiv. En rimlig bedömning kan vara att inom 10 år har högst 40 dispenser getts med LIS-motiv. Om varje dispens omfattar i snitt 40 m strand kommer 1,6 km strand att vara anspråktagen 2029, 0,01% av totala strandlinjen.

Om omfattningen skulle öka mer än kommunen tycker lämpligt kan områden plockas bort vid nästa översyn av LIS-planen.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR LIS-DISPENS

För tillämpning av LIS-dispens krävs att utpekade förutsättningar och villkor är uppfyllda. Strandskyddets syften, allemansrättslig tillgänglighet och goda livsvillkor för växt- och djurlivet, måste alltid uppfyllas för att dispens ska kunna ges. Dessutom måste hänsyn tas till

- andra anspråk och intressen
- sårbarhet och risker
- värden och kvaliteter i befintlig natur- och kulturmiljö
- riksintressen och andra skydd

LIS-DISPENSER UTANFÖR UTPEKADE LIS-OMRÅDEN

Ett område som inte är geografiskt utpekad kan prövas för LIS-dispens om åtgärden stämmer överens med kriterierna för landsbygdsutveckling i Jokkmokks kommun. Åtgärden behöver i dessa fall utredas särskilt med beaktande av de grundläggande förutsättningarna och utifrån de utpekade riktlinjerna på sida 19.

På motsvarande sätt finns ingen garanti att dispens kommer att beviljas bara för att platsen ligger inom ett utpekad LIS-område. Strandskyddets syften och lämpligheten i övrigt måste alltid prövas och säkerställas i varje enskilt ärende.

Tillägget till översiktsplanen varken är eller kan vara så detaljerat och förutseende att det i alla lägen och situationer kan fälla ett avgörande eller ge en absolut bedömning av lämpligheten för en åtgärd i ett enskilt strandområde. Den totala strandlinjen i kommunen är samtidigt så pass lång att det är svårhanterligt att ingående utreda lämpligheten för LIS i en och samma process.

Huvudsyftet med strandskyddet är att trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. I den fortsatta prövningen i plan eller enskilda dispensärenden ska hänsyn tas till vad som gäller för den specifika platsen då förutsättningarna är unika för varje plats. I de fall dispens söks inom ett utpekad LIS-område ska anpassning ske enligt rekommendationer i delområdesbeskrivningarna.

UPPHÄVANDE AV STRANDSKYDD I DETALJPLAN

För ny samlad bebyggelse eller för ny byggnad vars användning får stor påverkan på omgivningen krävs detaljplan.

En kommun får i en detaljplan upphäva strandskyddet för ett område om det finns särskilda skäl. Intresset för att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen måste då väga tyngre än strandskyddsintresset.

I samband med en detaljplan kan strandskyddet upphävas med det för LIS-områden tillkomna särskilda skälen att strandnära läge för byggnad, anläggning eller annat bidrar till utveckling av landsbygden.

ALLMÄNT

I LIS-områdesbeskrivningarna utpekade inte användning för turism som enda användning förutom boende. Kommunen ser att flera typer av mindre näringsverksamheter också kan bli aktuella. I de flesta fall av nya etableringar som inte är enstaka botadshus kommer planläggning att behövas. Dispenser, bygglov och planering för LIS i Jokkmokks kommun ska hanteras utifrån följande riktlinjer:

- I den fortsatta prövningen i detaljplan eller enskilda dispensärenden ska hänsyn tas till vad som gäller för den specifika platsen då förutsättningarna är unika för varje plats. Förutsättningarna varierar även inom utpekade LIS-områden.
- Bebyggelse som utgör en komplettering (enstaka nya byggnader i anslutning till befintlig bebyggelse), förtätning (ett flertal nya byggnader i anslutning till befintlig bebyggelse) eller utvidgning av befintlig bostadsbebyggelse bedöms mest lämplig. Utspredd bebyggelse ska undvikas. Med kompletteringsåtgärder menas att bygga komplementbyggnader som garage, förråd mm.
- Enstaka kompletteringar och mindre anläggningar för det rörliga friluftslivet prövas med bygglov. Vid större etableringar, t ex bebyggelsegrupper eller turistanläggningar, krävs planläggning. Där prövas den nya bebyggelsens lokalisering, omfattning och lämplighet samt hur den är förenlig med strandskyddets syften.
- På platser där det rörliga friluftslivet särskilt behöver beaktas bedöms placeringar av huvudbyggnader närmare stranden än 40-50 meter som olämpliga. Närmare placeringar bedöms påtagligt bidra till upplevelsen av att man tränger sig på någon annans revir.
- Högre krav ställs på gestaltning av bebyggelse och anläggningar i strandnära läge än för annan bebyggelse. Dels för att strandnära bebyggelse ofta behöver fungera i värdefull naturmiljö, och dels för att den är "synligare" då den kan ses från vattnet, och därmed påverka landskapsbilden i ett större perspektiv än bara närbebyggelsens. Befintlig växtlighet bör av samma orsaker hantteras varsamt. Markåtgärder och avverkning kan kräva dispens. Även i de fall dispens inte behövs ska hänsyn alltid tas till platsen och växt- och djurliv.

- Utpekade LIS-områden ska inte ses som en tvingande markanvändning, utan som en möjlighet till ett utökat nyttjande. Det är upp till mark- och fastighetsägarna att ta ställning till om den utökade möjligheten och dispens från strandskyddet ska nyttjas eller inte.
- Utpekade LIS-områden är översiktliga och kan innehålla jordbruksmark. Dispens ska anpassas så att brukande av jordbruksmarken inte försvåras.

RENNÄRING

Rennäringen är en av kommunens största näringar med många olika utvecklingsområden, näringen är starkt knutet till den samiska kulturen. I Jokkmokks kommun finns kärnområden och flyttleder som pekade ut som riksintresse för rennäringen. Renskötelsen är till skillnad från många övriga näringar och markanvändare en dynamisk näring vars verksamhet varierar beroende på naturens förutsättningar.

Riksintresse

Samtliga föreslagna LIS-områden ligger inom renskötselområde och ett flertal inom områden som är utpekade som riksintresse för rennäringen. Dessa områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra möjligheterna att bedriva renskötsel.

Miljöbalken 3 Kap 5 §

Mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen eller yrkesfisket eller för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.

Områden som är av riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Av kommentaren till miljöbalken 3 kap 5 § framgår att vid bedömningen av vilka områden som skall anses vara av riksintresse skall särskilt beaktas näringens behov av sammanhängande betesområden och tillgång till alternativa betesområden inom de olika årstidsmarkerna samt alternativa flyttningsleder.

Rennäringslagen

Av 23 § rennäringslagen framgår att sameby har rätt att flytta byns renar mellan skilda delar av byns betesområde. Denna rätt ingår i renskötselrätten, vilken är grundlagsskyddad.

ÖVRIGT ATT BEAKTA

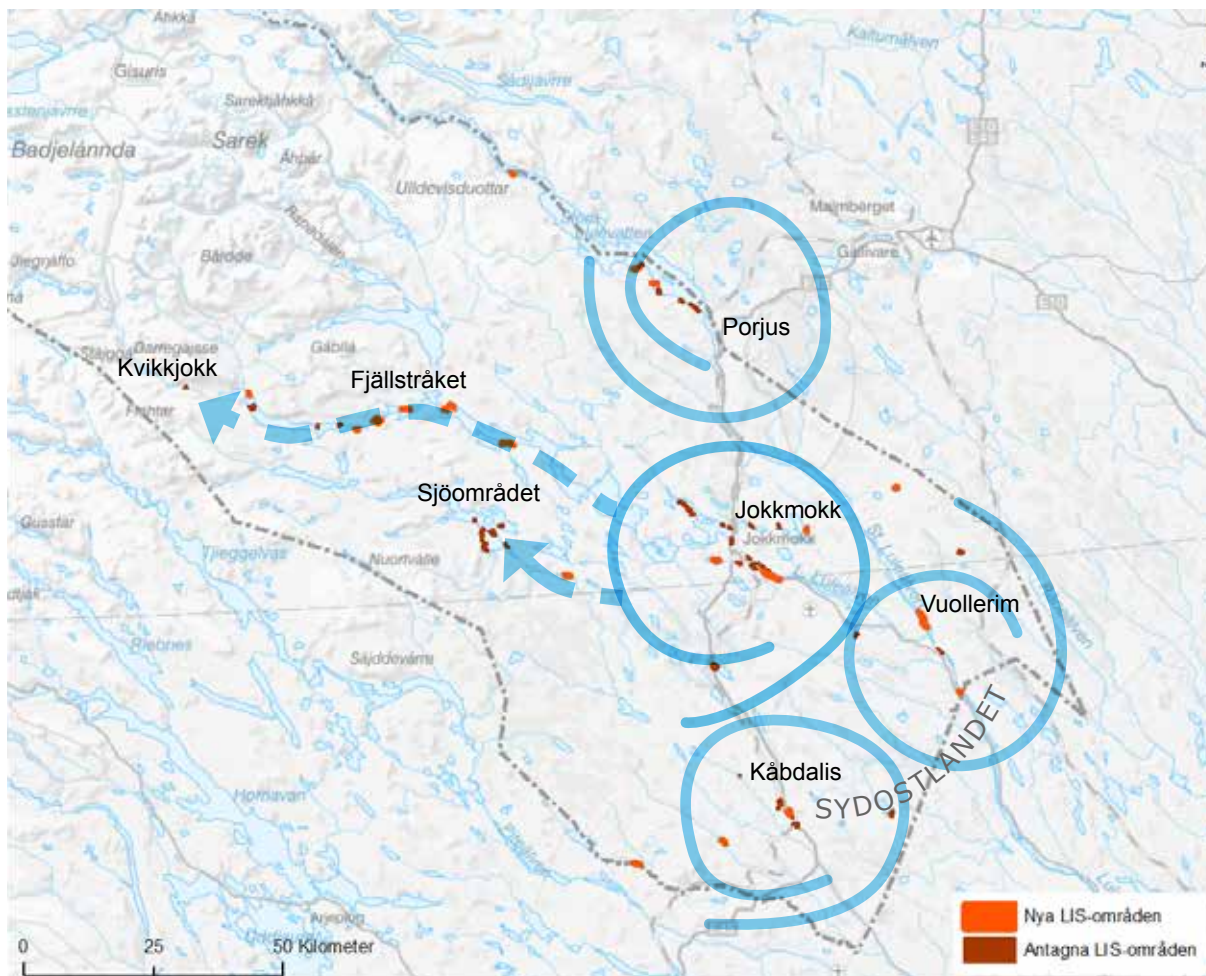
Även om dispens enligt Miljöbalken beviljas är det ingen garanti att bygglov kan ges. Bygglov prövas enligt PBL och det kan uppstå fall då det är olämpligt att bygga av andra skäl än närheten till strand.

- Planera mindre bebyggelsegrupper med ordentliga avstånd emellan, det ger bättre tillgänglighet till strandområdet och bättre villkor för växt- och djurliv.
- Bäcker och andra småvatten/mindre vattendrag är viktiga och hänsyn ska tas i dispensgivning och planering.
- Restriktivitet tillämpas på öar och längs forssträckor med hänsyn till deras värden för natur och friluftsliv.
- Vid enskilda dispenser ska tomtplats alltid anges, utformning av tomtplats ska göras så att privatisering av strandområde undviks.
- Där det redan finns strandnära bebyggelse ska hänsyn tas till denna och ny bebyggelse "framför" eller i skyddande lägen ska undvikas.
- Eventuella nya bryggor och pirar ska samordnas, undvik privata bryggor. Dispens kan komma att krävas.
- Generellt bör tomtplats inte tillåtas inom område med beräknat 100-årsflöde. Om så görs ska riskerna vid översvämning, inklusive försämring av miljökvalitetsnorm för ytvatten, bedömmas i samband med prövning av strandskyddsdispens och bygglov. Geotekniska undersökningar genomförs där det finns risk för problematiska geotekniska förhållanden.
- Stabilitetskarteringar, inventeringar eller andra utredningar kan komma att behövas i känsliga områden, speciellt när det gäller ny samlad bebyggelse.
- Ny bebyggelse bör ligga på rimligt avstånd från infrastruktur. Där kommunalt vatten och avlopp inte finns eller där anslutning till befintliga ledningar inte är möjligt skall enskilda eller gemensamhetsanläggningar göras.
- Vid byggnation inom renbetesland behöver hänsyn tas till rennäringens bedrivande. Störningar eller ofredande av renar inom område där renskötseln då är tillåten strider mot rennäringenslagen 94 §.

I delområdesbeskrivningar under kap 6 och kap 8 redogörs för platsspecifika rekommendationer för ny bebyggelse i kommunens utpekade LIS-områden (2014) och förslag till LIS-områden (2019).

6. LIS-OMRÅDEN I JOKKMOKKS KOMMUN

Tätorter med omland och utvecklingsstråk

Metod för urval

En förstudie av LIS-områden inleddes tidig höst 2018. Tips på områden samlades bland annat in från allmänheten via annonsering. Områden har också valts ut utifrån förfrågningar och tips som inkommit under de senaste åren. Urvalsarbetet har utförts med kartanalyser, platsbesök och tillvaratagande av lokal kunskap.

En arbetsgrupp har regelbundet träffats och diskuterat lämpliga områden och bedömningsgrunder. I samrådsarbetet har också ingått träffar med politiker i KS där de fått information och kunnat ställa frågor och lämna förslag.

I arbetet med att peka ut LIS-områden har hänsyn tagits till ovanstående på en övergripande nivå och olämpliga områden har valts bort.

Allt eftersom nya fakta inkommit har olämpliga områden fallit ifrån och nya har tillkommit. Justeringar av förslag till områden har gjorts efter MKB med beaktande av exempelvis Natura2000, översvämningrisker och fornlämningar.

Församråd har hållits med samebyarna. De hade synpunkter bland annat på områden som riskerar att innebära fragmentering av betesområden men även på sekundär möjlig inverkan som ökad skotertrafik m.m. Efter möte i arbetsgruppen beslutades att alla områden ska kvarstå i samrådsversionen för att få ett samlat beslutsunderlag och ge alla samrådsparter möjlighet att yttra sig.

Tidigare LIS-områden (2014) ligger kvar i sin helhet. Kommunen har gjort bedömningen att de är lämpliga och skall behållas.

Den förväntade effekten med byggnationer inom LIS-områdena förväntas ske över längre tidsperiod, varför redan beslutade LIS-områden (2014) fortfarande bedöms aktuella. LIS och möjligheten med LIS bedöms fortfarande vara okänd för många, denna process med ett nytt tag förväntas dock ytterligare ge spridning bland medborgare och företagare och innebära ett synliggörande av LIS som möjlighet samt redan beslutade LIS-områden och förslag till nya LIS-områden 2019.

ÖVERGRIPANDE GEOGRAFISKA OMRÅDEN

Utgångspunkten har varit att med hjälp av LIS-områden med goda kommunikationer, möjliggöra boende och etableringar nära vatten, som en del i att göra Jokkmokk mer attraktivt att bo och verka i. Det övergripande urvalet av områden följer tre huvudspår.

Huvudspåren för det övergripande urvalet är:

1: att, utifrån tidigare resonemang, möjliggöra attraktiva platser för permanent- och fritidsboende på pendlingsavstånd från utpekade noder, Jokkmokk, Porjus, Vuollerim och Kåbdalis.

2: att stärka befintliga företagsetableringar och möjliggöra för nya, i lägen med bra kommunikation och god utvecklingspotential. Förutom tätorterna så finns besöksmålen, Fjällstråket mot Kvikkjokk, Skogslandet syd (inkl Kåbdalis) och Sjöområdet (med Laxholmen).

3: att stärka levnadskraften i befintliga byar.

En relativt stor andel av redan utpekade LIS-områden och förslag till nya LIS-områden ligger inom spannet 30 minuters pendlingsavstånd från tätorterna Jokkmokk, Vuollerim, Porjus och Kåbdalis. LIS-områdena belägna inom spannet 30 min och mindre bedöms som gynnsamma för tillskapandet av attraktiva platser för permanentboende. Pendling i kommunen är även vanlig mellan tätorterna, eller från byar utanför exempelvis Vuollerim och Kåbdalis och till Jokkmokk. Denna pendling ligger mestadels i spannet 30 till 60 minuter enkel väg. Förbindelserna i stråken mellan tätorterna bedöms som goda med kollektivtrafik och möjligheter till samåkning.

Presentation

Presentationen av LIS-områden består inledningsvis av allmän text med motiv till landsbygdsutveckling för huvudområden; tätorter samt besöksmål. Därefter följer alla utpekade delområde med beskrivning av området och rekommendationer för ny bebyggelse inom strandskyddsområdet.

Ytterligare information om platsförhållanden och lämpliga åtgärder finns i miljökonsekvensbeskrivningen i nästa kapitel.

KARTOR

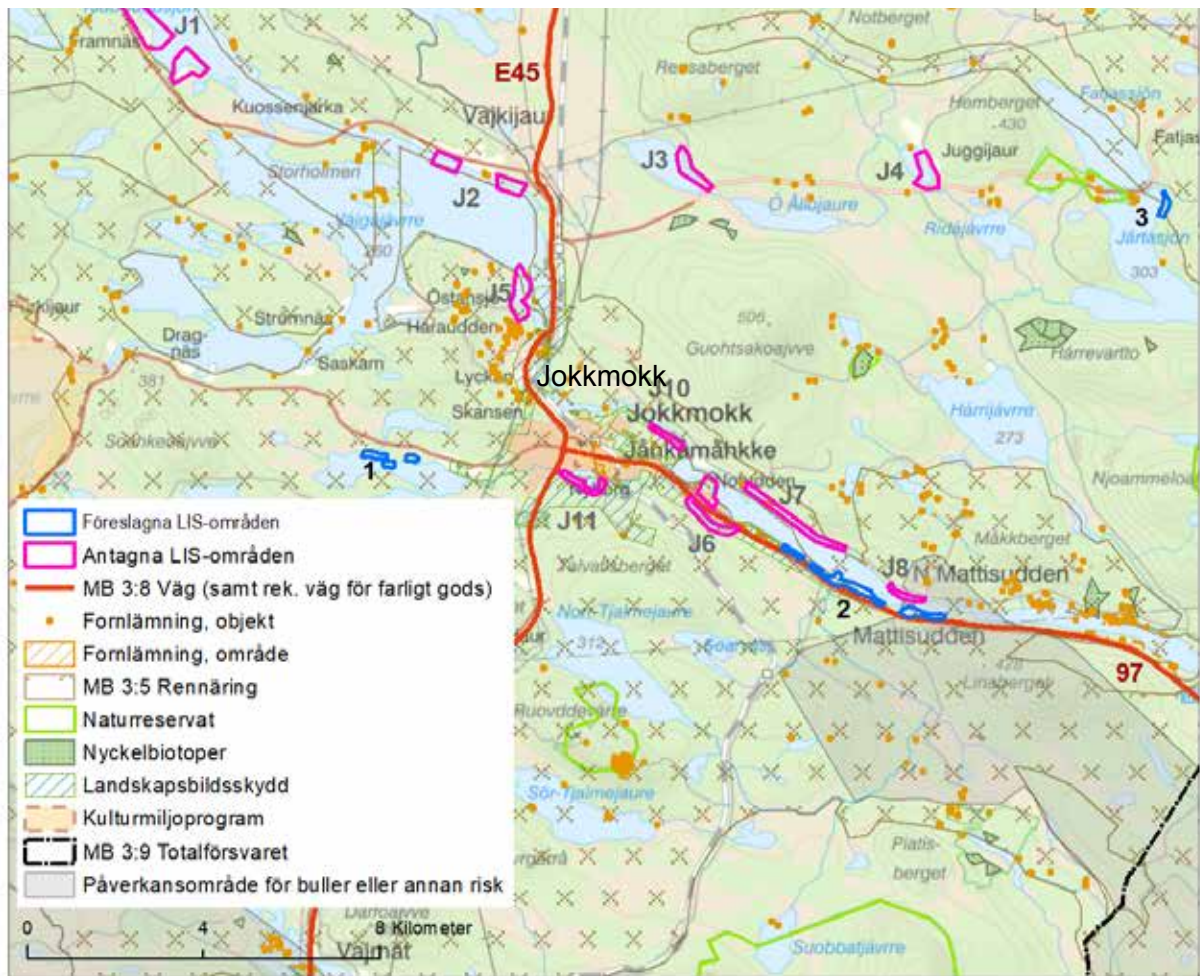
De röda och blå markeringarna för LIS-områden har en förenklad form men avser enbart den del som omfattas av strandskydd. Informationen på kartorna har olika noggrannhetsgrad och ska därför betraktas som ungefärliga.

De översiktliga karteringar för 100-årsföden som är gjorda enligt MSB rapport 47 från 2006 finns för sträckan: från Jokkmokk till mynningen i havet vid Luleå samt för sträckan Porjus till Vuollerim. Om kartor saknar redovisad 100-års linje innebär det att beräkningar för det området inte är framtaget.

MILJÖKVALITETSNORM VATTEN

Miljö kvalitetsnorm vatten vatten beskrivs och behandlas i kapitel 7, MKB.

Jokkmokk

MOTIV TILL LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att förstärka befintlig bebyggelse och möjliggöra för nya bostäder och anläggningar för olika näringar inom pendlingsavstånd från tätorten Jokkmokk.

Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Jokkmokk kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och bidrar därmed till landsbygdsutveckling i kommunen.

Specifikt utpekade delområden inom Jokkmokksområdet är Skabram, Södra Mattisudden, Järta och Sör-Kierats.

ALLMÄNT

Vatten

Kommunalt vatten- och avlopp finns endast inom

tätorten Jokkmokk och finns ej utbyggt inom de föreslagna områdena. Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och Skogsvårdslagen gäller. Se även kap 5.

Rennäring

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas.

Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Höga vattenflöden

Generellt bör tomtplats inte tillåtas inom område med beräknat 100-årsflöde. Om så görs ska riskerna vid översvämning, inklusive försämring av miljökvalitetsnorm för ytvatten, bedömas i samband med. med prövning av strandskyddsdispens och bygglov. Geotekniska undersökningar genomförs där det finns risk för problematiska geotekniska förhållanden.

Förklaring

- Sumpskogar_Skogsstyrelsen
- MB 3:5 Rennäring

1 STOR-SKABRAM

LIS-området är beläget på norra sidan sjön Stor-Skabram, en skogssjö strax väster om centralorten Jokkmokk. Området är uppdelat i tre mindre områden som avskiljs från varandra av blötare myrpartier. Blandad aktivitet sker runt sjön. I den östra delen av sjön är ett mindre industriområde beläget. Industriområdet angränsar till den mindre byn Skabram där det bland annat finns en stugby som också har djurhållning i mindre skala. I området finns också företag inriktade mot turistisk verksamhet. Vintertid används sjön för biltestverksamhet.

Vegetationen utgörs dominerande av ung barrskogsvegetation. Strandlinjen följer vikar och uddar med smala steniga strandlinjer. Inom området finns stigar och spänger. Landskapet är i huvudsak flackt, frånsett udden i området som karakteriseras av en kulle med sluttande mark ned mot stränderna.

Riksintressen:

- Rennäring, MB 3:5. Området har funktion som trivselland och flyttled.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området bedöms som lämpligt för ny bebyggelse i första hand för turistiska och andra liknande ändamål. Den goda tillgängligheten till Jokkmokks centralort och övrig aktivitet i angränsning till sjön bedöms som en stark strategisk fördel.

Udden i områdets mitt kan utgöra lämplig placering för byggnationer med mer allmänt tillgänglig funktion.

Område 1

Område 1

Delar av området kan ha högt markvatten och därför kan markavvattning behövas för att göra området byggbart. Tillstånd eller anmälan enligt 11 kap MB kan komma att krävas.

I området finns skyddsvärd natur och innan området exploateras ska en naturvärdesinventering göras, antingen i ett planläggningskede eller inför dispens och bygglov.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Beslutat LIS-område 2014
- Fornlämning
- MB 3:5 Rennäring
- Oversvämningskartering 100 årsflöde
- Landskapsbildsskydd

2 MATTISUDDEN SÖDRA

Mattisudden är en av kommunens större byar och har en stor andel permanentboende. Längsgående bystruktur längs södra sidan lilla Luleå älv. Varierat landskap med bebyggelse, skogspartier och öppna jordbrukslandskap. Skogspartier domineras i stor utsträckning av relativt ogenomsläpplig terräng med blandskog, buskar och sly. Dominerande smala steniga stränder som följer uddar och vikar.

Riksintressen:

- Rennäring, MB 3:5. Området har funktion som trivselland, samlingsplats och flyttled.
- Kommunikation väg, MB 3:8. Rekommenderad väg för farligt gods. Gäller väg 97.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.
- Totalförsvaret, MB 3:9, påverkansområde buller mm.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området är i varierande grad ianspråktaget. Inom LIS-området bedöms utrymme för kompletteringar finnas i lägen i anslutning till befintlig bebyggelse och för nya tomter i skogspartier. Flertalet delsträckor har smala utrymmen mellan älv och väg, lämplighet, placering av bebyggelse och erforderliga utrymmen behöver i sådana lägen studeras närmare.

Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m. Det utpekade LIS området berörs av 100 års flödet. Den skogsklädda västra delen omfattas av landskapsbildsskydd. Inom den ytan bör ingen omfattande avverkning tillåtas och dispens prövas av länsstyrelsen. Delar av området kan ha högt mark-

Område 2

Område 2

vatten. För avvattning krävs anmälan/tillstånd enligt 11 kap MB

Mattisudden södra ligger utmed flyttled av riksintresse för bl a Sirges och Jåhkågaska samebyar. En funktionell kantzon runt bäckarna, mindre vattenområden samt sumpskogen vid Linabäcken sparas.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Fornlämning
- Nyckelbiotop Skogsstyrelsen Bolag
- MB 3:5 Rennäring

3. JÄRTA

Skogssjö med en befintlig bostadsfastighet i norra delen. Tätt blandskogsvegetation och strandzon med vass. Inom området finns inslag av blötare parti. Direkt norr om området, vid sjön Fatjas, finns ett 15-tal fritidshus. Väg 818 mot Messaure separerar de två sjöarna.

Riksintressen:

- Rennäring, MB 3:5. Området har funktion som svår passage, brunstland och flyttled.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Ytterligare byggnationer kan ske i norra delen av Järta i anslutning till befintlig byggnad. För flertalet nya byggnationer eller större byggnation kan detaljplan komma att krävas. Erforderliga säkerhetsavstånd till elledning bör beaktas.

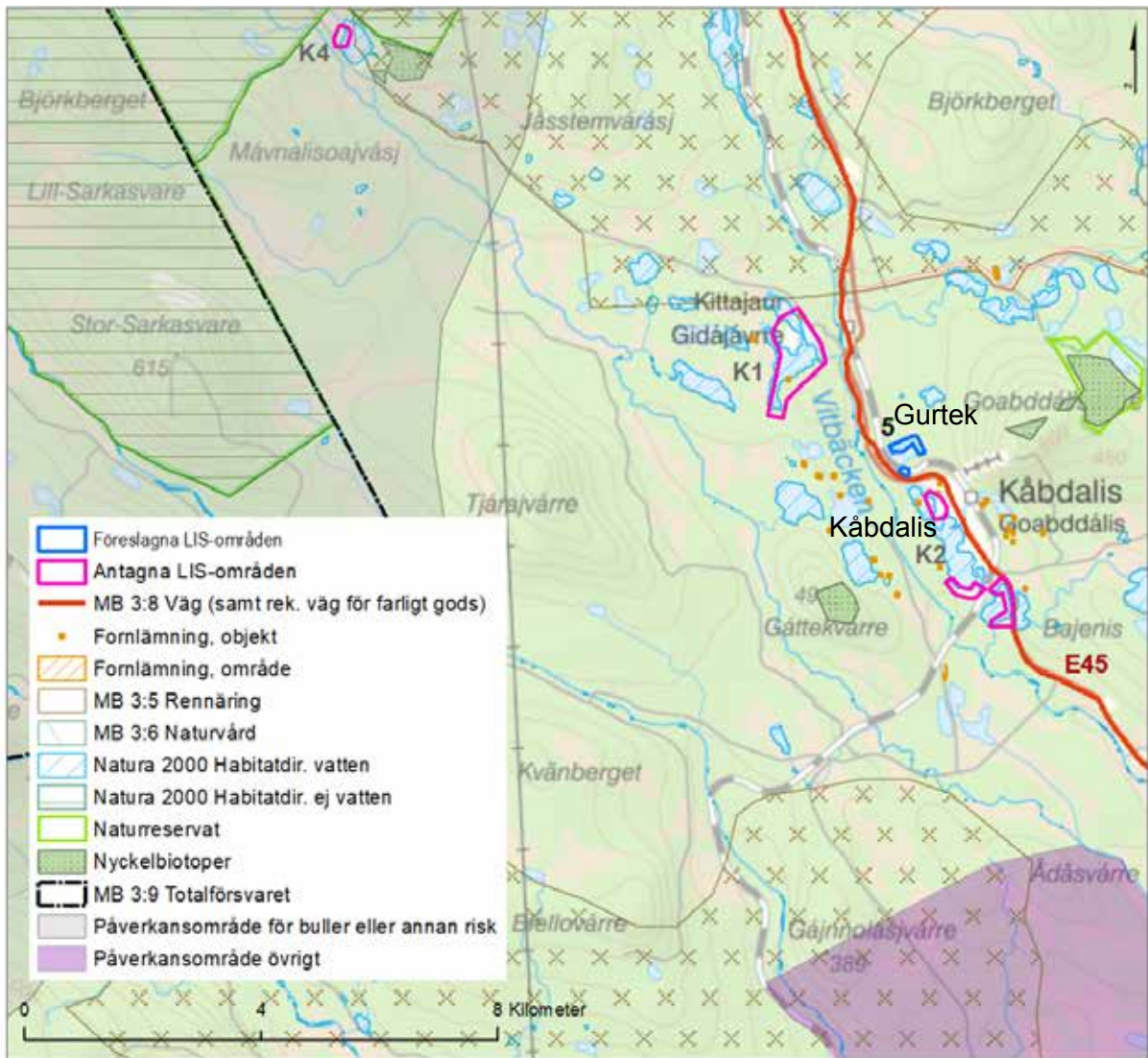
Ingen ny bebyggelse i kantzonen mot bäck.

Vid eventuell bebyggelse behöver hänsyn tas till flyttled för rennäringsen.

Område 3

Kåbdalis

MOTIV TILL LIS

Kåbdalis är en väletablerad vinterturistort nära kommunens södra grannkommuner, med vägförbindelsen mot Älvsbyn/Piteå och Harads/Boden. En utbyggnad kring skidanläggningen är under planering. Tillgång till bostäder i området är av betydelse för den fortsatta utvecklingen av samhället och kringliggande byar.

Specifikt utpekade delområden inom området är bland annat Kåbdalis Gurtek, Kronogård och Tieljaur.

ALLMÄNT

Vatten

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar. Kommunalt vatten och avlopp är under planering för ytterligare utbyggnad.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller. Se även kap 5.

Rennäring

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas. Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Nyckelbiotop Skogsstyrelsen
- Fornlämning

5. KÅBDALIS GURTEK

Område beläget i Kåbdalis norra del. Skogssjö omsluten av blandskog, dominerande tall. Sjön gränsar i den västra delen mot väg 45 och inlandsbanan. Delar av den södra stranden sluttar brant mot sjön medan de norra och västra delarna sluttar mer flackt mot sjön. Området angränsar mot expansionsområde för skidanläggningen i söder. Delar av området mot söder berörs av vattenskyddsområde.

Riksintressen:

- Friluftsliv, MB 3:6. Kåbdalis-Kronogård. För bedrivandet av Fiske, jakt, terrängcykling, löpning, fågelskådning.
- Kommunikation väg, MB 3:8. Rekommenderad väg för farligt gods. Gäller väg E45.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Rekommendationer inom strandskyddszone

Ny och kompletterande bebyggelse kan tillåtas inom området.

Vid eventuella byggnationer behöver hänsyn tas till befintligt vattenskyddsområde. Passage över järnväg måste säkerställas. Skyddsavstånd till spårmitt 30 meter.

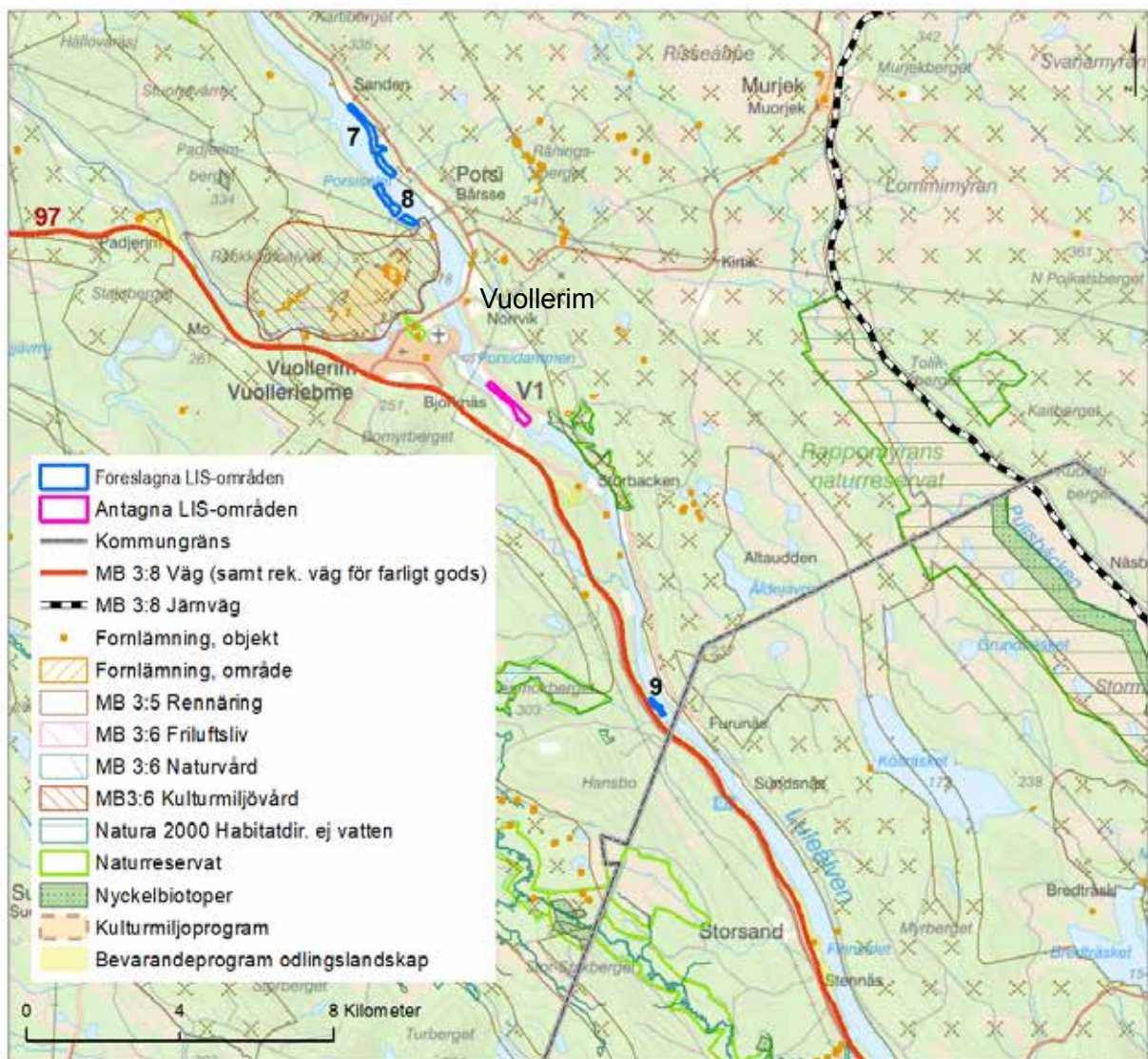
Ingen ny bebyggelse i kantzonen mot fuktdrag.

Föreskrifter för vattentäkt ska följas.

Område 5

Vuollerim

MOTIV TILL LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att förstärka befintlig bebyggelse, möjliggöra för nya bostäder eller skapa förutsättningar för näringslivsverksamhet.

Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Vuollerim kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och därmed bidra till landsbygdsutveckling i kommunen.

Specifikt utpekade delområden inom området är Linjeudden, Porsi och Porisedet.

ALLMÄNT

Vatten

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller. Se även kap 5.

Rennäring

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas.

Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Höga vattenflöden

Generellt bör tomtplats inte tillåtas inom område med beräknat 100-årsflöde. Om så görs ska riskerna vid översvämning, inklusive försämring av miljökvalitetsnorm för ytvatten, bedömas i samband med prövning av strandskyddsdispens och bygglov. Geotekniska undersökningar genomförs där det finns risk för problematiska geotekniska förhållanden.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Fornlämning
- MB 3:5 Rennåring
- Oversvämningskartering 100 årsflöde

7. PORSI

Porsi by på Luleåälvens norra strand har en utsträckt och gles bebyggelsestruktur med gårdslägen på var sida om väg 811. Traditionellt är många gårdslägen placerade mot älven. Den utsträckta och glesa bebyggelsestrukturen möjliggör att en stor andel skogspartier och grönområden är bevarade längs med älven.

Stora delar av byn är belägen med höjdskillnad från älven och med slänt i den direkta strandzonen ned mot älven. Det utpekade LIS-områdena omfattar delar av Porsis bebyggelseområde mot älven.

Stora delar av det specifikt utpekade LIS-områdena utgörs av glesa tallhedar med slänter ned mot strandlinjen som domineras av sandstränder som följer uddar och vikar. Inom områdena finns vägar, stigar samt grillplats på udde.

Riksintressen:

- Rennåring, MB 3:5. Området har funktion som trivselland.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Övrigt:

- Fornlämning, bevakningsobjekt.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Inom hela Porsi bedöms förutsättningar finnas för förtätning samt inom utpekade delar för nyetablering. Här finns goda förutsättningar för nya bostäder i och med närheten till Vuollerim men även inom pendlingsavstånd till exempelvis Jokkmokk. Inom utpekade områden bör avstånd till strandzonen och befintliga stigar m.m beaktas i senare planeringsskeden för att säkerställa en allemansrättslig tillgänglighet till strandzonen.

Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m. Det utpekade LIS området berörs av 100 års flödet.

I området finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen. Se även generella riktlinjer i kap 5.

Område 7

Förklaring

- LIS-område 2019
- MB 3:5 Rennåring
- Nyckelbiotop Skogsstyrelsen Bolag
- Fornlämning
- Översvämningskartering 100 årsflöde

8. PORSIEDET

Området är beläget på södra sidan stora Luleåälven på motsatt sida byn Porsi. Området omfattar en sträcka med skogspartier och några befintliga gårdslägen. Området är blandskogsbevuxet med ett stort inslag av björk och vide mot strandlinjen. Stenig strandlinje.

Riksintressen:

- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Övrigt

Angränsar till område av riksintresse för kulturmiljövården (MB 3:6).

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Inom LIS-området bedöms utrymme för kompletteringar finnas i lägen i anslutning till befintlig bebyggelse och enstaka nya tomter i skogspartier. Ny bebyggelse ska utformas med hänsyn till lokala bebyggelsestraditioner både vad gäller utformning och placering på tomt.

Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Det utpekade LIS området berörs av 100 års flödet.

Område 8

Förklaring

- Kommungräns Jokkmokk
- LIS-område 2019
- MB 3:5 Rennåring
- Översvämningskartering 100 årsflöde

9. LINJEUDDEN

Gård på södra sidan stora Luleå-älven. Belägen nedanför en brant slänt mot älven. Gårdsbildningen består av huvudbyggnad och flertalet kringbyggnader som lagård, garage, bodar och båthus. Hög skog omsluter gården. Skogen och den branta terrängen ger platsen ett isolerat läge. Elledning korsar älven och gårdsplanen. Stenig strandlinje. Åtgärder har gjorts i strandlinjen i udde runt gården, möjligen för flottning, vilket skapat en avsats mot vattnet ca 2-4 meter bred.

Riksintressen:

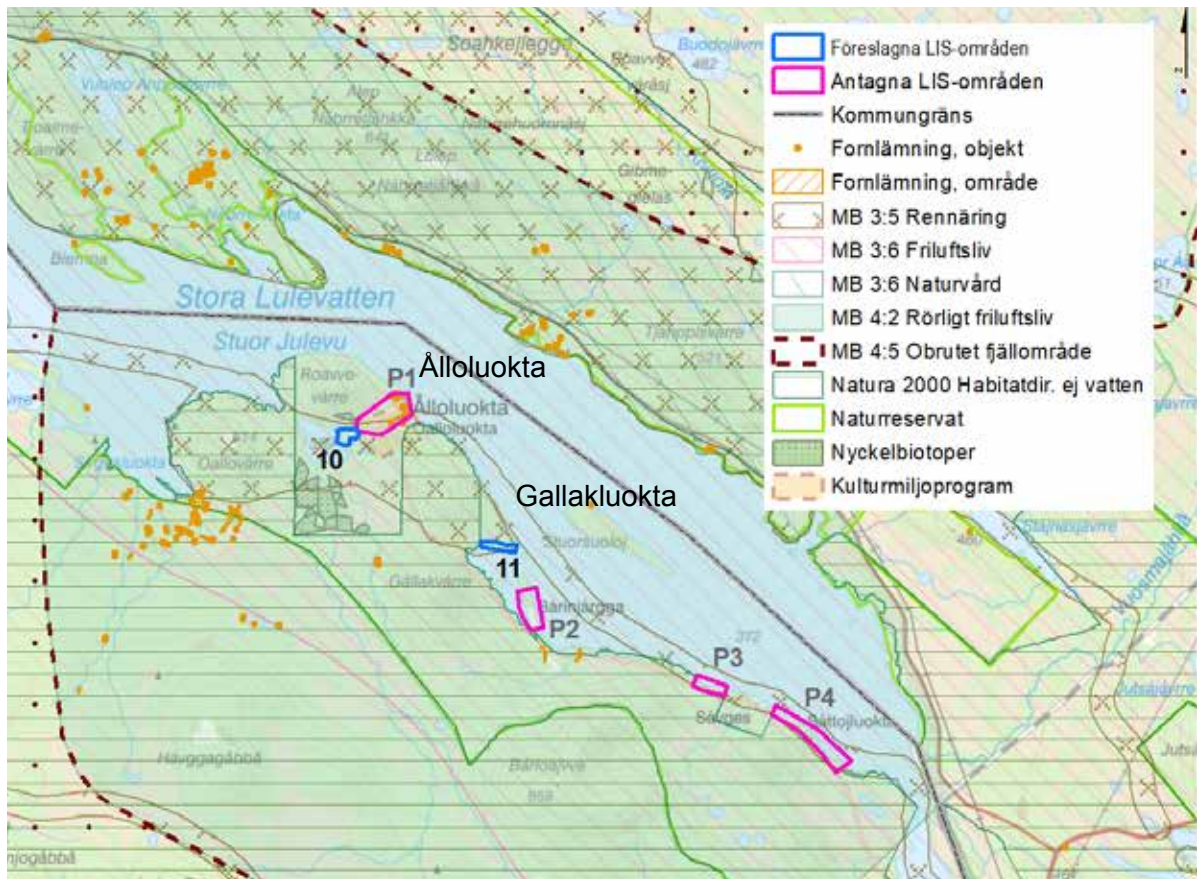
- Kommunikation väg, MB 3:8. Rekommenderad väg för farligt gods. Gäller väg 97.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Plats för kompletteringar finns, främst i området mellan lagård och båthus. Ny och kompletterande bebyggelse för boende och näringsverksamhet kan tillåtas inom området. Erforderliga säkerhetsavstånd till elledning bör beaktas. All aktivitet behöver bedrivas med hänsyn till och beaktande av att rennäringsbedrivs i området.

Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m. Det utpekade LIS området berörs av 100 års flödet.

Porjus

MOTIV TILL LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att locka till bosättning i Jokkmokks kommun samt förstärka serviceunderlaget i Porjus tätort.

Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Porjus kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och därmed bidra till landsbygdsutveckling i kommunen.

Specifikt utpekade delområden inom området är bland annat Åloluokta och Gallakluokta.

ALLMÄNT

Stora-Lulevattnet är Natura2000 vatten och dispens nära strandlinjen eller i vattnet, t ex bryggor är inte lämpligt.

Vatten

Dessa LIS-områden, utmed västra stranden av Stora Lulevattnet, har valts ut bl a för att de ligger så nära Porjus man kan komma med strandnära bebyggelse. Närmare Porjus är älven föremål för ett kommande vattenskyddsområde.

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller. Se även kap 5.

Markupplåtelse

För de fall en byggnad ska uppföras på statens mark ovan odlingsgränsen krävs markupplåtelse. Markupplåtelse lämnas av Länsstyrelsen efter prövning enligt 32 § Rennäringslagen 1971:437. Markupplåtelse kan medges om det inte innebär avsevärd olägenhet för renskötseln.

Rennäring

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas.

Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Höga vattenflöden

I nuläget finns inga detaljerade översvämningsskarteringar för utpekade områden längs Luleälv ovan Porjus.

Generellt bör tomtplats inte tillåtas inom område med beräknat 100-årsflöde. Om så görs ska riskerna vid översvämning, inklusive försämring av miljökvalitetsnorm för ytvatten, bedömas i samband med prövning av strandskyddsdispens och bygglov. Geotekniska undersökningar genomförs där det finns risk för problematiska geotekniska förhållanden.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Beslutat LIS-område 2014
- MB 3:5 Rennäring

10. ÅLLOLUOKTA VÄSTRA

Byn Ålloluokta är belägen på en stor ö med en koncentring av byn vid brofästet. Det utpekade området är beläget söder om byn. Byn består av bebyggelse med odlingsmarker och liten hamn med små pirar på öns sydöstra hörn samt flera mindre avstyckade bostadsfastigheter i byns utkanter. Området sammankopplar byn åt väster med en udde/landremsa mot söder. Strandlinjen följer uddar och vikar. Området är skogbevuxet med inslag av blötare partier.

Riksintressen:

- Rennäringen, MB 3:5, Flyttled genom området, rastbete.
- Yrkesfiske Sjöar MB 3:5.
- Friluftsliv MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikkjokk-Pärlälven för bedrivandet av vandring, natur- och kulturupplevelser, jakt.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Stora Lulevatten.
- Totalförsvaret, MB 3:9, påverkansområde lågflygning.

Övrigt

- Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga
- I områdets närhet finns fornlämningar.
- Området ligger ovan odlingsgränsen.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

En varsam komplettering bedöms kunna ske inom området. Närmre beskrivningar behöver göras i dispenskede för den specifika platsen avseende naturmiljön och områdets karaktär som underlag för mer noggrann bedömning. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

I områdets närhet finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen.

Se även generella riktlinjer i kap 5.

På grund av nuvarande osäkerhet i underlagen om 100-årsflöden och översvämningsrisker kommer alla dispensförfrågningar i området att behöva studeras extra noga för att kommunen ska kunna se att platsen för sökt dispens är lämplig för bebyggelse. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m. En kantzon mot våtmarken sparas.

Förklaring

- LIS-område 2019
- MB 3:5 Rennäring
- Natura 2000-område, Habitatdirektivet

11. GALLAKLUOKTA

Mindre by belägen i en vik vid Stora Lulevattens södra strand. Tall- och blandskogsbestånd och stenig strandlinje. Befintlig bebyggelsegruppering består av ett tio-tal fritidsbostäder placerade längs med strandlinjen. Ingen väganslutning finns fram till bebyggelsen, parkering av fordon sker vid väg som sträcker sig längst in i viken.

Riksintressen:

- Yrkesfiske Sjöar MB 3:5.
- Friluftsliv MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikkjokk-Pärlälven för bedrivandet av vandring, natur- och kulturupplevelser, jakt.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Stora Lulevatten.
- Totalförsvaret, MB 3:9, påverkansområde lågflygning.

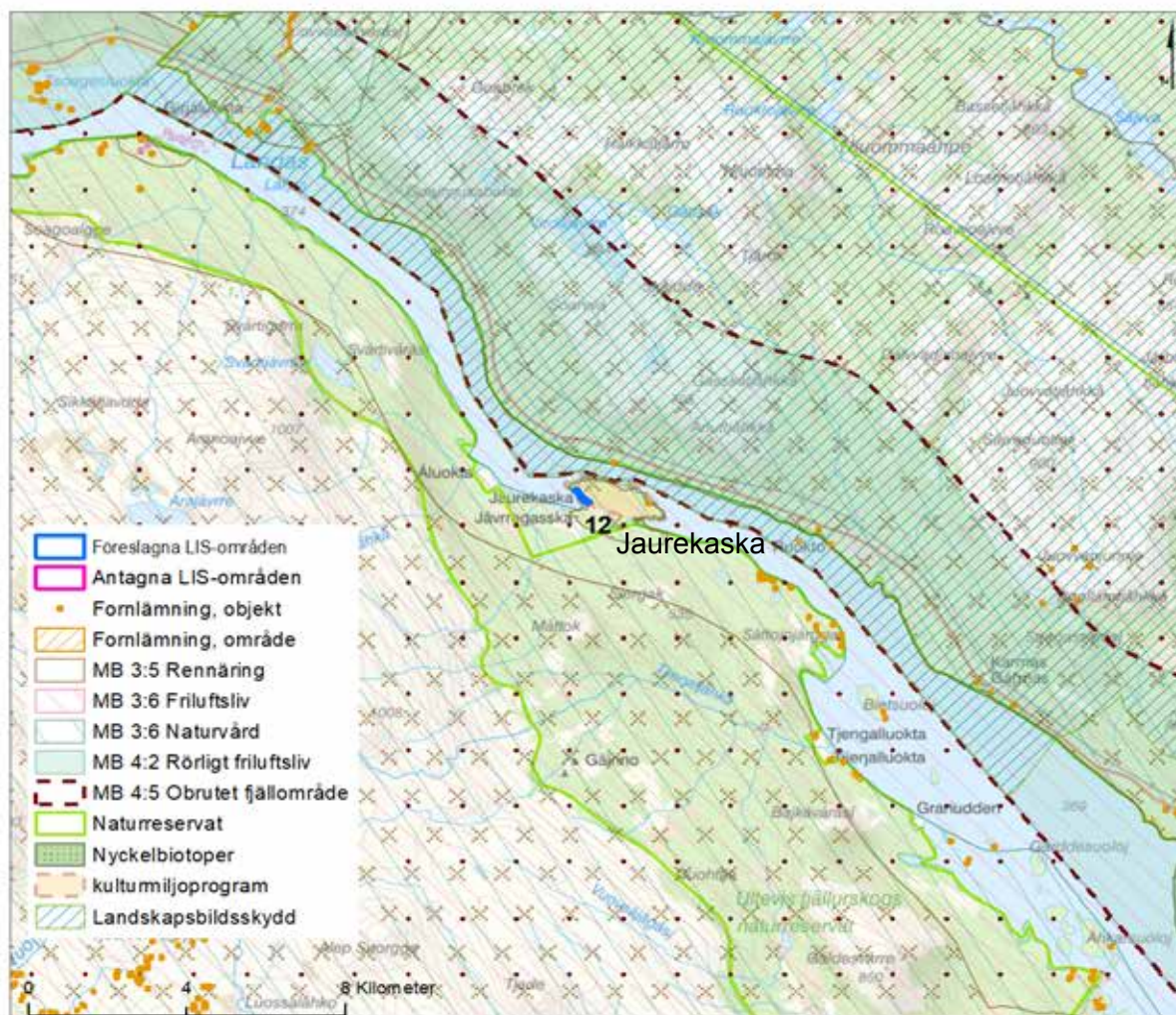
Övrigt

- Gallakluokta ligger avskuret från vägen av ett natura 2000 område. För att nå området från vattensidan behöver en del av stranden tas i anspråk för angöringsplats eller brygga.
- Området ligger ovan odlingsgränsen.

Rekommendationer inom strandskyddszone

Ny bebyggelse för boende och näringsverksamhet bedöms på en övergripande nivå kunna inrymmas som förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur. Möjlighet finns även till ett mindre antal nya tomtbildningar öster om befintliga. Närmre beskrivningar behöver göras i senare dispensskede för den specifika platsen avseende naturmiljön och områdets karaktär som underlag för mer noggrann bedömning. Parkering sker idag inom område där renflyttled korsar väg. För att undvika att parkering av fordon blir hinder vid renflytt bör parkering i anslutning till vägen förslagsvis förläggas norr eller söder om område där parkering sker i dagsläget. Framkomlighet för flyttningsväg för renar finns stöd för i 94 § rennäringslagen.

Förklaring

- Kommungräns Jokkmokk
- LIS-område 2019
- MB 3:5 Rennäring
- Landskapsbildsskydd
- MB3:6 Kulturmiljövård
- MB 4:5 Obrutet fjällområde

12. JAUREKASKA

Bebyggelseområde på Langas syd-östra strand, söder om forsen som skiljer Langas från Stora Lulevattnen. Det utpekade området berör ett 16-tal tidigare avstyckade tomter på Jaurekaskas västra udde vilka är grupperade i två rader mot vattnet. Flertalet av tomterna är bebyggda. Syftet med LIS-området är att ge möjlighet för enstaka kompletteringar i form av ny bebyggelse och kompletteringsåtgärder inom de avstyckade fastigheterna.

Riksintressen:

- Rennäringen, MB 3:5. Hela udden markerad för rennäringens riksintressen, flyttled samt svår passage.
- Naturvård, MB 3:6, Ultevis-Sitojauresänkan-Harrejaure.
- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikkjokk-Pärlälven för bedrivandet av vandring, natur- och kulturupplevelser, jakt.
- Obrutet fjäll MB 4:5, Sarek-Mavas.

Övrigt:

- Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga
- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Norrbottens kulturmiljöprogram, området har ett utpekade högt kulturhistoriskt värde. "Jávrrégasska (Jaurekaska) innehåller flera viktiga drag i detta områdes historia. Här finns samiska lämningar, ett nybygge, en tidig turiststuga, lämningar efter frakterna upp till Suorva vid anläggandet av dammen samt en kronojägarstuga." Källa: Norrbottens kulturmiljöprogram 2010-2020.

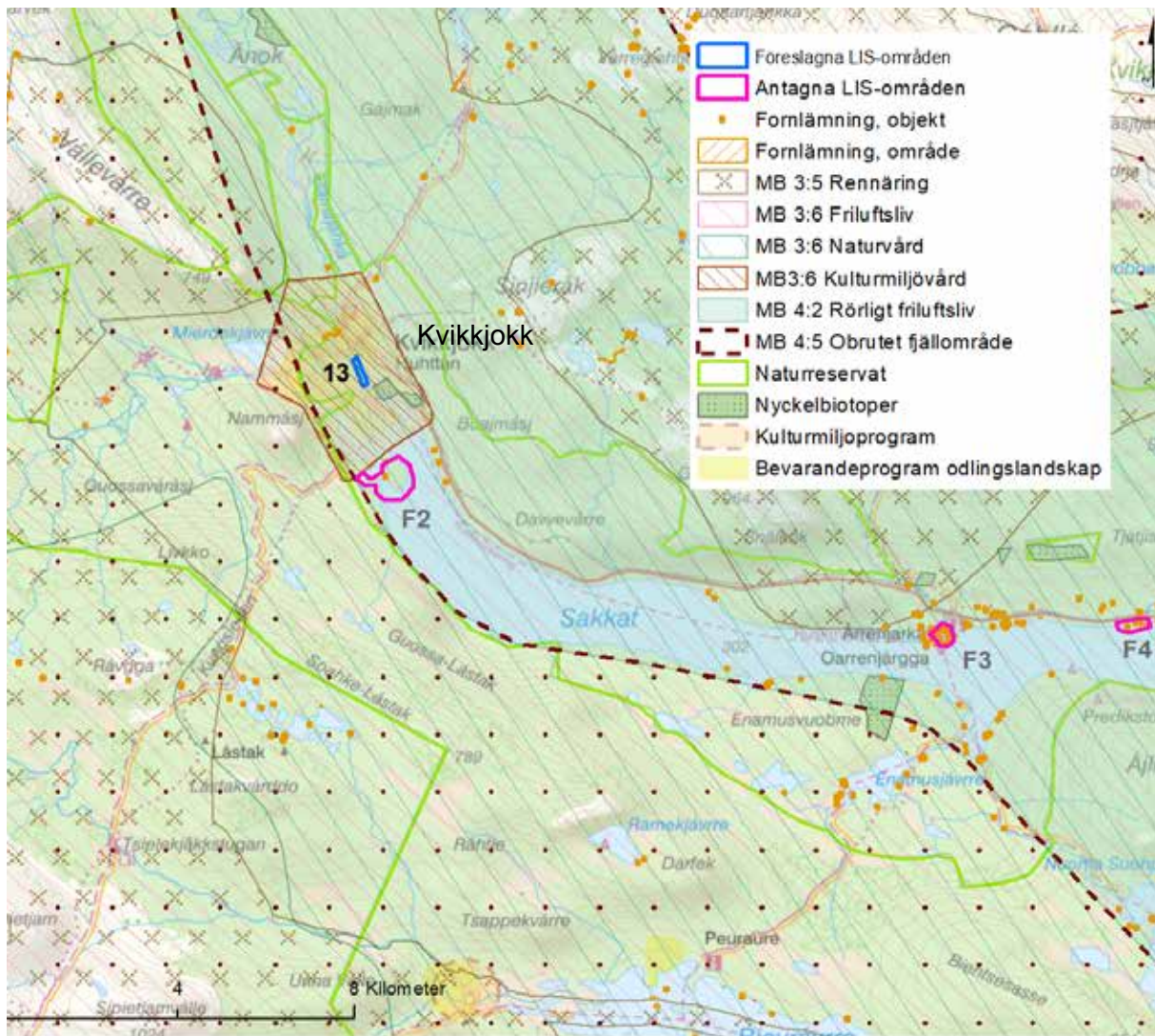
Rekommendationer inom strandskyddszone

Inom det utpekade LIS-området som är avgränsat till befintliga 16 tomter bedöms ytterligare förtätning för bostäder/fritidshus eller småskalig verksamhet kunna ske. Kompletterande bebyggelse ska vara småskalig och anpassas till befintlig byggelse. Närmre beskrivning av den specifika platsen behöver göras i dispenskede, bland annat avseende naturmiljö samt med beaktande av kulturhistoriska värden. Inom området behöver även beaktas att nya byggnader inte blir hinder för den allemansrättsliga tillgängligheten till strandzonen.

All aktivitet behöver bedrivas med hänsyn till och beaktande av att rennäring bedrivs i området.

Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden.

Fjällstråket

MOTIV TILL LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att förstärka det lokala näringslivet och redan etablerad bebyggelse utmed vägen till Kvikkjokk och fjällen. Vägsträckan 805 mellan Vaikijaur och Kvikkjokk utgör ett stråk med flertalet byar och områden för fritidshusbebyggelse. Potentialen till en fortsatt utveckling för turism, rekreation och friluftsliv längs sträckan bedöms som goda.

Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Fjällstråket kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och därmed bidra till

landsbygdsutveckling i kommunen. Den service som finns i området är bland annat livsmedelsförsäljning och turistisk infrastruktur med boendemöjligheter i Kvikkjokk och Årrenjarka och bussförbindelse till Kvikkjokk.

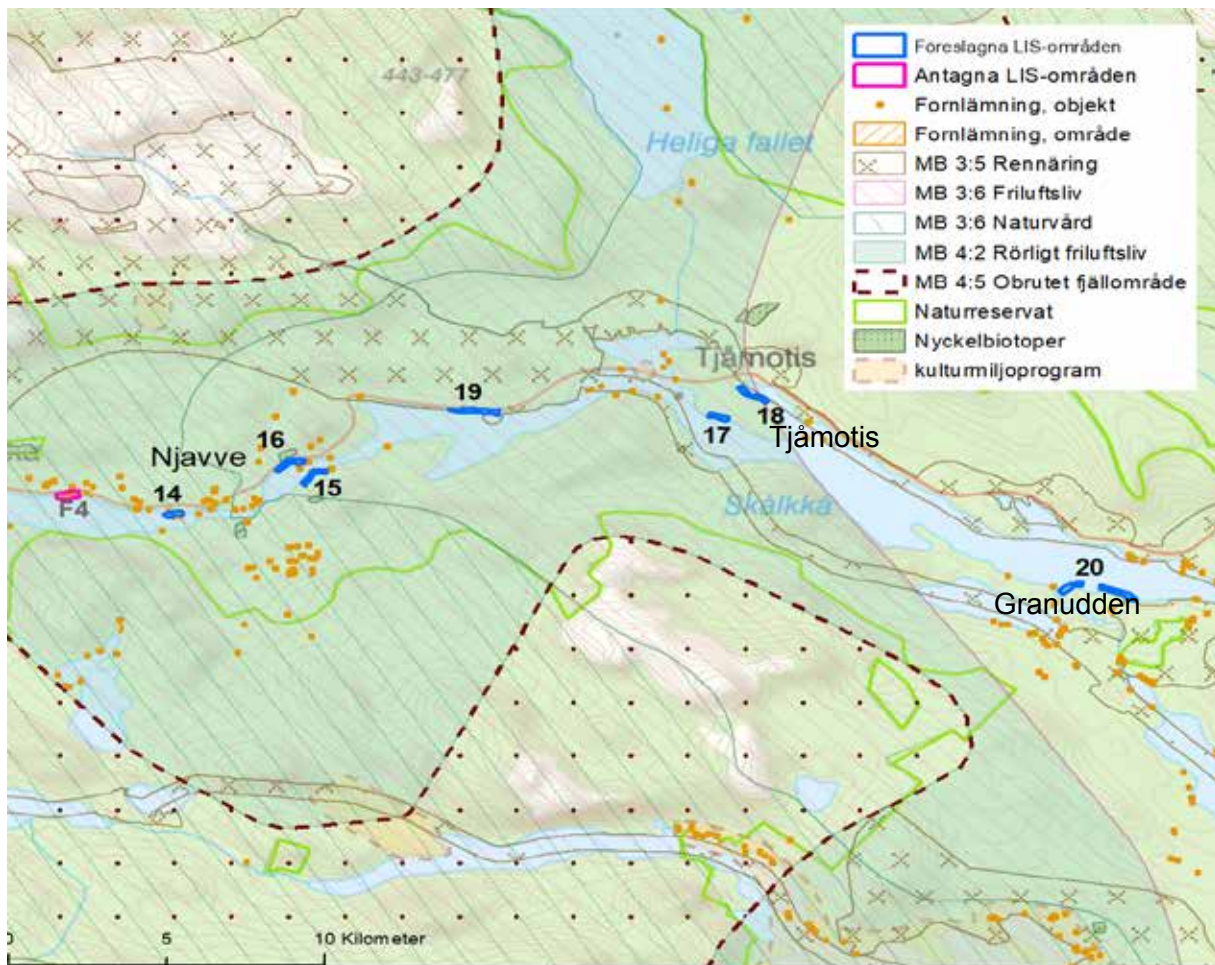
Specifikt utpekade delområden inom området 2019 är bland annat Kvikkjokk camping, Råvvenjarka, Njavve södra, Granudden, Tjåmotis och Sågudden.

ALLMÄNT

Vatten

Kommunalt vatten och avlopp finns utbyggt i Kvikkjokk.

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Markupplåtelse

För de fall en byggnad ska uppföras på statens mark ovan odlingsgränsen krävs markupplåtelse. Markupplåtelse lämnas av Länsstyrelsen efter prövning enligt 32 § Rennäringslagen 1971:437. Markupplåtelse kan medges om det inte innebär avsevärd olägenhet för renskötseln.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller. Se även kap 5.

Rennäring

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas.

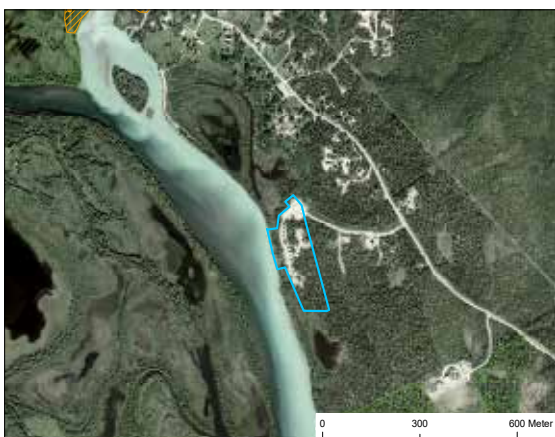
Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Höga vattenflöden

I nuläget finns inga övervämningskarteringar för utpekade LIS-områden inom Fjällstråket gjorda av MSB, Myndigheten för säkerhet och beredskap. MSB arbetar med att ta fram underlag för hela Sverige men i dagsläget finns inget som täcker hela Jokkmokks kommun.

Generellt bör tomtplats inte tillåtas inom område med beräknat 100-årsflöde. Om så görs ska riskerna vid översvämning, inklusive försämring av miljökvalitetsnorm för ytvatten, bedömas i samband med prövning av strandskyddsdispens och bygglov. Geotekniska undersökningar genomförs där det finns risk för problematiska geotekniska förhållanden

Förklaring

- LIS-område 2019
- Fornlämning, område
- Fornlämning
- Nyckelbiotop Skogsstyrelsen
- Naturreservat

13. KVIKKJOKK CAMPING

Campingen är belägen nere vid Kvikkjokksdelat vid infarten till byn Kvikkjokk. Befintlig camping är iordningsställd med servicebyggnader, vägnät m.m. Norr om området vid vändplats finns ytterligare byggnader som i dagsläget bland annat tillhandahåller samhällsnyttiga funktioner som reningsverk, garage och boendemöjlighet för den regionala busstrafiken. Området är beläget i en slänt ned mot vattnet och domineras av blandad barrskogsvegetation.

Riksintressen:

- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikkjokk-Pärlälven.
- Naturvård, MB 3:6, Råvvejaure-Tarrekaise--Kabla-Saggat-Peuraure-Karatj-Purkijaur.
- Kulturmiljövård MB 3:6, Kvikkjokks by, Bruksmiljö.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Hornavan, Tjeggelvas, Saggat.

Övrigt

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Området har funktion som trivselland och svår passage för rennärigen.
- Omfattas av Norrbottens kulturmiljöprogram.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området omfattar i huvudsak befintlig camping och möjliggör utveckling för besöksnäringen. Vid ny exploatering ska området prövas i en planprocess som visar lämplighet, avgränsning, bebyggelse, skydd, hänsyn mm. Området bör bevaras för allmän tillgänglighet och turistiska ändamål. Vid placering av ny bebyggelse behöver hänsyn tas till kulturmiljön.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Fornlämning

14. RÅVVENJARKA, NJAVVE

Halvudde väster om byn Njavve. Vägförbindelse till båtplats i östra delen av udden som tidigare nyttjas för färjeförbindelse till Kvikkjokk. Här finns båthus, brygga, grillplats, dass och stigar i närområdet m.m. Merparten av skogspartierna på udden är brukade. Mot den södra stranden på uddens mitt följer längsgående åsar med ett bevarat skogsparti med äldre tallskog. Längs med åsarna följer stigar och på en av uddarna längs denna sträcka finns en härd som är utpekad som fornlämning. Smal och blockig strandlinje följer udden.

Riksintressen:

- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikkjokk-Pärlälven.
- Naturvård, MB 3:6, Råvvejaure-Tarrekaise-Kabla-Saggat-Peuraure-Karatj-Purkijaur.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Hornavan, Tjeggelvas, Saggat.

Övrigt:

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Fornlämningar finns.
- Området har funktion som trivselland och svår passage för rennärigen.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Det föreslagna LIS-området har anpassats till att omfatta de västra delarna och norra delarna av ön. Ny bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området. Ny bebyggelse för boende prövas i detaljplan. Området kring båtplatsen är undantaget från LIS-området i syfte att fortsatt möjliggöra allmänhetens åtkomst till platsen. Även den södra stranden med längsgående åsar är undantaget LIS-området.

Dessa delar sammantaget bedöms ha ett högre natur och kultur-värde och ingår därför inte i LIS-området.

I områdets närhet finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen. Se även generella riktlinjer i kap 5.

Område 13

Område 14

Område 17

Förklaring
 LIS-område 2019
 Fornlämning

15. NJAVVE SÖDRA

Området är beläget i en barrskogsbevuxen norrsluttning mot vattnet på södra sidan sjön i sydostlig riktning från byn Njavve. Området omsluter ett befintligt bebyggelseområde med ett antal fritidshus samt en äldre gårdsbildning. Skogen består till huvudsak av ungskog, dominerande tall. Från befintlig bebyggelse finns stigar ned mot båtplatser vid vattnet. Smal stenig strandlinje. Från gårdsbildningen sluttar marken i brantare partier ned mot strandlinjen.

Riksintressen:

- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikjokk-Pärlälven.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Hornavan, Tjeggelvas, Saggat.

Övrigt

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Området har funktion som trivselland och svår passage för rennäringen.
- Fornlämningar finns.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Ny bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området. Erforderliga tomtstorlekar och avstånd mellan huvudbyggnader bör beaktas. Placeringar av ny bebyggelse mellan befintliga byggnader och strandlinjen bör undvikas i trånga lägen.

I området finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen. Se även generella riktlinjer i kap 5.

Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Fornlämning
- Nyckelbiotop Skogsstyrelsen

16. NJAVVE NORRA

Området är beläget öster om byn Njavve i område mellan sjö och Kvikkjokksvägen, norr om ön Oxholmen.

Området domineras av tallskog och strandzon med uddar, vikar och stenig strandlinje. I den östra delen sluttar området ned mot stranden och en mer diffus strandzon med låglänta våtare partier mot vattenlinjen. Ungefär i mitten av området finns en nedfart till båtplats.

Riksintressen:

- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikkjokk-Pärlälven.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Hornavan, Tjeggelvas, Saggat.

Övrigt

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Området har funktion som samlingsområde för rennärigen.
- Fornlämningar finns.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Ny bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området.

I området finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen. Se även generella riktlinjer i kap 5.

På grund av nuvarande osäkerhet i underlagen om 100-årsflöden och översvämningsrisker kommer alla dispensförfrågningar i området att behöva studeras extra noga. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m. Enligt känt underlag finns det risk för att stora delar av området översvämmas vid 100-årsflöden. Därför kan placering och tekniska lösningar behöva utredas särskilt.

Förklaring

- LIS-område 2019

17. TJÄMOTIS SÖDRA

Området är beläget på norra sidan Tjämotisjaures strand på en större udde strax söder om byn Tjämotis. Befintlig fritidshusbebyggelse söder om föreslaget område är uppbyggt med fritidshus efter byggnadsplaner från 80-talet. Bebyggelsen följer en längsgående struktur längs med stranden där byggnadsplanerna på ett fint och naturligt sätt säkerställt möjlighet till fri passage samt allmänt tillgängliga strand och båt-områden. Terrängen består av flack och genomsläpplig tallhed. Strandzonen är smal och domineras av stenstrand, enstaka sandstrand.

Riksintressen:

- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikkjokk-Pärlälven.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Hornavan, Tjeggelvas, Saggat.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Övrigt

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Området har funktion som samlingsland och kalvningsland för rennärigen.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området kan bebyggas med ytterligare bostäder/fritidshus. Vid exploatering med mer än ett fåtal bostäder bör området planläggas. Principerna för befintlig bebyggelsestruktur bör beaktas, med avstånd till strandlinje, möjlighet till passager och gemensamma nedfarter. Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m.

Förklaring

- LIS-område 2019
- MB 3:5 Rennåring

18. TJÅMOTIS NORRA

Området vänder sig mot viken Asjkasluokta i nordost. Flack öppen terräng med tallhed. I början av området finns en befintlig byggnad/fritidshus. I denna del är avståndet ca 200 meter mellan väg och strandlinje. Strandlinjen består av sten och gräs.

Riksintressen:

- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikjokk-Pärlälven.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Hornavan, Tjeggelvas, Saggat.
- Totalförsvaret, MB 3:9, påverkansområde lågflygning.

Övrigt

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Området har funktion som samlingsland och kalvningsland för rennåringen.
- Flyttled passerar norr om området.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området kan bebyggas med ytterligare bostäder/fritidshus. Längs med väg finns utrymme för ytterligare 3-4 tomplatser. Fler är möjliga om man följer stranden österut. Vid exploatering med mer än ett fåtal bostäder bör området planläggas. Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden.

Område 19

Förklaring

- LIS-område 2019
- MB 3:5 Rennåring
- Fornlämning

19. SÅGUDDEN

Området är beläget i en sydsluttning mellan Kvikjokksvägen och Tjåmotisjaure. Den mindre byn Sågudden har en koncentration av hus i områdets västra del. Enstaka bostäder/fritidshus finns i resterande del av området. Utrymmet mellan väg och vattenlinjen är relativt smalt, ca 80-150 meter, och flera av de befintliga byggnaderna har därför placeringar relativt nära vägen. Området består av relativt tät blandskogsvegetation med ett stort inslag av tall. Tvär övergång mot strandlinjen som utgörs av en relativt smal stenig strandremsa.

Riksintressen:

- Rennåringen, MB 3:5. Området har funktion som huvudkalvningsland, trivselland och flyttled passerar området.
- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvikjokk-Pärlälven.
- Rörligt friluftsliv, MB 4:2, Hornavan, Tjeggelvas, Saggat.

Övrigt

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Fornlämningar finns.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området bedöms som lämpligt för förtätning för bostads- eller fritidsändamål. En naturlig och lämplig placering av ny bebyggelse bedöms vara ungefär mitt mellan väg och strandlinje.

I området finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen. Se även generella riktlinjer i kap 5.

Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m.

Förklaring

- LIS-område 2019
- MB 3:5 Rennåring
- Fornlämning
- Fornlämning, område
- Sumpskogar_Skogsstyrelsen

Markslag

- Bete
- Ej aktuell
- Restaurerbar
- Äng

20. GRANUDDEN

By belägen på södra sidan sjön Skalkka. Högväxt tallskog omsluter byn. Gles bebyggelsestruktur bestående av en handfull äldre gårdsbildningar med tillhörande odlingsmarker. Mellan och i anslutning till dessa finns ett antal senare tillkomna bostadsbyggnader och/eller mindre avstyckade bostadsfastigheter. Bebyggelsen är i huvudsak placerad i området mellan väg och strandlinje. Längs med byn följer en smal stenig strandlinje.

Område 20

Riksintressen:

- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Övrigt

- Området ligger ovan odlingsgränsen.
- Fornlämningar finns.
- Östra delen av området har funktion som rastbete. Flyttled passerar både norr och söder om området.

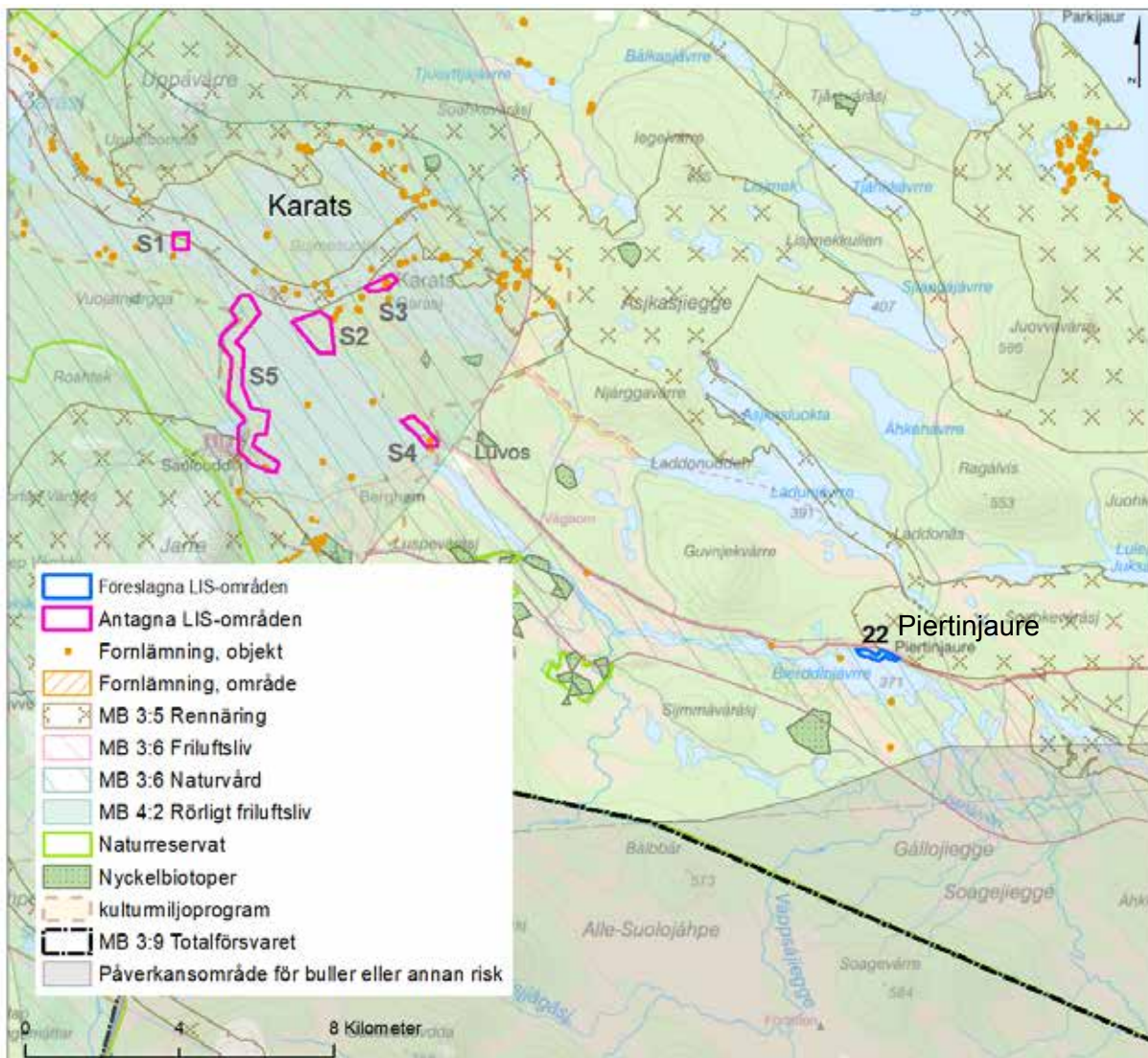
Rekommendationer inom strandskyddszonen

Bebyggelse för boende eller turistanläggningar kan tillåtas inom området som en förtätning av befintlig bystruktur.

I området finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen. Se även generella riktlinjer i kap 5.

LIS-området omfattar även udden mot väster där förhållandena för nya byggnationer bedöms som goda. Större nyexploateringar bör detaljplanläggas. Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Den rödlistade Månlåsbräken finns i området.

Sjöområdet

MOTIV TILL LIS

Det fjällnära området med storslagen natur erbjuder både en väldigt attraktiv boendemiljö samt god turistisk potential som kan bidra till kommunens attraktivitet. Med kompletteringar i befintlig bebyggelse samt nya fritidshus kan tillräcklig täthet och underlag för service som t ex kollektivtrafik uppnås.

Specifikt utpekade delområden inom området 2019 är Piertinjaure och Karats/Bujmesuolj.

ALLMÄNT

Vatten

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Kulturmiljö

Området är inventerat med avseende på forn- och kulturlämningar. Fornlämningar vid sjön Karats visar på hur fisket har lockat till bosättning under årtu-

senden. Här finns boplatser från sten- till järnålder, boplatsgropar, fångstgropssystem och härdar. Källa: Norrbottens kulturmiljöprogram 2010-2020.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller. Se även kap 5.

Markupplåtelse

För de fall en byggnad ska uppföras på statens mark ovan odlingsgränsen krävs markupplåtelse. Markupplåtelse lämnas av Länsstyrelsen efter prövning enligt 32 § Rennäringslagen 1971:437. Markupplåtelse kan medges om det inte innebär avsevärd olägenhet för renskötseln.

Rennäring

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas.

Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Fornlämning
- MB 3:5 Rennäring

22. PIERTINJAURE

Längsgående bystruktur på norra sidan sjön Piertinjaure. Varierat landskap med bebyggelse, skogspartier och öppna jordbrukslandskap. Bebyggelsen är en blandning av permanentboende och fritidshusbebyggelse. Dominerande smala steniga stränder som följer uddar och vikar. Vegetationen karakteriseras i stor utsträckning av relativt ogenomsläpplig terräng med barrskogsvegetation med inslag av björk och vide.

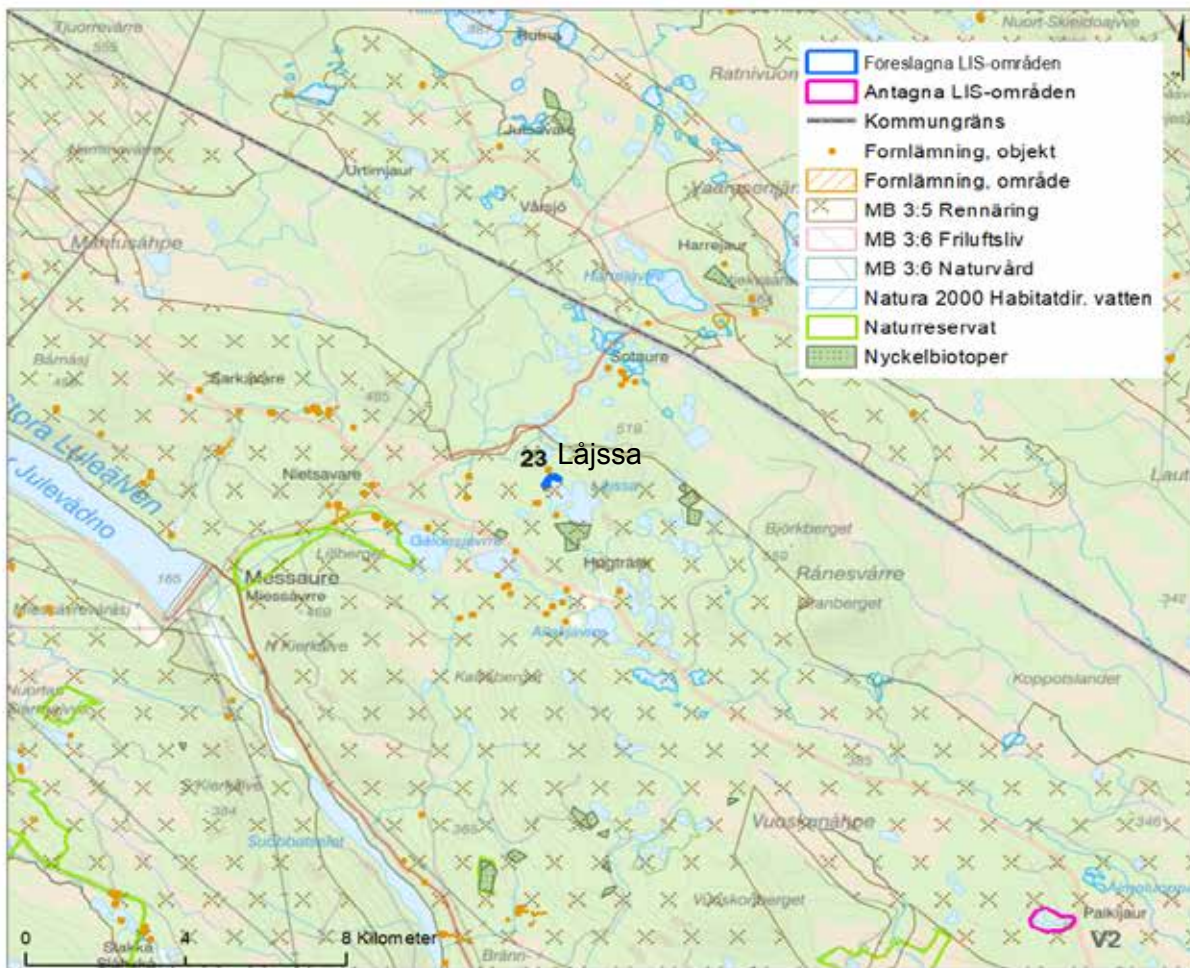
Riksintressen:

- Rennäringen, MB 3:5. Delar av området har funktion som trivselområde och kalvningsområde.
- Friluftsliv, MB 3:6, Kaitum-Laponia-Kvik-kjokk-Pärlälven.
- Naturvård, MB 3:6, Råvvejaure-Tarrekaise-Kabla-Saggat-Peuraure-Karatj-Purkijaur.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Inom LIS-området bedöms utrymme för kompletteringar finnas i lägen i anslutning till befintlig bebyggelse och för nya tomter i skogspartier.

Skogslandet syd

MOTIV TILL LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att förstärka befintlig bebyggelse, möjliggöra för nya bostäder eller skapa förutsättning för näringslivs- eller turistisk verksamhet. Skogslandet syd i Jokkmokks kommuns sydöstra delar utreds som ett utvecklingsområde för att stärka attraktionskraft och framtida möjligheter i denna del av kommunen för friluftsliv, besöksnäring och hållbar utveckling. Området inrymmer en stor andel byar samt tätorterna Vuollerim och Kåbdalis. Utöver ett förgrenat vägnät med skogsbilsvägar inom området sträcker sig de större vägarna E 45 förbi Kåbdalis, väg 97 längs älvdalen förbi Vuollerim samt väg mellan Kittajaur/Kåbdalis mot både Vuollerim och Harads genom området.

Utöver utpekade områden inom tätortsområdena för Kåbdalis och Vuollerim är specifikt utpekade delområden inom området 2019 Låjssa, Lill-Varjisträk och Tiellejaur.

ALLMÄNT

Vatten

Kommunalt vatten finns i tätorterna Vuollerim, Kåbdalis samt Murjek. Ny bebyggelse utanför de kommunala VA-områdena ska ha godkända avloppslösningar.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller. Se även kap 5.

Rennäring

Berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas.

Om flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Förklaring

- LIS-område 2019
- Fornlämning
- MB 3:5 Rennäring

23. LÅJSSA

Skogssjö med vikar, uddar och vass. Omsluten av tallskogshedar. Äldre tallskog och kuperat landskap längs väg in till området. Flertalet båtplatser visar på nyttjande. Remsa längs strandlinjen är svagt sluttande mot sjön. I södra delen av sjön Låjssa finns nyckelbiotopsområde. Fornlämning finns på en udde i södra delen av området.

Riksintressen:

- Rennäringen MB 3:5 Området har funktion som trivselland och kalvningsområde.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.

Övrigt:

- Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga
- Flera kända fornlämningar finns runt sjön.

Rekommendationer inom strandkyddszone

Ny bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området. Bebyggelse för bostäder förutsätter planläggning. Hänsyn bör tas till udde med fornlämning. Möjlighet till gemensam båtplats där vägen slutar idag i mitten av området.

Omgivet av område för planerad naturreservatsbildning. Ett bildande av naturreservatet kommer att innebära en restriktion för bebyggelse och anläggning inom reservatet och ett bevarande av höga naturvärden i området. LIS-området bedöms bidra till ett tillgängliggörande av den kringliggande naturen.

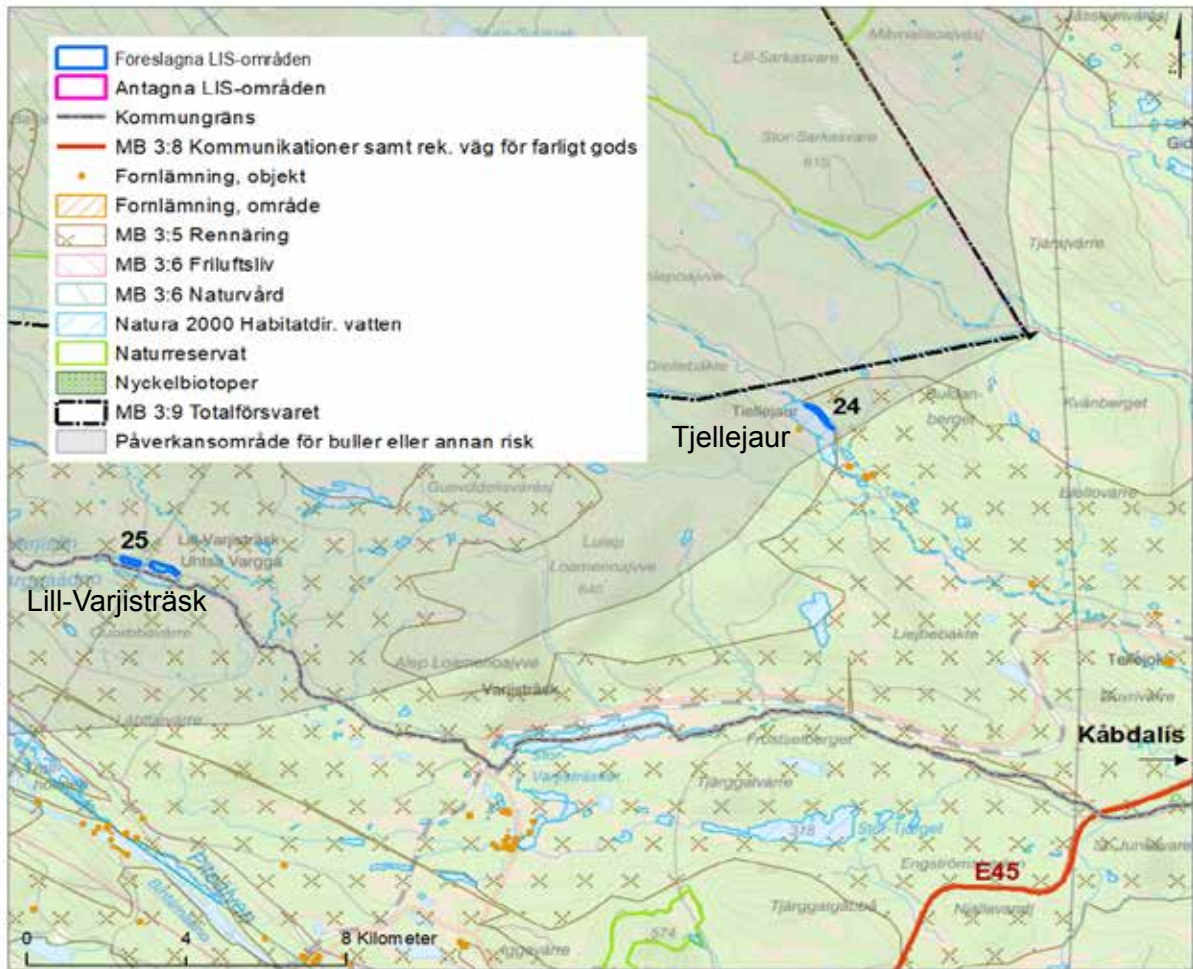
Område 23

Område 23

I områdets närhet finns fornlämningar. För att klargöra om ny bebyggelse etc berör fornlämningar, ska samråd hållas med länsstyrelsen. Se även generella riktlinjer i kap 5.

Område 24

- Förklaring**
- LIS-område 2019
 - MB 3:5 Rennäring
 - Fornlämning
 - Fornlämning, område
 - Natura 2000-område, Habitatdirektiv-vatten

24. TIELLEJAUR

By belägen på sjön Tiellejaurs norra sida. Bebyggelsen är en blandning av äldre tidigare permanentbostadshus och fritidshus. Blandad vegetation med dominerande sandig tallbacke och tidigare brukad skog. Strandlinjen följer uddar och vikar, flera vikar har sandstränder. Vid flera av sandstränderna finns eld/grillplatser och utrymmen för uppställning av bilar eller husbilar. Vägen följer sjön och merparten av befintlig bebyggelse är belägen på ovasida väg.

Riksintressen:

- Rennäringen, MB 3:5. Området har funktion som trivselland.
- Natura2000, art och habitatdirektivet, vatten.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.
- Totalförsvaret, MB 3:9, påverkansområde buller mm.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området kan bebyggas med ytterligare bostäder/fritidshus eller bebyggelse för turistisk verksamhet. Åtkomsten till sandstränder bör bevaras för allmän tillgänglighet. Det utritade LIS-området är anpassat så att de mer allmänt tillgängliga sandstränderna är utelämnade ur förslaget. Generellt, bör ny bebyggelse likt den befintliga placeras på ovasida väg. Undantag kan göras då det i vissa lägen är bredare skogspartier mellan strandlinje och väg.

Partiet i mitten av LIS-området är ganska fullbyggt men det kan finnas utrymme för enstaka mindre kompletteringar.

- Förklaring**
- LIS-område 2019
 - MB 3:5 Rennäring
 - Natura 2000-område, Habitatdirektiv-vatten
 - Kommungräns

25. LILL-VARJISTRÄSK

Bebyggelse på sjön Lill-Varjisträsk norra strand. Byn består av ett handfull befintliga bostäder/fritidshus vilka omges med tidigare brukad mark som i dagsläget delvis är igenvuxen. En kraftledningsgata delar av området. Den östra delen av området präglas av tallskogshed. Mindre skogsbilväg finns inom området där nedfart för båtar är möjlig. Strandlinjen är stenig med sly och vass.

Riksintressen:

- Rennäringen, MB 3:5. Området har funktion som samlingsområde och flyttled.
- Natura2000, art och habitatdirektivet, vatten.
- Totalförsvaret, MB 3:9, stoppområde höga objekt.
- Totalförsvaret, MB 3:9, påverkansområde buller mm.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Ny och kompletterande bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området. Området har avgränsats med hänsyn till säkerhetsavstånd till kraftledning, En funktionell kantzon runt bäck sparas.

7. MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

LÄSANVISNING

Läs föregående kapitel parallellt med miljökonsekvensbeskrivningen. Där finns kartor och beskrivningar över delområden samt rekommendationer. Sist i detta kapitel finns en sammanfattande tabell över LIS-områdenas bedömda effekt samt behov av åtgärder för att undvika negativa konsekvenser.

Behovsbedömning

Miljöbedömningens syfte är att visa den samlade påverkan av förändringarna på kort och lång sikt, göra en bedömning av konsekvenserna och föreslå åtgärder som kan komma att behövas för att undvika en betydande miljöpåverkan.

Det tematiska tillägget till översiktsplanen ska mynna ut i ett förslag till områden som är lämpliga för vattennära landsbygdsutveckling.

Översiktsplanen med tillägg kommer att vara vägledande inför kommande detaljplanering, områdesbestämmelser och bygglösa.

BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Det nya plantillägget anger förutsättningar för att bedriva verksamheter som anges i miljöbedömningsförordningens bilaga; Punkt 11. Verksamheter och åtgärder för turism eller fritid - och avser framförallt c och d nedan:

- a) skidbackar, skidliftar eller linbanor med tillhörande anläggningar,
- b) hamnar för fritidsbåtar,
- c) hotellkomplex eller fritidsbyar med tillhörande anläggningar utanför sammanhållen bebyggelse,
- d) permanenta campingplatser, eller
- e) temparker.

Genomförande av det tematiska tillägget kan därmed antas medföra en betydande miljöpåverkan, varför en miljöbedömning skall göras.

Samråd om undersökning om betydande miljöpåverkan har hållits med Länsstyrelsen i Norrbottens län. Samrådsyttrande inkom till kommunen 2019-01-24 dnr 401-14907-2018.

AVGRÄNSNING

Avgränsning påverkan

Miljöbedömningen avgränsning avseende påverkan avgränsas till verksamheter och åtgärder för turism och fritid.

Avgränsning av miljöbedömning

Avgränsningssamråd har hållits med Länsstyrelsen i Norrbottens län. Samrådsyttrande inkom till kommunen 2019-03-04, dnr 401-1657-2019.

Miljöbedömningen har avgränsats till LIS-områdenas effekt på befintliga områden med värden, som kulturmiljöer, naturreservat, värdefull odlingsmark etc, samt riksintressena rennäring (MB 3:5) friluftsliv, kulturmiljöer och naturvård (MB 3:6) rörligt friluftsliv (MB 4:2) Obrutet fjäll (MB 4:5) och Natura 2000.

Miljöbedömningen tar även upp landskapsbildskydd (§19 NRL) andra kultur- och naturvärden samt redogör för MKN för vattenförekomster och risker kopplade till förändrat klimat och ökad nederbörd. Huvudsyftet med strandskyddet är att trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. I kapitel 5 återfinns övergripande riktlinjer:

För tillämpning av LIS-dispens krävs att utpekade förutsättningar och villkor är uppfyllda. Strandskyddets syften, allemansrättslig tillgänglighet och goda livsvillkor för växt- och djurlivet, måste alltid uppfyllas för att dispens ska kunna ges. Dessutom måste hänsyn tas till

- andra anspråk och intressen
- sårbarhet och risker
- värden och kvaliteter i befintlig natur- och kulturmiljö
- riksintressen och andra skydd

Andra anspråk på strandzonen kan t ex vara areella näringar som jordbruk, rennäring och skogsbruk eller turistisk verksamhet med behov av orörd natur eller mark för anläggningar. För övriga anspråk på strandzonen där ett strandnära läge utgör en fördel eller eftersträvas av andra orsaker, är det varje kommuns ansvar att göra bedömningar i varje enskilt fall.

SAMLAD BEDÖMNING

Bedömningsmatrix

Sist i delområdesbeskrivningen finns en tabell som visar den samlade bedömningen av miljöeffekter. Med utgångspunkt från planförslagets bedömda påverkan och miljöernas känslighet har det gjorts en bedömning av effekterna för miljövärdet.

För att belysa kumulativa effekterna har även LIS-områden antagna 2014 tagits med i bedömningen.

Effekterna liten-stor ska ses som relativa: Områden med boplatser har bedömts som känsligare än områden med andra fornlämningar. Turistanläggningar har bedömts medföra större påverkan än enskilda bostäder. Liten påverkan på område med stor känslighet har bedömts ge en måttlig effekt på värdet. Med påverkan menas här fysiska ingrepp, privatisering av områden, störande aktiviteter osv.

I LIS-områdesbeskrivningarna utpekade inte användning för turism utom i de fall det ses som lämpligaste användningen. Kommunen ser att flera typer av mindre näringsverksamheter också kan bli aktuella. I de flesta fall av nya etableringar som inte är enstaka botadshus kommer planläggning att behövas.

	Stor känslighet	Måttlig känslighet	Liten känslighet
Stor påverkan	Stor effekt	Stor effekt	Måttlig effekt
Måttlig påverkan	Stor effekt	Måttlig effekt	Obetydlig effekt
Liten påverkan	Måttlig effekt	Obetydlig effekt	Obetydlig effekt

Övergripande

MILJÖKVALITETSNORM VATTEN

Bedömningen av en ytvattenförekomst kvalitativa status påverkas av den totala exploateringen av strandlinjen. Med ökad exploatering finns en risk att statusen degraderas.

Alla yt- och grundvattenförekomster intill föreslagna LIS-områden uppges ha god kemisk status (kvicksilver och PBDE ej medräknat). De flesta naturliga

vattenförekomster uppges antingen ha en god ekologisk status eller ha en god potential, att uppnå god ekologisk status, till 2027.

Många LIS-områden ligger intill sjöar i form av reglerade vattenmagasin. Dessa uppges ha otillfredsställande ekologisk potential men har undantagits att nå normen pga orimliga kostnader.

För att inte försämrade befintlig status bör koncentration av bebyggelse utmed strandlinjen inte överstiga 15% och tomtplatser inte anläggas i svämplanen eller närmare strand än 30 m. I områden med grundvattenförekomster ska hänsyn tas till pågående utredningar om vattenskyddsområde.

För mer information se Bilaga 1 till Kap 7, miljökonsekvensbeskrivningen.

VATTEN OCH AVLOPP

Kommunens miljökontor gör bedömningen att de byggprojekt som kan komma i fråga inom föreslagna LIS-områden inte kommer att medföra en betydande miljöpåverkan på vattenkvaliteten i intilliggande sjöar och vattendrag, förutsatt att anläggningar har godkända avloppsanläggningar.

RISKER KOPPLADE TILL ÖKAD NEDERBÖRD

MSB arbetar med att ta fram underlag för hela Sverige men har i dagsläget inget som täcker hela Jokkmokks kommun.

Ras och skred

En inventering för att översiktligt kartlägga ras- och skredrisker i bebyggda områden i Jokkmokks kommun utfördes under 1998 på uppdrag av MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, tidigare Räddningsverket). Där visas på ett antal områden med ej tillfredsställande säkerhet mot ras och skred. Inventeringen var översiktlig och tog endast med områden som var bebyggda vid utredningstillfället. I huvudsak är det i finsedimenten vid Vuolerim, uppströms Lilla luleälven som mindre skred eller ras har inträffat. Problemet är i första hand kopplat till älvens stranderosion och att vattendragen är reglerade. Moränströmningar är kopplade till fjälltrakterna. I MSB:s underlag finns en händelse med moränströmning redovisad.

Översvämning

Översvämningsskartering längs Luleälven för sträckan Jokkmokk till mynningen i havet samt för sträckan Porjus till Vuollerim är från 2006. Den är översiktlig och de visar översvämningsszoner vid 100-års flöde

(Q100) och beräknat högsta flöde (HWL). Det senare är beräknat av Vattenfall AB enligt Flödeskommitténs riktlinjer för dammdimensionering (dammar i risk-klass I).

Även uppströms Porjus har Vattenfall gjort beräkningar. Dessa har utgjort en del av analysmaterialet för att bedöma var det finns översvämningsrisk. (Källa: Flödesskikt Q100 för Luleälven, Vattenfall 2012)

På grund av risker för översvämnings, ras och skred utmed vattendrag ska i princip inga nya byggnader tillåtas inom områden för beräknat 100 årsflöde. Där ska man bara tillåta enkla anläggningar för friluftslivet, övernattningsstugor, vindskydd etc. Stabilitetskarteringar, inventeringar eller andra utredningar kan komma att behövas i känsliga områden, speciellt när det gäller ny samlad bebyggelse.

FORNLÄMNINGAR

Se kapitel 5, Riktlinjer för planering

RENNÄRING

För de fall en byggnad ska uppföras på statens mark ovan odlingsgränsen krävs markupplåtelse. Markupplåtelse lämnas av Länsstyrelsen efter prövning enligt 32 § Rennäringslagen 1971:437. Markupplåtelse kan medges om det inte innebär avsevärd olägenhet för renskötseln. Berörda samebyar ska höras innan beslut om strandskyddsdispens fattas.

Riksintressen

Sammanfattning av berörda riksintressen och andra värden, se tabell nästa sida.

Jokkmokks kommun är rikt på riksintressen. Planförslaget tillgodoser riksintressena Friluftsliv, Naturvård och Rörligt friluftsliv främst genom att styra besökare till noder utmed befintliga vägar och leder.

För att tillgodose riksintresse för transporter ska utfarter från ny bebyggelse så långt möjligt samordnas med befintliga utfarter.

Ett sätt att tillgodose riksintresse för Rennäring har varit att lokalisera LIS-områdena till platser som redan är bebyggda. Det samma gäller för Natura 2000.

TABELL RIKSINTRESSEN

Nr	LIS-område	NVL 19 §. Landskapsbildsskydd	MB 3:6 Kulturmiljövård	Fornlämningar, objekt/område	Norrbottnens kulturmiljöprogram	Vårt hävdade Norrbotten	Ångs- och hagmarksinv.	Nyckelbiotop.	MB 3:6 Naturvård	Natura 2000 - vatten	Natur 2000 - art och habitat	MB 4:5 Obrutet fjällområde	MB 3:6 Friluftsliv	MB 4:2 Rörligt friluftsliv	MB 3:5 Yrkesfiske Sjöar	MB 3:5 Rennäring	Ovan odlingsgränsen	MB 3:8 Kommunikationer (väg)	MB 3:9 Totalförsvaret (Påverkansomr buller mm)	MB 3:9 Totalförsvaret (Stoppområde höga obj)	MB 3:9 Totalförsvaret (Påverkansomr lågflygning)
1	Stor-Skabram															x				x	
2	Mattisudden södra	x														x		97	x	x	
3	Järta															x				x	
4																					
5	Kåbdalis Gurtek												x					45		x	
6																					
7	Porsi			x												x				x	
8	Porsiedet		a					a								y				x	
9	Linjeudden																	97		x	
10	Ålloluokta södra			a									x	x	x	x	x				x
11	Gallakuokta									a			x	x	x	x	x				x
12	Jaurekaska				x				x			x	x			x	x				
13	Kvikkjokk camping	x		x	x		a	x				x	x				x				
14	Roavvenjarka, Njavve			a				x					x	x		y	x				
15	Njavve södra			x									x	x		y	x				
16	Njavve norra			a				a					x	x		y	x				
17	Tjåmotis södra												x	x		y	x			x	
18	Tjåmotis norra												x	x		y	x				x
19	Sågudden			x									x	x		x	x				
20	Granudden			x			a									y	x			x	
21																					
22	Piertinjaur								x				x			x					
23	Låissa			a												x					x
24	Tiellejaur									x						x			x	x	
25	Lill-Varjisträsk									x						x			x	x	

x: Området berör riksintresset/värdet (GIS-underlag)

y: Området omfattas inte av riksintresset men berör värdet enligt samrådsyttrande

a: Området angränsar till riksintresset/värdet

45: Området har utfart till E45, väg av riksintresse samt rekommenderad väg för farligt gods

97: Området har utfart till Rv 97, väg av riksintresse samt rekommenderad väg för farligt gods

Miljöbedömning av LIS-områden

JOKKMOKK

Tre nya delområden, för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse. 1. Stor-Skabram, 2. Mattisudden södra, och 3. Järta.

Alla delområden berör riksintressen för rennärigen. Stor-Skabram är redan påverkad av aktiviteter vintertid vilket tränger undan renarna till mindre störda platser. Mattisudden södra och de redan antagna LIS-områdena, utmed Vajkijaure och Letsismagasinet, bildar tillsammans sju LIS-områden som ligger utmed flyttled av riksintresse för bl a Sirges och Jåhkågaska samebyar. Med fler besökare och boende utmed sträckan finns det en ökad risk att renar får allt svårare att finna betesro och följa sina leder vilket medför att renskötseln försvåras.

Inom delområde 2. Mattisudden södra, behöver bebyggelsen anpassas med hänsyn till höga 100-årsflöden. Den skogsklädda västra delen omfattas av landskapsbildskydd. Inom de ytorna bör ingen omfattande avverkning tillåtas. Den östra delen, nedströms bron, berörs av påverkansområdet för riksintresset Jokkmokks övningsflygplats och utsätts för bullernivåer som överskrider riktvärden för militärt flygbuller vid störningskänslig bebyggelse. Där bör endast anläggningar för turism ges dispens. Rv 97 är av riksintresse samt rekommenderad väg för farligt gods. Utfarter ska samordnas.

Samlad bedömning

De kumulativa effekterna av fler besökare och boende utmed Vajkijaure och Letsismagasinet kan medföra en betydande miljöpåverkan för renskötseln. Detta då nästan alla områden utmed sträckan, föreslagna såväl som redan antagna, berör flyttleder och andra strategiska områden viktiga för flera samebyar som nyttjar samma stråk.

De kumulativa effekterna av förändrat klimat och ökad exploatering utmed Letsismagasinet kan medföra en risk att bedömningen av en ytvattenförekomstens kvalitativa status påverkas. Av dessa skäl bör utbyggnad endast tillåtas i begränsad omfattning i områden utmed nämnda vatten samt att exploatering placeras i höjddled lika befintlig bebyggelse. Exploatering i lågt liggande partier nära Linabäcken ska undvikas.

För att möjliggöra ytterligare bebyggelse nära så många riksintressen för rennärigen kan det vara behov av en fördjupad översiktsplan. Vid behov kan störningar hanteras med lokala föreskrifter.

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden inom Jokkmokksområdet inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen och kulturmiljö.

KÅBDALIS

Ett nytt delområde, för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse.

5. Kåbdalis Gurtek ligger delvis inom vattenskyddsområde, primär skyddszon. Skydds-föreskrifter ska följas. Tillkomst till området ska säkerställas via säker järnvägsövergång.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör föreslaget LIS-område inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen och kulturmiljö.

VUOLLERIM

Tre nya delområden, för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse.

7. Porsi, 8. Porsiedet och 9. Linjeudden
Inom delområde 7. Porsi, och 8. Porsiedet behöver bebyggelsen anpassas med hänsyn till höga 100-årsflöden. Stabilitetskarakteringar kan behövas för bebyggelse nära strandbrinkar i delområde 7. Delområde 7 berör riksintresse rennärigen och i området finns kända fornlämningar. Risk finns för att fler boende och besökare i område 8, Porsiedet, påverkar inilliggande riksintressen för rennärigen, bl a svår passage, varför dispenser bör ges restriktivt.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen och kulturmiljö

PORJUS

Tre nya områden för kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse: 10. Ålloluokta Södra, 11. Gallakuokta och 12. Jaurekaska.

Flyttled av riksintresse för Sirges sameby passerar totalt sex LIS-områden utmed Stora Lulevattnet. Med fler boende utmed sträckan Jaurekaska -Porjus finns det risk att renskötseln försvåras. Möjligheten att bygga utmed sträckan är dock begränsad eftersom hänsyn även behöver tas till höga vattenflöden.

Stora-Lulevatten är Natura2000 vatten och strandskyddsdispens nära strandlinjen eller i vattnet, t ex för bryggor är inte lämpligt. Tillståndsprövning kan bli aktuell.

Vid 10. Ålloluokta Södra, behöver bebyggelsen anpassas med hänsyn till höga 100-årsflöden som når långt in från strandlinjer. Hänsyn ska även tas till omgivande kulturmiljö.

Delområde 11. Gallakuokta ligger avskuret från vägen av ett natura 2000 område. För att nå området från vattensidan behöver en del av stranden tas i anspråk för angöringsplats eller brygga.

12 Jaurekaska. LIS-området ligger inom riksintresset obrutet fjäll. Riksintresse för obrutet fjäll framgår av Miljöbalken 4 kap 5§, som säger att bebyggelse och anläggningar endast får komma till stånd om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet och att andra åtgärder inom området endast får vidtas om det kan ske utan att dess karaktär påverkas. (Källa: Obrutna fjäll - översyn av gränsdragningen. Boverket december 2005)

Samlad bedömning

De nya delområdena saknar tillfartsvägar och nås enklast från sjösidan. Med angöringsplatser och eventuella bryggor blir påverkan på strandskyddet större än för delområden som kan nås från landsidan. Det förväntade utfallet av antalet nya byggnader och anläggningar är dock inte stort varför effekten på strandskyddet bedöms bli måttlig.

En full utbyggnad inom både föreslagna och antagna LIS-områden utmed Stora Lulevattnet kan medföra en betydande miljöpåverkan för renskötseln.

När flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden nära Porjus inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen, natur och kulturmiljö.

FJÄLLSTRÅKET

Åtta nya delområden, för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse.

13. Kvikkjokk camping, 14. Roavvenjarka Njavve, 15 Njavve södra, 16. Njavve norra, 17. Tjåmotis södra, 18. Tjåmotis norra, 19. Sågudden, 20. Granudden.

Områdena 14-18 ligger alldeles i anslutning till fjällmassivet Kabla som är både vår- och höstbetesland för Jåhkågaska tjielde fjällsameby. Båda sidor av älven nyttjas av renarna vid förflyttning mellan sommar- och vinterbete. Områdena 14 är beläget utanför befintlig bebyggelse och utgör därmed störningsfri zon för renar.

Områdena 17 till 20 berör riksintresse för rennäringen bl a kalvningsland, men alla områdena ligger inom Jåhkågasska sameby och berör områden med flera viktiga funktioner för renskötseln. Med de redan antagna LIS områdena blir det totalt elva LIS-områden utmed Kvikkjokksvägen och sjöarna längs Lilla Luleälven.

Alla områden berör samma stora områden av riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv. Här gäller de generella åtgärderna om hänsynsavstånd till strandlinje som tas upp i kapitel 5. Vid område 13 Kvikkjokk camping behöver man även ta hänsyn till kulturmiljön vid placering av ny bebyggelse.

Områdena 14, 15, 16, 19 och 20 har kända fornlämningar och arkeologiska utredningar kan bli aktuella. För områdena 16, 17, 18, 19 och 20 behöver bebyggelsen anpassas med hänsyn till höga 100-årsflöden. Område 16. Njavve norra, kan översvämmas nästan helt vid ett 100-årsflöde.

Värt att notera är att delområde 20, Granudden, inte omfattar en ängsyta som är upptagen med högsta klassning i Ängs- och hagmarksinventeringen.

Samlad bedömning

De kumulativa effekterna av fler besökare och boende utmed Kvikkjokksvägen och sjöarna längs Lilla Luleälven kan medföra en betydande miljöpåverkan för renskötseln. Detta då alla områden utmed sträckan berör flyttleder och andra strategiska områden för samma sameby, Jåhkågasska.

De kumulativa effekterna av förändrat klimat och ökad exploatering utmed ett sammanhängande sjösystem (Sakkat, Tjåmodisjavrrre och Skalka) kan medföra en risk att bedömningen av den kvalitativa statusen på ytvattenförekomsten nedströms påverkas.

Av dessa skäl bör utbyggnad endast tillåtas i begränsad omfattning i områden utmed nämnda vatten samt att exploatering placeras i höjddled lika befintlig bebyggelse. Exploatering i lågt liggande partier bör undvikas.

När flera dispensärenden berör samma sameby bör dessa samordnas för att undvika kumulativa effekter.

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden utmed Fjällstråket inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen samt kulturmiljö.

SJÖOMRÅDET

Ett nytt delområde, för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse.

22. Piertinjaur.

Delområdet berör riksintresse för rennäringen. Kalvningsland och trivselområde Området ligger inom Tuorpon sameby Tillsamman med de redan antagna LIS områdena, bidrar område blir det totalt fyra LIS-områden i sjöområdet som passeras av flyttled av riksintresse för Tuorpon sameby. Med en utökad besöksnäring utmed sträckan finns det en ökad risk att renar blir störda under känsliga delar av året och att renskötseln försvåras

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör det nya föreslagna LIS-området inom Sjöområdet inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen och kulturmiljö.

SKOGLANDET SYD

Förutom de nya områdena i Kåbdalis och Vuollerim finns ytterligare tre nya delområden i den sydöstra delen av kommunen, områden för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse.

23. Låissa, 24. Tiellejaur och 25. Lill-Varjsträsk
Delområde 23. Låissa ligger inom ett riksintresseområde för rennäring som berör flera samebyar som kan vara litet extra känsligt för störningar (kalvningsområde). Inom området finns även kända fornlämningar.

Även delområde 24 och 25 ligger inom riksintresse för rennäring samt riksintresse för totalförsvaret, påverkansområdet från intilliggande skjutfält. Fler besökare och boende tillsammans med påverkan från intilliggande skjutfält och annat, bidrar till en kumulativ effekt för rennäringen i område 25.

Delområde 24 och 25 ligger intill natura 2000 vatten (Piteälven) För dessa områden gäller de generella åtgärderna om hänsynsavstånd till strandlinje som tas upp i kapitel 5. För LIS-områden i närhet till natura 2000 vatten krävs ökad miljöhänsyn. Tillståndsprövning kan bli aktuell

Samlad bedömning

Fler boende i delområdena kan medföra en betydande miljöpåverkan på något av de nämnda riksintressena varför endast en begränsad utbyggnad bör tillåtas.

Samlad bedömning

Både föreslagna och redan antagna områden ingår. Förklaringar på nästa sida

Område	Kulturmiljöer odlingslandskap fornlämningar	Landskap och natur	Rekreation friluftsliv	Renäring	Risker vid ökad nederbörd	MKN vattenförekomster. Natura 2000 vatten
Jokkmokk 3	.	.	.	3 Flyttled, Svår passage	.	3, sjö
J3, J4	J4, Bevarandeprogram odlingslandskap	J3, sjö, J4 sjö
J9	.	.	.	J9, Kraftcentrum	.	J9, sjö
1	.	.	.	1, Flyttled, Kärnområde	.	1, sjö
J11	.	.	.	J11, Flyttled	.	J11, Vattendrag
J1, J2, J5	.	J1, lång strandlinje	.	J1, J2, J5 Flyttleder	.	J1, J2, J5 Vajkijaure
2	.	2, landskapsbildskydd, restriktiv skogsavverkning	.	2, Flyttled, Kärnområde, Svår passage	2, översvämningsrisk läglänta delar	2, Letsimagasinet, Grundvatten
J6, J7, J8, J10	.	J7 lång strandlinje	.	J6, J7, J8, J10, Flyttleder mm	.	J6, J7, J8, J10, Letsimagasinet, Grundvatten
Vuollerim V1	.	.	.	V1, flyttled	.	V1 sjö
V2	V2, sjö
7, 8	7, fornl.	.	.	7, uppsamling. 8, svår passage	7, skredrisk intill brant strandkant	7, 8. Porsidammen, Grundvatten
9	9, Finnselet, Grundvatten
V3	V3, Finnselet, Grundvatten
Skogslandet Syd 23	23, fornl.	.	.	23, kalvning	.	(23, ej med i VISS)
24, 25	.	.	.	25, uppsamling, flyttleder	.	24, vattendrag, Grundvatten. 25, sjö
Kåbdalis 5	.	.	Omr 5, RI Friluftsliv	.	.	5, Grundvatten
K2	K2. ev skredrisk vid Kåbdalisjaure	K2, sjö, Grundvatten. Möjligt vattenskydd. Natura 2000 vatten
K1, K3	K1, K3, fornl	K1, sjö, Natura 2000 vatten K3, sjö
Porjus 12	12, Kulturmiljöprogram	12, Ri Naturvård. 12, Ri Obrutet fjäll	12 RI Friluftsliv,	12, Svår passage.	.	12, Langas
10, 11	10, fornl.	11, Angr. t. Natura 2000 habitat	10, 11, RI Friluftsliv,	10, 11, Flyttled, Rastbete	10, översvämningsrisk läglänta delar	10, sjö, vattendrag, 10,11 Stora Lulevatten
P1, P2, P3, P4	P1, fornl, Kulturmiljöprogram	P4, nyckelbiotop	.	P1-P4 Flyttled	.	P1-P4 Stora Lulevatten

Område	Kulturmiljöer odlingslandskap fornlämningar	Landskap och natur	Rekreation och friluftsliv	Renäring	Risker vid ökad nederbörd	MKN vattenförekomster. Natura 2000 vatten
Fjällstråket 17,18,20	20, fornl	.	.	17,18, 20 flyttled, uppsamling. 20, svår passage	17, 20, översvämningsrisk läglänta delar	17, 18, 20, Skalka
15,16,19	15, 16, 19, fornl.	.	15-19, RI Friluftsliv	15, 16, 19, Flyttleder, uppsamling	15, 16 översvämningsrisk läglänta delar	15, 16, 19, Tjåmodisjåvrre
14	14, fornl.	14, Ri Naturvård	14, RI Friluftsliv	14, svår passage		14, Sakkat
F2, F3, F4	F2, F3, F4, fornl.	F2, en ö	F2, RI Friluftsliv, , Ökad tillgänglighet	(F3, F4, uppsamling)	.	F2, F3, F4, Sakkat
13	13. Ri Kulturmiljö och Kulturmiljöprogram	13, Ri Naturvård	13, RI Friluftsliv	.	.	13, Sakkat
F1	F1, fornl.	F1, Ri Obrutet fjäll.	F1, RI Friluftsliv, Ökad tillgänglighet	.	F1. Ev risk för slamströmning	F1, Vattendrag
Sjöområdet 22	.	22, Ri Naturvård	22, RI Friluftsliv	.	.	22, Sjö
S1-S5	S1-S5, Kulturmiljöprogram	S2, en ö. S5, lång strandlinje	RI Friluftsliv, Ökad tillgänglighet	S1,S2,S3,S5, Flyttled	.	S1-S5, Karatssjön

LIS-områdenas bedömda effekt på miljövärden utifrån känslighet och grad av påverkan.	POSITIV	OBETYDLIG	MÅTTLIG	STOR	Kumulativ effekt
--	---------	-----------	---------	------	------------------

Kumulativa effekt: Den svarta ramen ringar in de LIS-områden som tillsammans medför en större påverkan och därmed en större negativ effekt än vad varje enskilt område genererar för sig. För att göra en bedömning av kumulativa effekter innehåller matrisen även områden som antogs 2014. Bedömningarna från de antagna områdena har lagts in i de kolumner i matrisen där de passerat bäst (olika utseenden pga av olika behovsbedömningar).

Område 21 har plockats bort efter samråd. Område 4, och 6 samt K4 ingår ej då de saknar strandskydd och extra dispenskäl inte krävs.

Påverkan: Bedömningen utgår från en likartad påverkan, att alla områden kan rymma turistisk verksamhet. Enbart bostäder bedöms inte medför en betydande miljöpåverkan enl MB.

Kulturmiljöer och odlingslandskap: Området innehåller odlingslandskap eller finns med i Norrbottens kulturmiljöprogram

Fornlämningar: Delområden med kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan ändå tillkomma för de flesta av områdena

Landskap och natur: Hög exploatering och ökat friluftsliv riskerar medföra stor påverkan på känslig vegetation.

Rennäring: Känsliga lägen och befintliga störningar förstärker negativ effekt av ny bebyggelse.

Översvämningsrisker: Generellt gäller att all bebyggelse på låglänta områden och intill strandbrinkar löper risk för översvämnning eller rassador vid långvariga extrema regnväder tillsammans med höga vattenflöden.

Miljö kvalitetsnormer och natura 2000 vatten: Risk för nedgradering av status av ytvattenförekomst vid exploatering i svämplanet. Ökad risk för olyckor intill grundvattenförekomster och Natura 2000-vatten i samband med hög exploatering.

BILAGA 1 MILJÖKVALITETSNORMER VATTEN

Nummer enl. Kap 5	Namn (vattendrag/sjö)	Ekologisk status (Ekologisk potential)	Tillkomst/härkomst	Kemisk status	Länk till VISS	MKN - info hämtad från GIS-underlag	Undantag kemisk ytvattenstatus - mindre stränga krav för kvicksilver*	Ekologisk potential
1	Stor-Skabram (Stor-Skabram)	GOD	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
2	Mattisudden södra (Letsimagasinet)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god kemisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
2	Mattisudden södra (Linabäcken)	MÄTTLIG	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status 2021 (vattendrag) god kemisk ytvattenstatus (vattendrag)	X	
3	Järta (Järtafsjön)	GOD	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	
5	Kåbålis Gurtek	EJ KLASSAD	EJ KLASSAD	EJ KLASSAD	EJ i VISS	EJ med i GIS-underlag		
7	Porsl (Porsidammen)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
8	Porsiedet (Porsidammen)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
9	Linjeudden (Finselet)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
10	Alloluokta södra (Ällojåkkä + Stora Lulevatten)	GOD	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status (sjö) god ekologisk potential (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	
11	Gallakuokta (Stora Lulevatten)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
12	Jarekaska (Langas)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
13	Kvikkjock camping (Kamajökkä)	GOD	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status (vattendrag) god kemisk ytvattenstatus (vattendrag)	X	
14	Roavvenjärka, Njavve (Saggat)	GOD	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	
15	Njavve södra (Tjämotsisjåure)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
16	Njavve norra (Tjämotsisjåure)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
19	Sägudden (Tjämotsisjåure)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
29	Tjämotsis (Tjämotsisjåure)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
17	Tjämotsis södra (Skalka)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
18	Tjämotsis norra (Skalka)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
20	Granudden (Skalka)	OTILLERED-STÄLLANDE	KRAFTIGT MODIFIERAD	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk potential 2027 (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	Tekniskt omöjligt
22	Piertinjaur (Piertinjåure)	GOD	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	
23	Låssa	EJ KLASSAD	EJ KLASSAD	EJ KLASSAD	EJ i VISS	EJ med i GIS-underlag		
24	Tiellejaur (Pieteskaitejåktj)	MÄTTLIG	NATURLIG	UPPNÄR EJ GOD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status 2021 (vattendrag) god kemisk ytvattenstatus (vattendrag)	X	
25	Lill-Varjisträsk (Lill-Varjisträsket)	GOD	NATURLIG	EJ KLASSAD	https://viss.lansst.vrmlen.se/Waters	god ekologisk status (sjö) god kemisk ytvattenstatus (sjö)	X	

GIS-källa VISS: VM_Miljökvalitetsnormer_2016_2021_vattendrag.zip

*) Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol.

STATUS
GOD/NATURLIG
UPPNÄR EJ GOD/ OTILLEREDSTÄLLANDE/ KRAFTIGT MODIFIERAD
MÄTTLIG
EJ KLASSAD

Listan är organiserad efter IUS-områden vid samma vattendrag. Områdena 4, 6 och 21 är inte med då de har plockats bort som försilag.

LIS-OMRÅDEN ANTAGNA 2014

METOD FÖR URVAL

En förstudie av LIS-områden inleddes i början av 2012. Urvalsarbetet har utförts med kartanalyser, platsbesök och tillvaratagande av lokal kunskap. En arbetsgrupp har regelbundet träffats och diskuterat lämpliga områden och bedömningsgrunder. Direkt bortvalda områden berörs av nationalparker, kända fornlämningar, översvåmningsområden samt det kommande gruvutredningsområdet med tillhörande transportvägar.

Allt eftersom nya fakta inkommit har olämpliga områden fallit i från och nya har tillkommit. Bl a har förstudiens områden visats upp på kommunens hemsida varpå önskemål och synpunkter lämnats till gruppen.

Urvalsarbetet har fortsatt under planarbetets gång.

Urvalet följer två huvudspår:

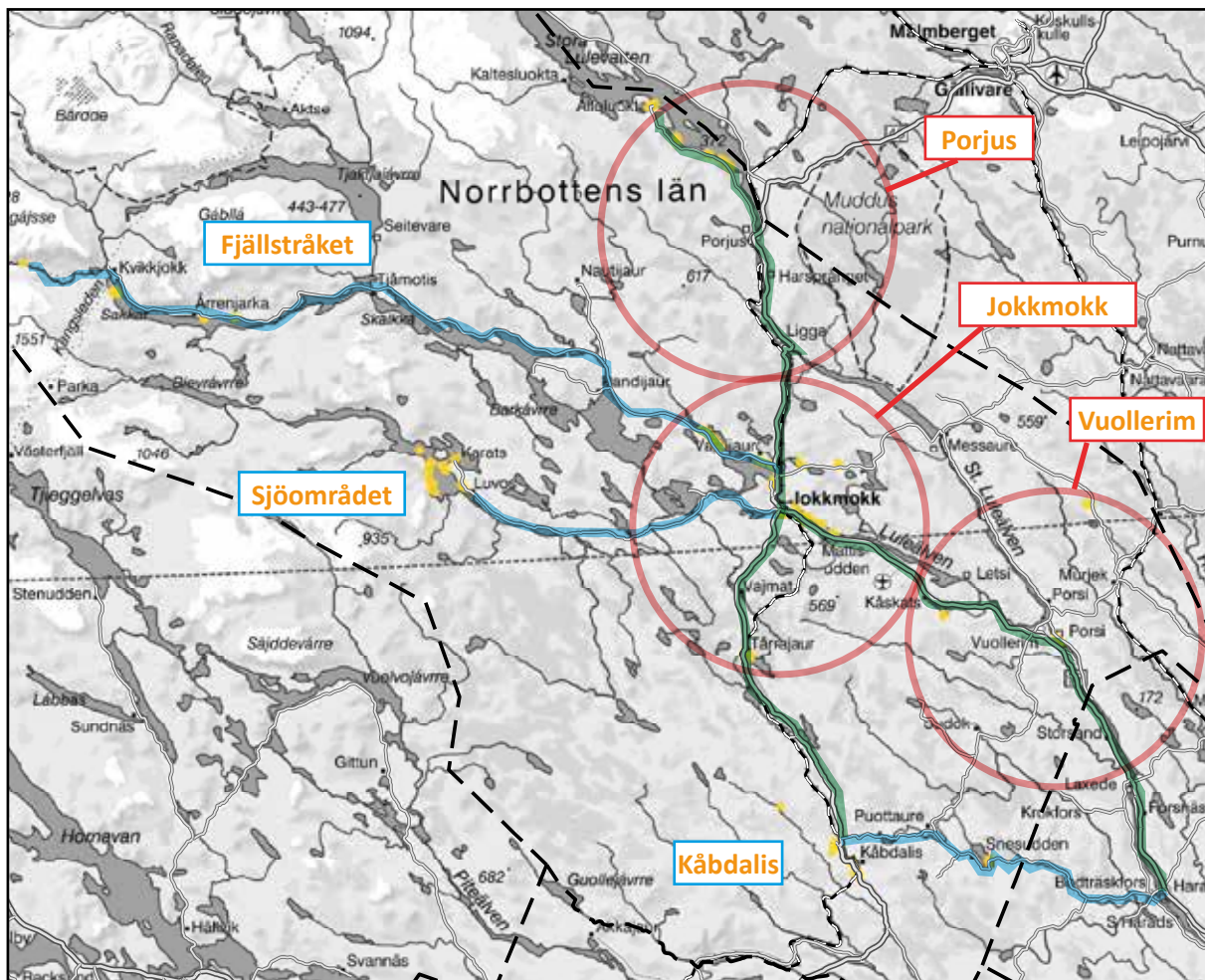
Urvalet följer två huvudspår vars syften är att främja kommunens befolkningstillväxt.

Utgångspunkten har varit att med hjälp av LIS-områden med goda kommunikationer, möjliggöra boende och etableringar nära vatten, som en del i att göra Jokkmokk mer attraktivt att bo och verka i.

Huvudspåren är:

1: att, utifrån tidigare resonemang, möjliggöra attraktiva platser för permanent- och fritidsboende på korta avstånd (20 km) från tätorterna, Jokkmokk, Porjus och Vuollerim

2: att stärka befintliga turistetableringar och möjliggöra för nya etableringar, i lägen med bra kommunikation och god utvecklingspotential. Förutom tätorterna så finns besöksmålen, Kvikkjokk (inkl Ärrenjarka), Kåbdalis och Sjöområdet (med Laxholmen)

Urvalsanalysens huvudområden Tätortsnära landsbygd med fritids- och åretruntboende intill Porjus, Jokkmokk och Vuollerim. Boende och turistsatsningar nära Kåbdalis, utmed vägen mot Kvikkjokk, "Fjällstråket" och vid sjön Karats. Cirklarna runt tätorterna har en radie på 2 mil, vilket ansetts som en rimligt pendlingsavstånd

PRESENTATION

Presentationen av LIS-områden innehåller en allmän text per huvudområde med motiv till landsbygdsutveckling. För varje delområde finns en beskrivning av området och rekommendationer för ny bebyggelse inom strandskyddsområdet.

Ytterligare information om platsförhållanden och lämpliga åtgärder finns i miljökonsekvensbeskrivningen i nästa kapitel.

Kartor

Den svarta/gula markeringen för LIS-områden har en förenklad form men avser enbart den del som omfattas av strandskydd. Informationen på kartorna har olika noggrannhetsgrad och ska därför betraktas som ungefärliga.

Vad gäller information om 100-årsflöde är denna framtagen för Lule älv med början några kilometer uppströms Porjus respektive Jokkmokk. Redovisning av 100-års flödet finns på samtliga platser där beräkningar är utförda. Om kartor saknar redovisad 100-års linje innebär det att beräkningar för det området inte är framtaget.

Miljö kvalitetsnorm vatten

Alla vattenförekomster intill föreslagna LIS-områden uppges ha god kemisk status (kvicksilver ej medräknad). Endast de vattenförekomster som löper risk att inte uppnå god ekologisk status har därför tagits med i handlingen.

KOMPLETTERING 2021

För vissa enskilda områden har länsstyrelsen och kommunen haft olika bedömningar av områdenas lämplighet som LIS-områden, det redovisas i beskrivningen av området. Det kan vid en fortsatt prövning påverka möjligheterna att kunna bevilja dispens från strandskyddet. Se även kapitel 2 Lagstiftning sidan 10.

PORJUS

Motiv till LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att locka till bosättning i Jokkmokks kommun samt förstärka serviceunderlaget i Porjus tätort.

Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Porjus kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och därmed bidra till landsbygdsutveckling i kommunen.

Allmänt

Vatten

Dessa LIS-områden, utmed västra stranden av Stora Lulevattnet, har valts ut bl a för att de ligger så nära Porjus man kan komma med strandnära bebyggelse. Närmare Porjus är älven föremål för ett kommande vattenskyddsområde. Område P4 ligger inom det sekundära skyddsområdet.

Stora Lulevattnet är ett reglerat vattendrag och den ekologiska statusen för vattnet är därför klassad som måttlig. Strandlinjen i flacka partier kan ändras markant vid höga vattenstånd.

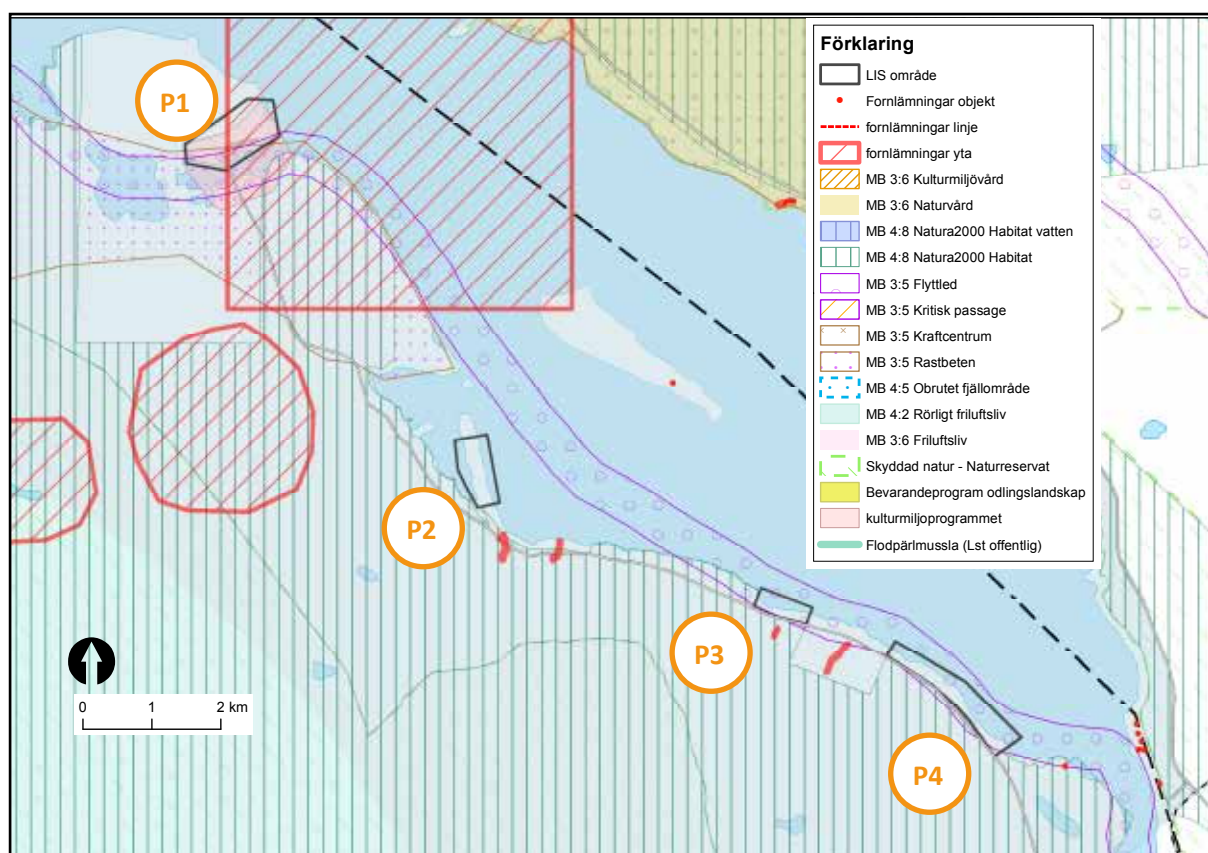
Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller.

Rennäring

I de LIS-områden som berör riksintresse för rennäring ska berörda samebyar höras innan beslut om dispens fattas.

Oversiktskarta Porjus LIS-områden nära Porjus

Kartan visar samtliga gällande riksintressen. Redovisningen av fornlämningar är översiktlig och ska alltid kompletteras med aktuell information från RAÄ fornlämningsregister: www.fornsok.se

P1. Ålloluokta

Stor ö med en liten by vid brofästet. Bebyggelse med odlingsmarker och liten hamn med små pirar på öns sydöstra hörn. Flera mindre avstyckade bostadsfastigheter i byns utkanter. Öns södra del är sammanvuxen med fastlandet vid två ställen, utom vid höga vattenflöden. Det finns vassvegetation och flacka stränder med bra förutsättningar för sjöfågel. Resten av ön har smala grus och klapperstenstränder, delvis brant och svåra att ta sig till samt ett par igenväxta vikar.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv samt inom Norrbottens kulturmiljöprogram. Delar av området berör flyttled och rastbeten av riksintresse för rennäring.

P1. Ålloluokta

Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje
Den svagt rosa linjen utgör nordlig gräns för område i kulturmiljöprogrammet

Ålloluokta är ett samiskt nybygge som upptogs ca 1830. I dag har bebyggelsen i hög grad 1950-talsprägel. På gårdarna finns en del uthus, ladugårdar timade härbren och bodar. Här finns även en rad fiskebodar, nätställningar och på en del gårdar, rökåtor. Öppna marker omger gårdarna.

Källa: Norrbottens kulturmiljöprogram 2010-2020

Rekommendationer inom strandskyddszone

Enstaka kompletterande en- och tvåfamiljshus kan tillåtas inom befintlig bebyggelse. Bebyggelse bör inte tillåtas på åkermark/slätteängar.

Småskalig ny bebyggelse och byggnader för rörligt friluftsliv och turism kan ev tillåtas på öns östra sida efter prövning i DP.

Bebyggelse bör placeras minst 40 m från strand för att kunna medge ett respektavstånd till de rekreationsstigar som följer strandlinjen.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens kulturmiljö, riksintressen och höga vattenflöden.

I områdets finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma

P2. Bårinjårgga

Befintlig bebyggelse på halvö med grusiga stränder. Vårflyttled passerar norr om halvö.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv. Flyttled av riksintresse för rennäring passerar nordöst om området.

P2. Bårinjårgga

Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Kompletterande bebyggelse kan tillåtas
Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn framförallt tas till höga vattenflöden och befintlig bebyggelsekaraktär.

P3. Biuggaluokta

Låglänt sträcka med enstaka befintlig bebyggelse uppströms Hyddan.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv. Vårflyttled av riksintresse för rennärning berör större delen av området.

Området ligger intill Natura 2000 Jelka-Rimakåbbå SE0820722

*P3. Biuggaluokta
Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje*

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens riksintressen, intilliggande naturvärden och höga vattenflöden.

P4. Sattojuokta-Darfekluokta

Enstaka befintlig bebyggelse nedströms Hyddan. Skogen inom området domineras av gran och större delen är nyckelbiotoper (anmälda av fastighetsägaren).

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv. Flyttled av riksintresse för rennärning berör större delen av området.

*P3. Sattojuokta-Darfekluokta
Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje*

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Vid placering av ny bebyggelse ska särskild hänsyn tas till höga vattenflöden och nyckelbiotopens naturvärden.

Området ligger delvis inom det sekundära skyddsområdet för ett föreslaget vattenskyddsområde. Restriktioner för utsläpp av avloppsvatten från bebyggelse inom området kommer att införas i skyddsområdesbestämmelserna.

FJÄLLSTRÅKET

Motiv till LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att förstärka det lokala näringslivet och redan etablerad bebyggelse utmed vägen till Kvikkjokk och fjällen.

Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Fjällstråket kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och därmed bidra till landsbygdsutveckling i kommunen. Den service som finns i området är bland annat livsmedelsförsäljning i Kvikkjokk och Årrenjarka och bussförbindelse till Kvikkjokk.

Allmänt

Vatten

Den ekologiska statusen för sjön Skalkká är inte klassad. Sjön Skalkká har istället klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021.

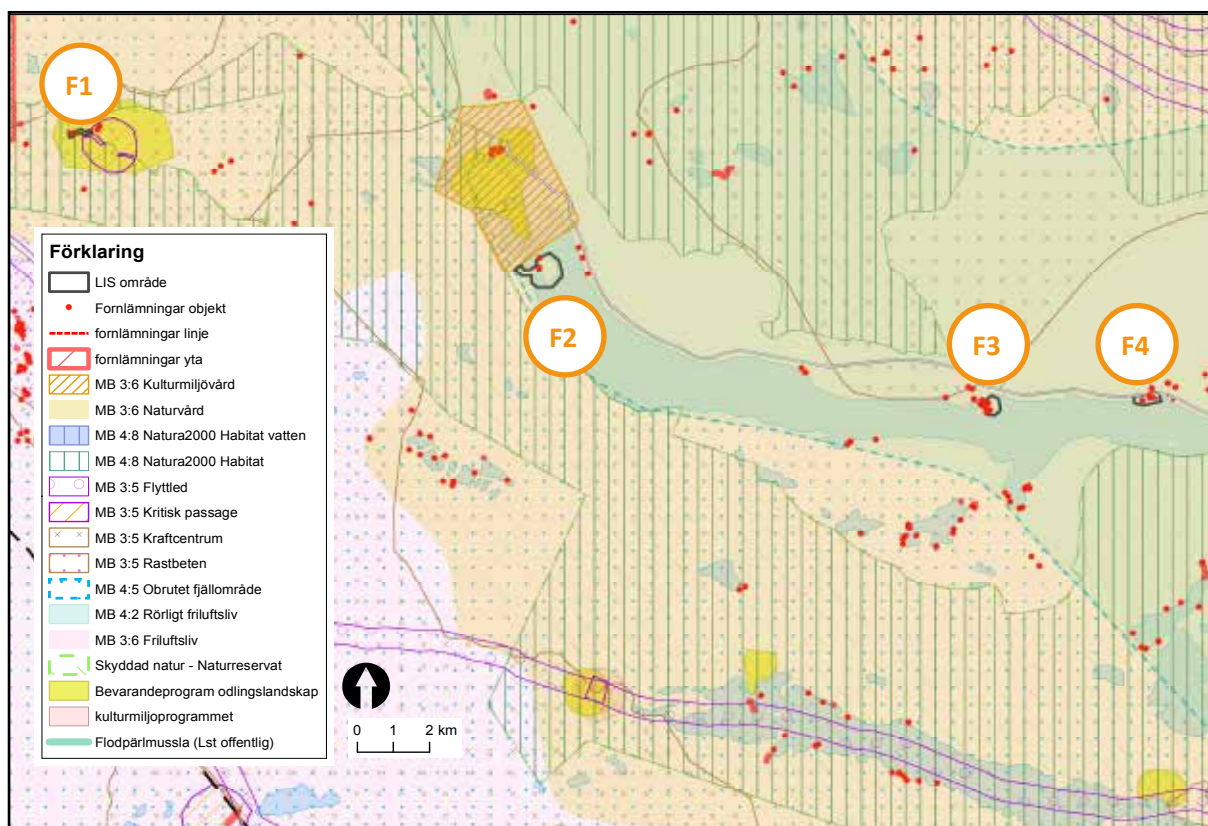
Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller.

Rennäring

I de LIS-områden som berör riksintresse för rennäring ska berörda samebyar höras innan beslut om dispens fattas.

Översiktsskarta Fjällstråket LIS-områden längs vägen till Kvikkjokk

Kartan visar samtliga gällande riksintressen (utom försvarets). Redovisningen av fornlämnningar är översiktlig och ska alltid kompletteras med aktuell information från RAÄ fornlämningsregister: www.fornsok.se

F1. Njunjes

Motivet till att placera ett LIS område för turistverksamhet vid Njunjes är att skapa ett delmål utmed Padjelantaleden. Inom ett avstånd för en dagsflykt från Kvikkjokk blir den nya bebyggelsen till gagn för det lokala näringslivet och det rörliga friluftslivet.

I Tarradalens östra del ligger Njunjes gamla fjällhemman som var bebott ända fram på 50-talet. De öppna gräsmarkerna ligger i en äldre vårfloresfåra. Den nuvarande bäckfåran ligger nästan 1 km österut. Att bäckfåran skiftat läge över tid kan vara en indikation på risk för framtida slamströmmar i samband med ökad nedbörd.

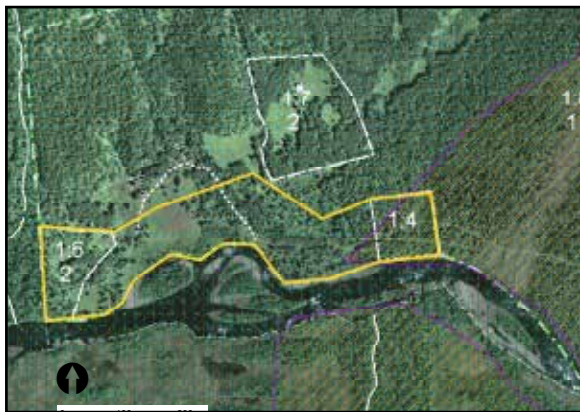
Genom LIS-områdets övre delar passerar Padjelantaleden. Två kilometer uppströms ligger en STF:s fjällstuga.

Njunjes äldre bebyggelse har utgjorts av ett fåtal små gårdar. En turistanläggning blir troligen mer samlad. Anläggningen kan utgöra etappmål längs vandringsleden med service och information samtidigt som det styr besökarna till lederna.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och naturvård samt obrutet fjäll. Riksintresse för rennäring berörs då hela området ligger inom Kraftcentrum och östra delen av området berör Kritisk passage. Området gränsar till Natura 2000 (naturreservat)

Hela området omfattas av bevarandeprogram för odlingslandskap.

F1. Njunjes

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området är av stort värde för rörligt friluftsliv och en expanderande turistnäring. Inom utpekade LIS-område kan ett fåtal nya byggnader för turism och rörligt friluftsliv tillåtas. Bebyggelsen får inte inverka negativt på områdets karaktär.

Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga.

F2. Kvikkjokk, Mallenjarka

Motivet till att placera ett LIS område vid Mallenjarka är att skapa en ”nod” utmed Kungsleden, ett delmål för framförallt de som följer leden från Kvikkjokk söderut över sjön.

Området ligger sydost om Mellanjarka halvö där det finns en äldre jordbrukfastighet. Området består av barrblandskog med blockig strand på fastland och holme. På Storholmen finns stråk av små kärr och en lagun på den västra delen. Området har höga, natur-, friluftsliv-, och landskapsbildsvärden.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och naturvård samt rörligt friluftsliv. Området gränsar i norr till riksintresse för kulturmiljövärd.

Deltalandskapet vars öar tidigare använts för slätter kommer med tiden att växa ihop med Storholmen.

F2. Mallenjarka

Kungsleden passerar ca 100 m norr om området, inom den skafferade ytan som markerar riksintresse för kulturmiljövärd. Riksintresset Obrutet fjäll börjar ca 100 m väster om LIS-området.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Området är av stort värde för rörligt friluftsliv och en expanderade turistnäring. Inom utpekade LIS-område kan ett fåtal småskaliga nya byggnader för turism och rörligt friluftsliv tillåtas. Det är viktigt att den befintliga karaktären av små lågmälda byggnader i naturmiljö behålls.

Storholmens norra udde är ett naturskönt besöksmål som inte bör exploateras med strandnära bebyggelse.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens natur- och kulturmiljövärden. Lokalisering bör också noggrant prövas i bygglov utifrån störningar för rörligt friluftsliv, växt- och djurliv. Pga av områdets känslighet ska ny bebyggelse som omfattar fler än ett fåtal byggnader prövas i detaljplan. I området finns kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga.

F3 Årrenjarka

Småkuperad tallhedsklädd holme/halvö med småvatten och vikar. Befintlig turistanläggning/stugby är koncentrerad till holmens norra del.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och naturvård samt rörligt friluftsliv.

*F3. Årrenjarka
100-årsflöde ej beräknad för denna del av Lule älv*

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Kompletterande bebyggelse för turistverksamhet kan tillåtas inom området. Uthyrningsstugor etc bör placeras minst 40 m från strand, enklare byggnader för besökarnas bekvämlighet typ väderskydd od kan placeras närmare stranden.

Området innehåller fornlämningar i form av boplatser varpå arkeologiska utgrävningar kan bli nödvändiga.

F4 Tjatjisbäcken

Strandrensa väster om befintligt planlagt bostadsområde och Tjatjisbäckens utlopp i Saggat.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv och naturvård samt rörligt friluftsliv.

*F4. Tjatjisbäcken
100-årsflöde ej beräknad för denna del av Lule älv*

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Inom området kan bostäder tillåtas. Bebyggelsen bör planeras med gemensamma utfarter mot riksvägen. Huvudbyggnader bör placeras på ett respektavstånd om minst 40 m från befintliga rekreationsstigar. Pga av områdets känslighet ska ny bebyggelse som omfattar fler än ett fåtal byggnader prövas i detaljplan.

Området innehåller fornlämningar i form av boplatser varpå arkeologiska utgrävningar kan bli nödvändiga.

Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga.

SJÖOMRÅDET

Motiv till LIS

Det fjällnära området med storslagen natur har en stor turistisk potential som kan bidra till kommunens attraktivitet. Med kompletteringar i befintlig bebyggelse men även med nya fritidshusområden kan tillräcklig täthet och underlag för service som t ex kollektivtrafik uppnås.

Allmänt

Vatten

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

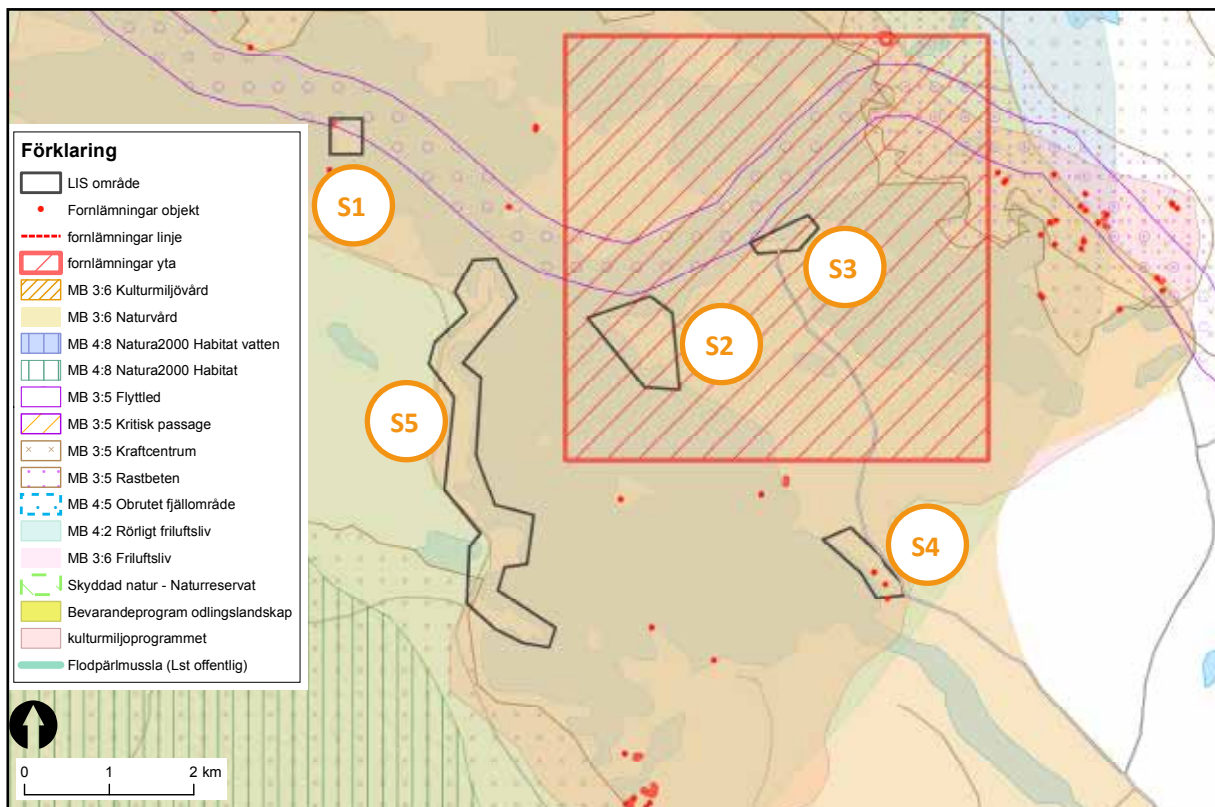
Kulturmiljö

Området är inventerat med avseende på forn- och kulturlämningar. Fornlämningar vid sjön Karats visar på hur fisket har lockat till bosättning under årtusenden. Här finns boplatser från sten- till järnålder, boplatsgropar, fångstgropssystem och härdar. (På Vägvisarholmen finns den äldsta kända björngraven.)
Källa: Norrbottens kulturmiljöprogram 2010-2020.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller.

Rennäring

I de LIS-områden som berör riksintresse för rennäring ska berörda samebyar höras innan beslut om dispens fattas.

Översiktskarta Sjöömrådet LIS-områden runt Karatsjön

Kartan visar samtliga gällande riksintressen (utom försvarets) varav riksintresse för friluftsliv, naturvård och rörligt friluftsliv samt kulturmiljöprogrammet täcker in alla delområdena.

Redovisningen av fornlämningar är översiktlig och ska alltid kompletteras med aktuell information från RAÄ fornlämningsregister: www.fornsok.se

S1 Laxholmen

Liten flack ö med revlar och stora vassar i den södra delen. Turistanläggning med bl a flera trebäddskåtor i den norra delen.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv, naturvård och rörligt friluftsliv samt inom Norrbottens kulturmiljöprogram. Flyttled av riksintresse för rennäring berör delar av området.

S1. Laxholmen

Rekommendationer inom strandskyddszone

Enstaka kompletterande byggnader för turistverksamhet kan tillåtas inom området. Större nybyggnationer ska detaljplanläggas.

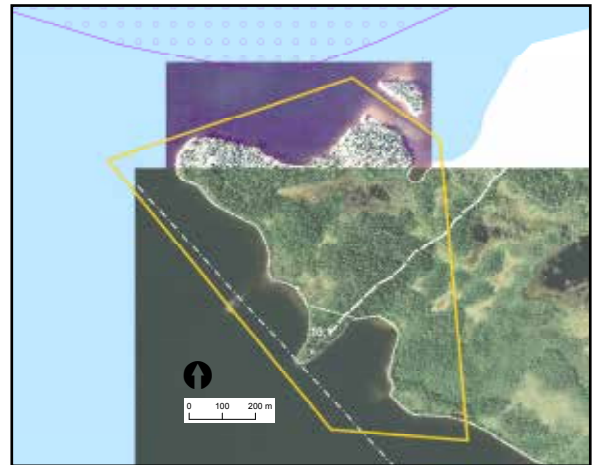
Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens kulturmiljö och riksintressen.

S2 Tjåånjårgga

Flack lövblandskog och våtmarker med några få högre moränpartier. En byggnad/gård finns längst ut på den västra udden.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv, naturvård och rörligt friluftsliv samt inom Norrbottens kulturmiljöprogram. Flyttled av riksintresse för rennäring passerar norr om området.

S2 Tjåånjårgga

Rekommendationer inom strandskyddszone

Ny bebyggelse kan tillåtas i ej för låglänta delar.

Uddens norra del är bäst lämpad för ny bebyggelse.

Större nybyggnationer ska detaljplanläggas.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga.

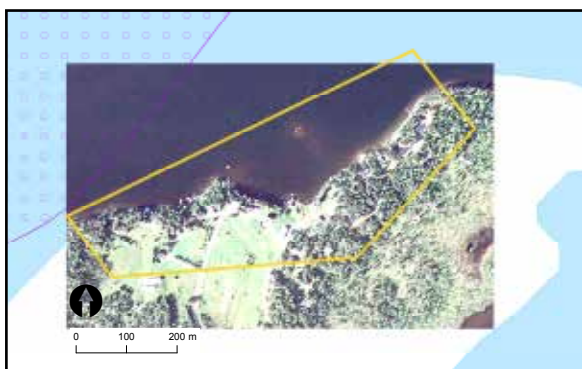

S3 Karats

Bebyggelse intill jordbruksmark placerad ovan slänt vid en stenig strand. Båtbryggor. Fasta fornlämningar i den östra delen av området.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv, naturvård och rörligt friluftsliv samt inom Norrbottens kulturmiljöprogram. Flyttled av riksintresse för rennäring passerar norr om området.

S3. Karats

Rekommendationer inom strandskyddszone

Kompletterande bebyggelse för boende, kan tillåtas inom området, Huvudbyggnader bör placeras minst 40 m från strand och inte på brukad mark, Större nybyggnationer ska detaljplanläggas.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens fornlämningar, kulturmiljö och riksintressen.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga.

S4 Dosånjargga

Flack barrblandskog. Norr om område finns flera avstyckade tomter utanför strandskyddet.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv, naturvård och rörligt friluftsliv samt inom Norrbottens kulturmiljöprogram.

S4. Dosånjargga

Rekommendationer inom strandskyddszone

Bebyggelse för boende eller turistverksamhet kan tillåtas inom området, Huvudbyggnader bör placeras minst 40 m från strand. Större nybyggnationer ska detaljplanläggas. Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens fornlämningar, kulturmiljö och riksintressen.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga.

S5 Puornaluokta

Flikig strandlinje, blandbarrskog avbruten av partier med strandängar och våtmarker. Bebyggelse med jordbrukskaraktär samlad till Sauloudden, Olstorp, Larsbo och Vuojat. I Larsbo är bebyggelsen placerad på små holmar mellan våtmarkerna. Skärgårdskaraktär på flera ställen.

Riksintressen

LIS-området ligger i sin helhet inom riksintresse för friluftsliv, naturvård och rörligt friluftsliv samt inom Norrbottens kulturmiljöprogram. Flyttled av riksintresse för rennäring passerar norr om området.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Bebyggelse för boende eller turistverksamhet kan tillåtas inom området, Huvudbyggnader bör placeras minst 40 m från strand. Större nybyggnationer ska detaljplanläggas. Placera gärna ny bebyggelse efter samma princip som den i Larsbo.

Strandängen längst ut på Olstorsudden bör inte byggas utan hållas öppen. Potential för turistanläggning längst ut på Vuojathalvön.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens kulturmiljö och riksintressen. Den flikiga kusten bidrar till att strandnära bebyggelse kan upplevas på ganska nära håll varför det är viktigt att vid tillstånd beakta hur landskapsbilden påverkas, särskilt om det gäller större byggnader eller anläggningar.

Kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet, se särskilt utlåtande i bilaga.

S5. Puornaluokta. Den svagt rosa linjen utgör västlig gräns för område i kulturmiljöprogrammet

JOKKMOKK

Motiv till LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att förstärka befintlig bebyggelse och möjliggöra för nya bostäder och anläggningar för besöksnäringen inom en radie av 20 km från tätorten, vilket ses som ett rimligt avstånd till kommunal och offentlig service.

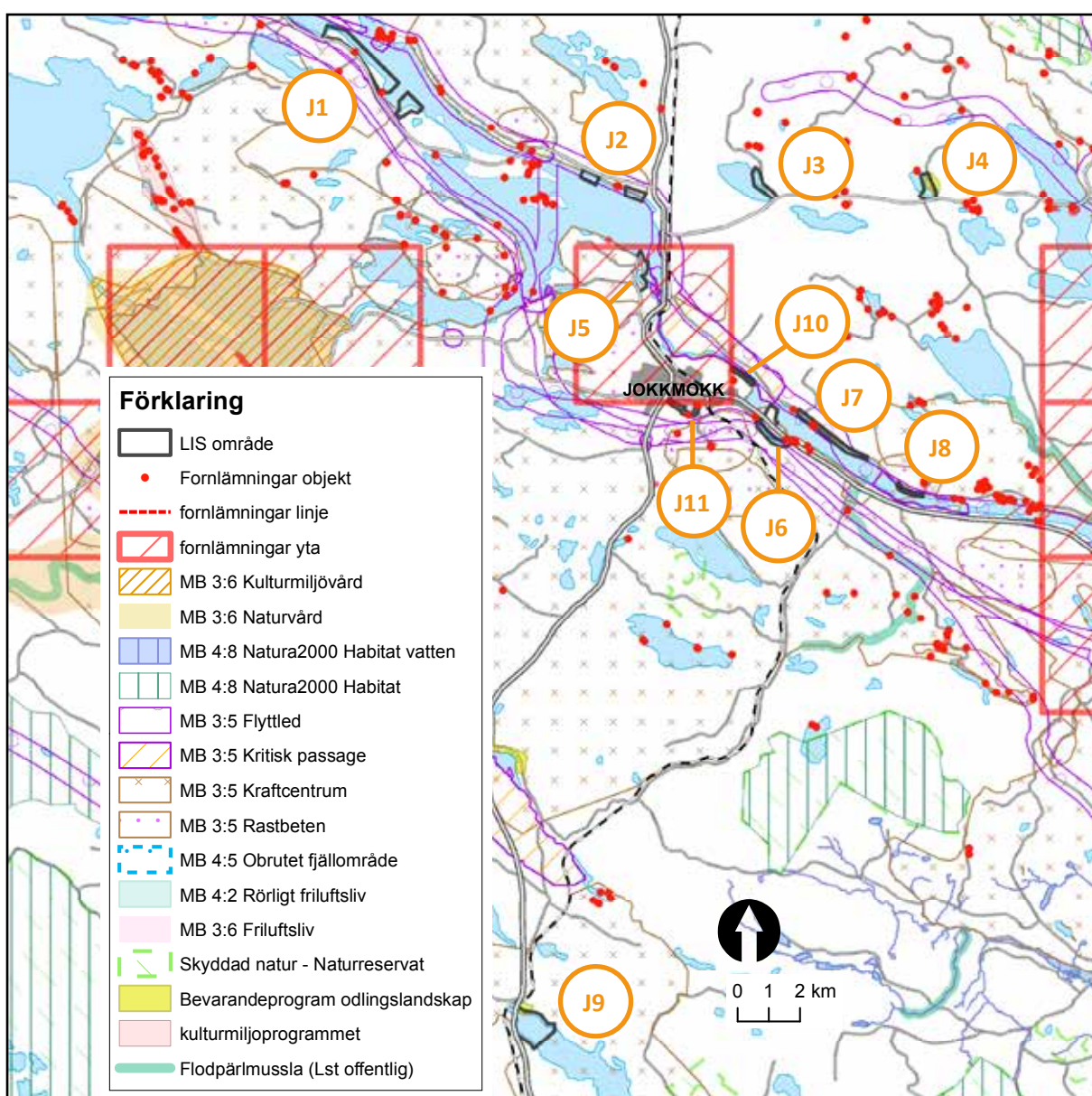
Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Jokkmokk kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och bidrar därmed till landsbygdsutveckling i kommunen.

Allmänt

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar. Tillgång till kommunalt vatten och avlopp finns endast till områdena J6 och J10.

Flera delområden ligger utmed samma riksintresse. För att undgå kumulativa effekter på flyttled m fl riksintressen för rennärning ska tillstånd i delområdena J1, J2, J5, J6, J7, J8, J10 och J11 samordnas. I de LIS-områden som berör riksintresse för rennärning ska berörda samebyar höras innan beslut om dispens fattas.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller.

Översiktsskarta Jokkmokk LIS-områden nära Jokkmokk

Kartan visar samtliga gällande riksintressen (utom försvarets). Redovisningen av fornlämningar är översiktlig och ska alltid kompletteras med aktuell information från RAÄ fornlämningsregister: www.fornsok.se

J1 Framnäs och Kitteludden
 LIS-områden vid sjön Vajkijaure. Barrblandskog som är delvis avverkad, gammal bystruktur i Framnäs (övre delen). Strandnära jordbruk vid Kitteludden. Utlopp från liten sjö och våtmark vid södra delens norra gräns.

Den ekologiska statusen för sjön Vajkijaure är inte klassad. Sjön har istället klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021.

(Karta se nedan)

Riksintressen

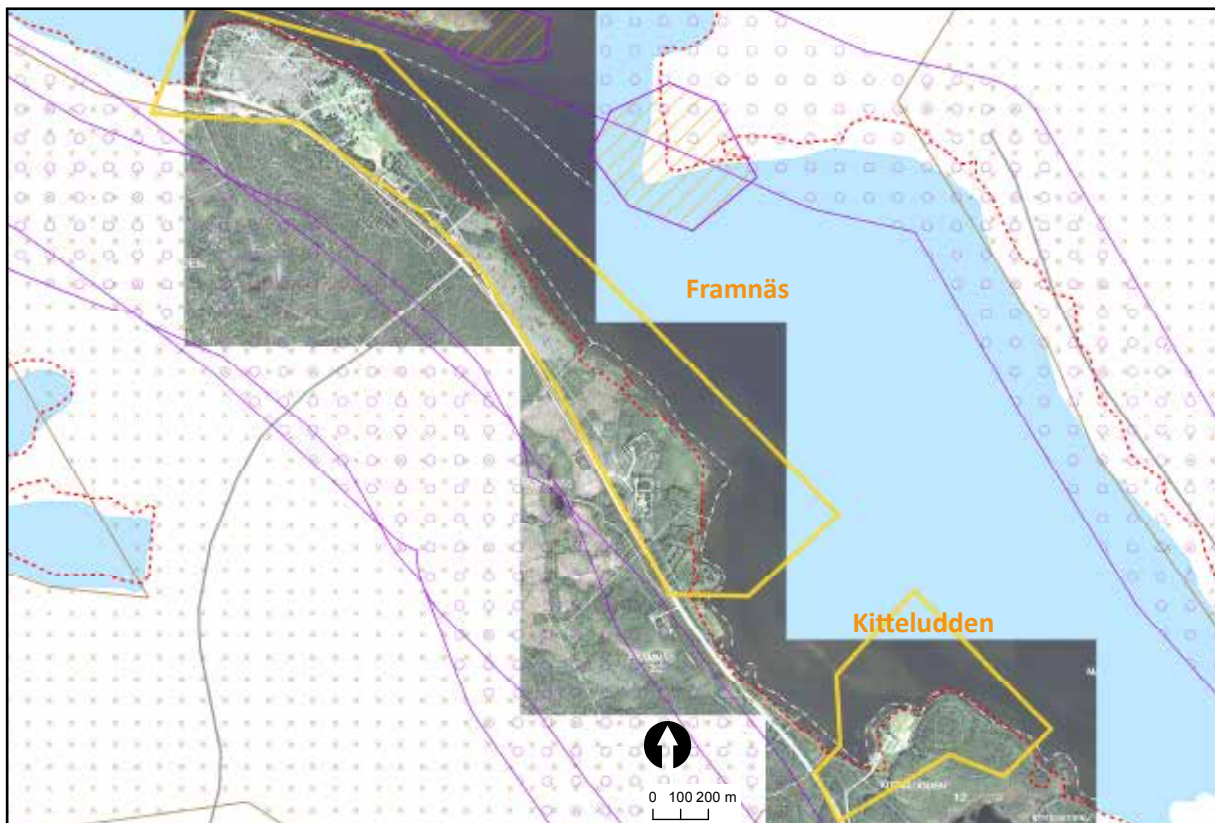
Flyttleder av riksintresse för rennäring passerar sydväst och nordost om området.

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Områdena ligger öster om landsvägen och mitt emellan två flyttleder m fl riksintressen för rennäringen. Ny bebyggelse bör detaljplanläggas och begränsas till max 3-4 grupper med gemenamma utfarter.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma

J1. Framnäs och Kitteludden.
 Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje

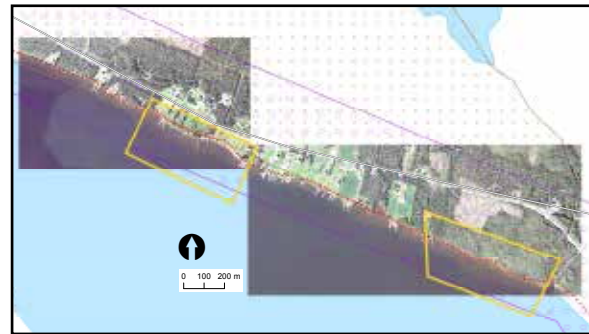

J2 Vajkijaur
 Kompletterande bebyggelse på vardera sidan om befintlig jordbruksbebyggelse vid sjön Vajkijaure.

Den ekologiska statusen för sjön Vajkijaure är inte klassad. Sjön har istället klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021.

Riksintressen

Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum och flyttled med riksintresse för rennäring.

J2 Vajkijaur
 Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Bebyggelse för boende. Pga av höga 100-årsflöden bör inga huvudbyggnader placeras närmare än 50 m från strand.

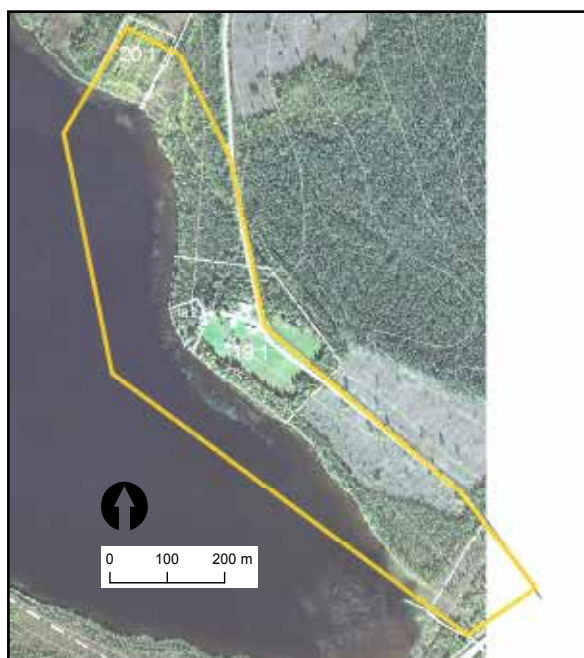
j3 Ållojaur

Barrblandskog som är delvis avverkad. Befintlig jordbruksbebyggelse i den östra delen, dikad våtmark in den norra delen. Söder om sjön är marken flack nära utloppet. På Stormyrberget på sjöns västra sida finns en nyckelbiotop.

Sjön Västra Ållojaur är klassad till *god* kemisk status och den ekologiska statusen är *måttlig*. Risk finns att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till mållåret 2021.

Riksintressen

LIS-området ligger inom influensområde till ett riksintresse för totalförsvaret med omgivningspåverkan (samrådsområde).

J2 Ållojaur

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Kompletterande småskalig bostadsbebyggelse kan tillåtas. Våtmark och odlingsmark lämnas obebyggda

J4 Juggljaur

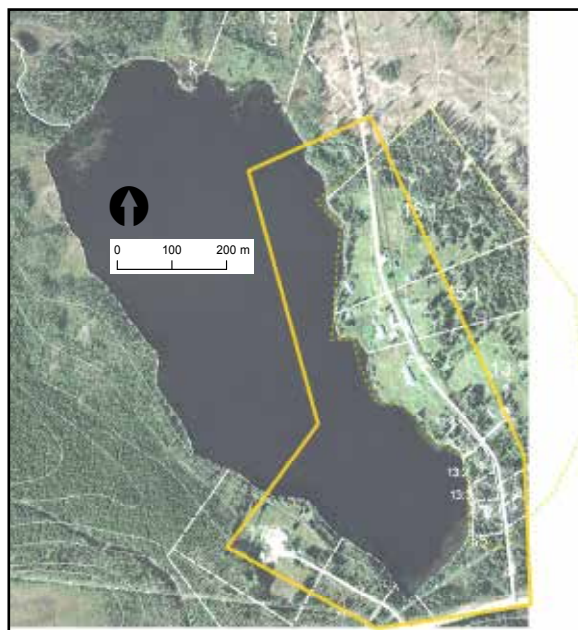
Våtmarker vid sjöns inlopp. Hyggen och planterad skog på båda sidor om sjön, sjöns östra sida har tre fastigheter med öppna marker. Befintlig bebyggelse på båda sidorna av sjön.

Sjön Juggijaur saknar både klassning och miljö kvalitetsnorm avseende ytavattenförekomst.

Riksintressen

LIS-området berör inte några riksintressen.

En stor del av området berör bevarandeprogram för odlingslandskap (gulgrön streckad linje).

J4. Juggijaur

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Bevara det öppna landskapet. Kompletterande bebyggelse möjlig i utkanten av befintlig bebyggelse. Även där det idag är avverkat.

Ny bebyggelse i södra delen, dock ej på våtmarker.

J5 Östansjö

Kompletterande bebyggelse vid Östansjö by, ca 1 km uppströms Akkats kraftstation vid sjön Vajkijaure. Norra delen domineras av byn. Områdets södra del begränsas av en kraftledning som går parallellt med strandlinjen.

Den ekologiska statusen för sjön Vajkijaure är inte klassad. Sjön har istället klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021.

Riksintressen

Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum och tanjerar flyttled med riksintresse för rennärning.

J5. Östansjö
Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje
Högspänningsledning är markerad med svart linje

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Ny och kompletterande bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området. Hänsyn ska tas till högspänningsledning och närheten till kraftstationen

Området ligger nära ett fornlämingstätt område. Även om det inte finns några kända fornlämningar inom det utpekade LIS-området, kan arkeologiska undersökningar bli aktuella.

J6 Jokkmokk Camping

Strand utmed älv och i vik, Abborrsundet. Stugby/camping i norra delen. Varierad strandlinje i den östra delen. Fornlämning vid Abborrsundets utlopp i älven.

Den ekologiska statusen för Letsismagasinet är inte klassad. Vattenförekomsten har istället klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021. Risk finns att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till måläret 2021, pga zink och att det är ett reglerat vattendrag.

Riksintressen

Flera riksintresse rennärning för Jåhkågaska och Sirges samebyar. Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum med riksintresse för rennärning. Två flyttleder med riksintresse för rennärning passerar genom södra området. Norr om området passerar en annan flyttled med riksintresse för rennärning.

J6 Jokkmokks camping
Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje

Rekommendationer inom strandskyddszonen

I viken kan bostadsbebyggelse tillåtas. Kompletterande anläggningar för rekreations- och turistverksamhet kan tillåtas vid campingen. Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens riksintressen och höga vattenflöden. I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

Vid detaljplanläggning bör bestämmelser införas som begränsar användning av zinkhaltiga utvändiga byggnadsmaterial.

J7 Notudden

Smal remsa mellan väg och vatten med barrblandskog och smal stenstrand. Några spridda befintliga hus i norra delen.

Den ekologiska statusen för Letsismagasinet är inte klassad. Vattenförekomsten har istället klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021. Risk finns att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till mååret 2021, pga zink och att det är ett reglerat vattendrag.

Riksintressen

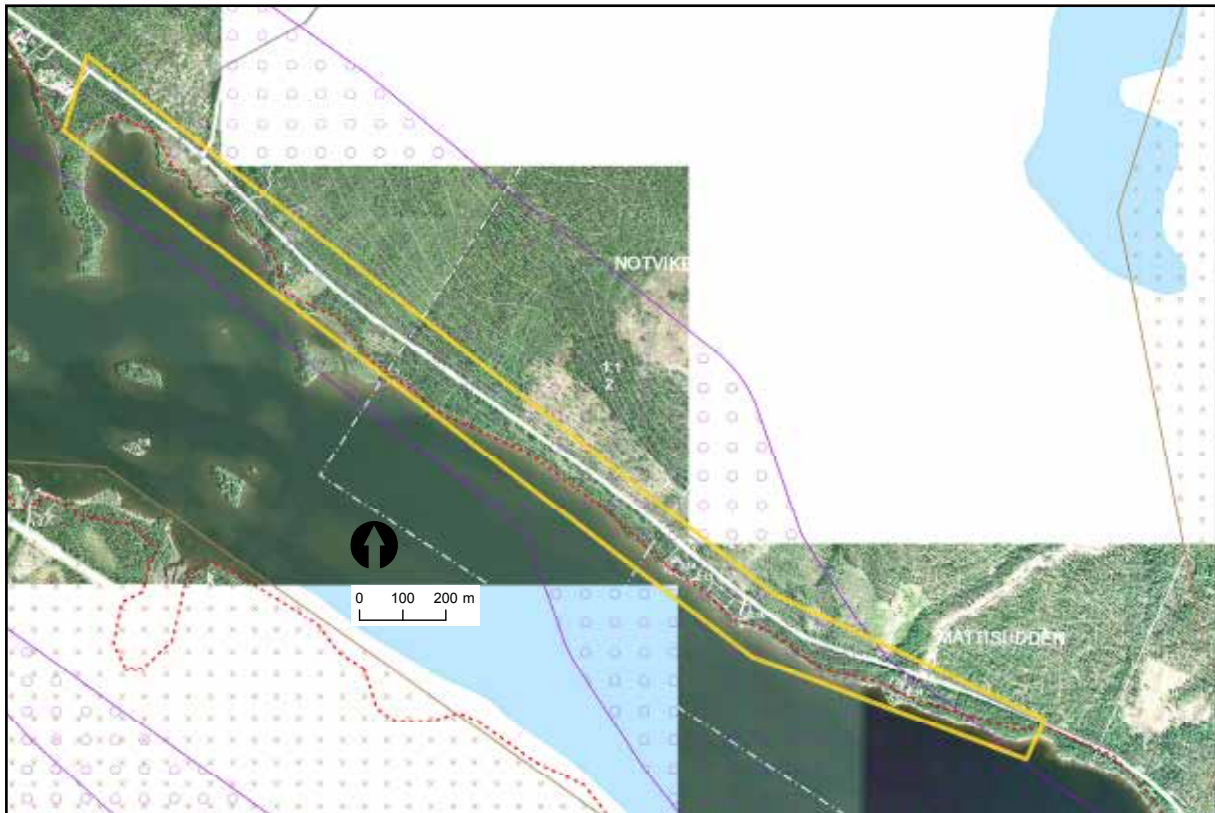
Flyttled med riksintresse rennärning för Sirges samby passerar genom LIS-området.

Rekommendationer inom strandskydds-zonen

Ny bebyggelse bostäder, bör detaljplanläggas och begränsas till max 3-4 grupper med gemenamma utfarter.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens kulturmiljö, riksintressen och höga vattenflöden.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

J7 Notudden. Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje

J8 Mattisudden

Området vid Mattisudden är placerat intill jordbruksbyn vid brofästet.

Flera riksintresse rennärning för Jåhkågaska och Sirges samebyar.

Den ekologiska statusen för Letsismagasinet är inte klassad. Vattenförekomsten har istället klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021. Risk finns att miljökvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till målet 2021, pga zink och att det är ett reglerat vattendrag.

Riksintressen

Flyttled med riksintresse för rennärning passerar genom hela LIS-området. Kraftcentrum berör sydöstra delen, rastbeten berör norra delen och större delen av LIS-området ligger inom kritisk passage med riksintresse för rennärning.

Området ligger inom influensområde till ett riksintresse för totalförsvaret med omgivningspåverkan (buller)

J8. Mattisudden

Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Kompletterande bebyggelse för boende kan tillåtas. Pga av höga 100-årsflöden bör inga huvudbyggnader placeras närmare än 50 m från strand. Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens riksintressen och höga vattenflöden.

J9 Tårarajaur

Området ligger vid Tårarajuars västra del. Vid sjöns inlopp finns våtmarker och strax väster om riksvägen en kanal. Parallellt med riksvägen går inlandsbanan och den korsar vägen vid Tårarajaur samhälle.

Riksintressen

Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum med riksintresse för rennärning.

Området ligger inom influensområde till ett riksintresse för totalförsvaret med omgivningspåverkan (buller)

Norra delen av området berör bevarandeprogram för odlingslandskap.

J9. Tårarajaur

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Kompletterande bebyggelse för boende, kan tillåtas inom området, Huvudbyggnader bör placeras minst 40 m från strand och inte på brukad mark, Större nybyggnationer ska detaljplanläggas. På den lilla ud-den vid riksvägen kan det vara lämpligt att tillåta en mindre turistiskt anläggning.

J10 Kyrkogårdsudden

Älvastrand med blanlövkog. Områdets övre delar har begränsad byggarbete pga höga 100-årsflöden. I översiktsplanen är området avsatt rörligt friluftsliv

Den ekologiska statusen för Letsismagasinet är inte klassad. Vattenförekomsten har istället klassats till måttlig ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå god ekologisk potential till år 2021. Risk finns att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till målfåret 2021, pga zink och att det är ett reglerat vattendrag.

Riksintressen

Flera riksintresse rennärning för Jåhkågaska och Sirges samebyar. Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum med riksintresse för rennärning.

J 10 Kyrkogårdsudden

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Bebyggelse för boende kan tillåtas. Pga av höga 100-årsflöden bör inga huvudbyggnader placeras närmare än 50 m från strand. Detaljplan krävs.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till riksintressen, eventuella fornlämningar och områdets kultur- och rekreationsvärden.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

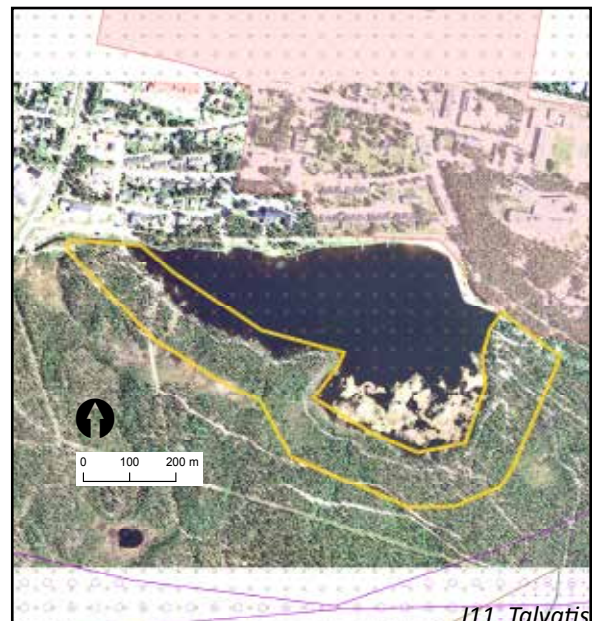
J11 Talvatis

Stränderna runt Talvatissjön används för rekreation. Vid sjöns utlopp finns delar av skulpturpark samt en fjällträdgård med tillhörande byggnader. På södra sidan finns bl a ett elljusspår. Naturen i de utpekade områdena är till övervägande del barrskog och relativt kupperad. I översiktsplanen är området avsatt för fritids- och kulturanläggning och ingår i ett område föreslaget som kommunalt naturreservat.

Vattenförekomsten Talvatissjöbäcken - där Talvatissjön ingår - har en otillfredsställande ekologisk potential. Risk finns att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till målfåret 2021, Sämst avgör av Hydrologisk regim, Kontinuitet, Morfologi, Förurning, Övergödning, Främmande arter och Förorenande ämnen

Riksintressen

Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum av riksintresse för rennärning. Två flyttleder med riksintresse för rennärning passerar söder om området.

J11. Talvatis

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Inom området kan enstaka turistanläggningar tillåtas. Detaljplan krävs.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till riksintressen, eventuella fornlämningar och områdets kultur- och rekreationsvärden.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma.

KÅBDALIS

Motiv till LIS

Kåbdalis är en väletablerad vinterturistort nära kommunens södra grannkommuner, med vägförbindelsen mot Älvsbyn/Piteå och Harads/Boden. Möjligheten till ytterligare strandnära förtätning vid Kåbdalisjaure är dock begränsad (se K2). Av de närliggande sjönära platserna har Kittajaur, Kronogård och Norra Snesudden ansetts mest lämpliga för ny bebyggelse. Områdena ligger inom en radie av 20 km från tätorten, vilket ses som ett rimligt avstånd till kommunal och offentlig service.

Allmänt

Vatten

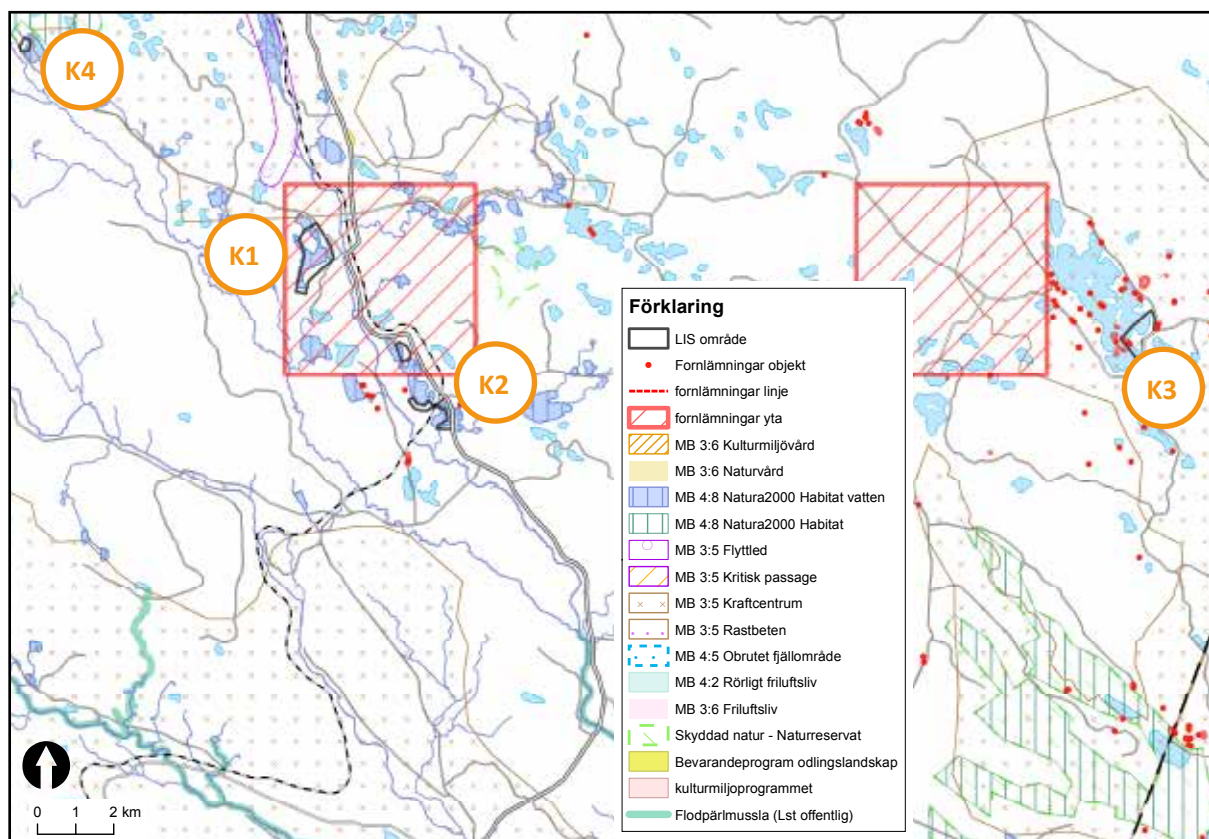
Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar. Kommunalt vatten och avlopp finns vid område K2, Kåbdalis.

Kulturmiljö

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller.

Rennäring

I de LIS-områden som berör riksintresse för rennäring ska berörda samebyar höras innan beslut om dispens fattas.

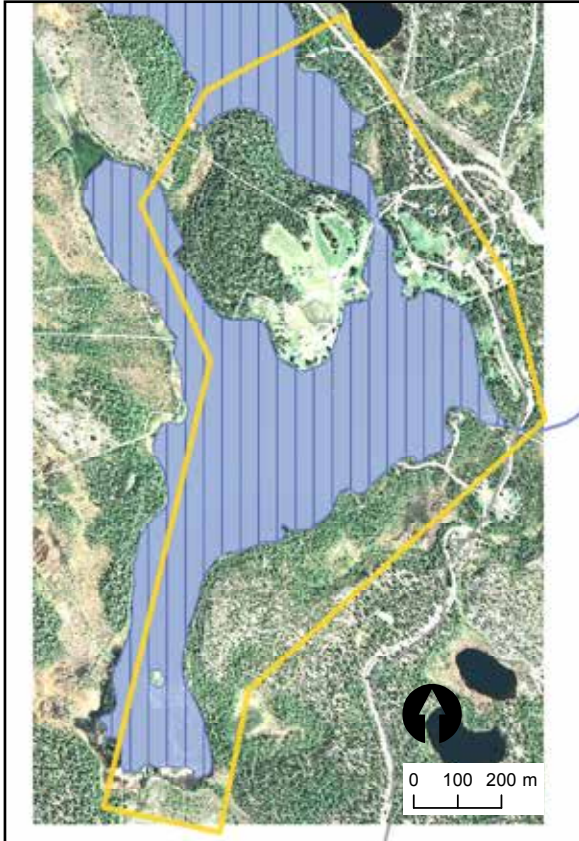
Översiktsskarta Kåbdalis LIS-områden nära Kåbdalis

Kartan visar samtliga gällande riksintressen (utom försvarets). Redovisningen av fornlämningar är översiktlig och ska alltid kompletteras med aktuell information från RAÄ fornlämningsregister: www.fornsok.se

K1 Kittajaur
Bebyggelse på holme mellan två sjöar, öppen mark.
Våtmarker vid in- och utlopp.

Rikstillsynen

Kittajaure ingår i Natura 2000 Pite älvdal.

K1. Kittajaur

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Kompletterande bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området. Huvudbyggnader bör placeras minst 40 m från strand och inte på brukad mark. Större nybyggnationer ska detaljplanläggas.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utredningar kan tillkomma

K2 Kåbdalis

Det finns efterfrågan på ytterligare bebyggelse i Kåbdalis. Möjlighet till ytterligare förtätning i ortens centrala delar begränsas dock av terrängen. Förslaget möjliggör kompletterande bebyggelse direkt norr och väster om Kåbdalis centrum samt söder om järnvägen, utmed Sattermjaures/Djupträsk delvis bebyggda stränder.

Förslagets norra del består av sydvänd öppen mark och blandskog som i norr övergår till våtmark/igenväxt vik. Västra delen består av öppen mark och barrblandskog med hyggen.

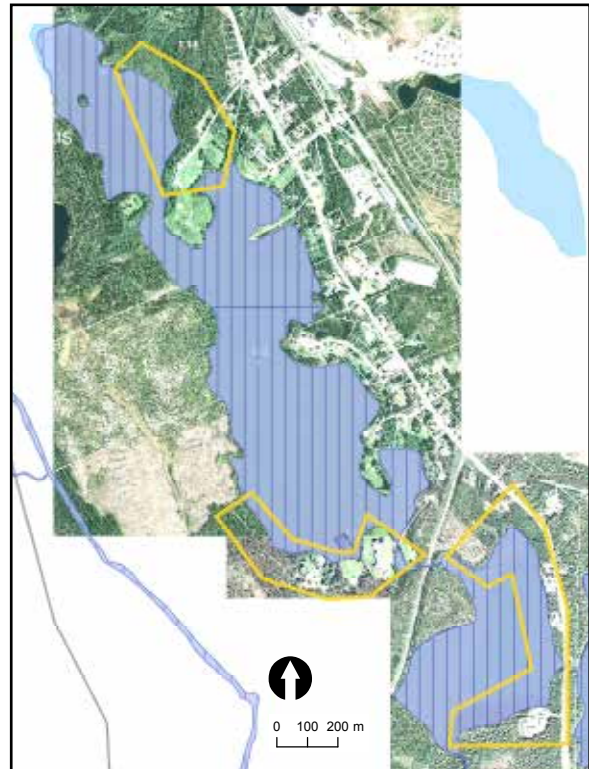
Vattentäkt i norra delen av Kåbdalisjaure. Vattenskyddsområde utreds.

Marken består av silt och sand (stabilitetszon II) Strandplan. Passiv ravin. Beräknad stabilitet visar på tillräcklig säkerhet.

Källa: Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i Norrbottens län, Jokkmokks kommun. Scandiaconsult och Räddningsverket 1998.

Rikstillsynen

De två sjöarna ingår i Natura 2000 Pite älvdal och avvattnas till Vitbäcken som hyser flodpärlmussla, se miljökonsekvensbeskrivningen.

K2. Kåbdalis. Två avgränsade områden vid Kåbdalisjaure och ett vid Sattermjaures/Djupträsk

Rekommendationer inom strandskyddszonen

På grund av Kåbdalisjauers branta slänter är kompletterande bebyggelse främst möjlig på sydvästra stranden. Geoteknisk undersökning förordas. Komplementbyggnader typ små förrådshus, bastu etc bör dock kunna tillåtas även inom strandskyddet vid samhället.

Godkända avloppslösningar krävs. För anslutning till kommunalt avlopp krävs pumpanläggning.

I anslutning till Kåbdalis finns områden med fornlämningar i form av boplatsoområden som kan medföra att krav ställs på arkeologiska utgrävningar.

K3 Norra Snesudden

Barrblandskog, löv och vasstränder med inslag av våtmarker. Strödd bebyggelse mellan Holmträsket och Sikträsket.

Holmträskets har *måttlig* ekologisk status med risk för att god inte uppnås till måläret 2021 pga vandringshinder.

Riksintressen

Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum med riksintresse för rennärning.

K3. Norra Snesudden

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Ny och kompletterande bebyggelse för boende, kan tillåtas inom området, Huvudbyggnader bör placeras minst 40 m från strand och inte på brukad mark, Större nybyggnationer ska detaljplanläggas. Ny bebyggelse placeras lämpligast i bukten i den västra delen av området. Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till riksintressen och fornlämningar.

I områdets närhet finns ett flertal kända fornlämningar. Krav på arkeologiska utgrävningar kan tillkomma.

K4 Kronogård

Område med befintlig stugby i tallhedsskog vid Abbotträskets västra strand. Stugbyn utgör en del av Kronogårds besöksanläggning som ligger i sjöns östra ände.

Abbotträsket saknar både klassning och miljö kvalitetsnorm avseende ytvattenförekomst. Sjöns utlopp är via biflöde förbundet med Arpatsbäcken.

Riksintressen

Abbotträsket ingår i Natura 2000 Pite älvdal. Området gränsar till kraftcentrum med riksintresse för rennärning. Norr om sjön ligger Kronogårdens Natura 2000 område och naturreservat. Området ligger inom influensområde till ett riksintresse för totalförsvaret med omgivningspåverkan (buller)

K4. Kronogård

Rekommendationer inom strandskyddszonen

Ny och kompletterande bebyggelse för boende och turistverksamhet kan tillåtas inom området.

VUOLLERIM

MOTIV TILL LIS

Bebyggelse i strandnära lägen för att förstärka befintlig bebyggelse och möjliggöra för nya bostäder inom en radie av 20 km från tätorten, vilket ses som ett rimligt avstånd till kommunal och offentlig service.

Varje enskilt delområde ökar inte graden av serviceverksamhet och användandet av befintlig infrastruktur men tillsammans inom huvudområdet Vuollerim kan de bidra till att serviceverksamheten kan öka eller bibehållas och därmed bidra till landsbygdsutveckling i kommunen.

Allmänt

Ny bebyggelse ska ha godkända avloppslösningar.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuella. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen och skogsvårdslagen gäller.

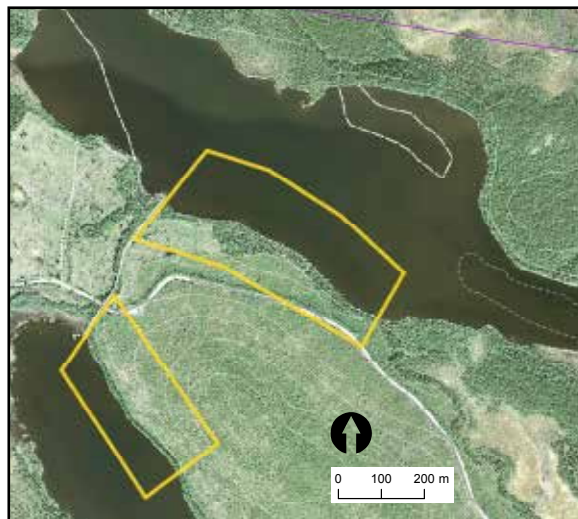
I de LIS-områden som berör riksintresse för rennärning ska berörda samebyar höras innan beslut om dispens fattas.

V1 Kåskat

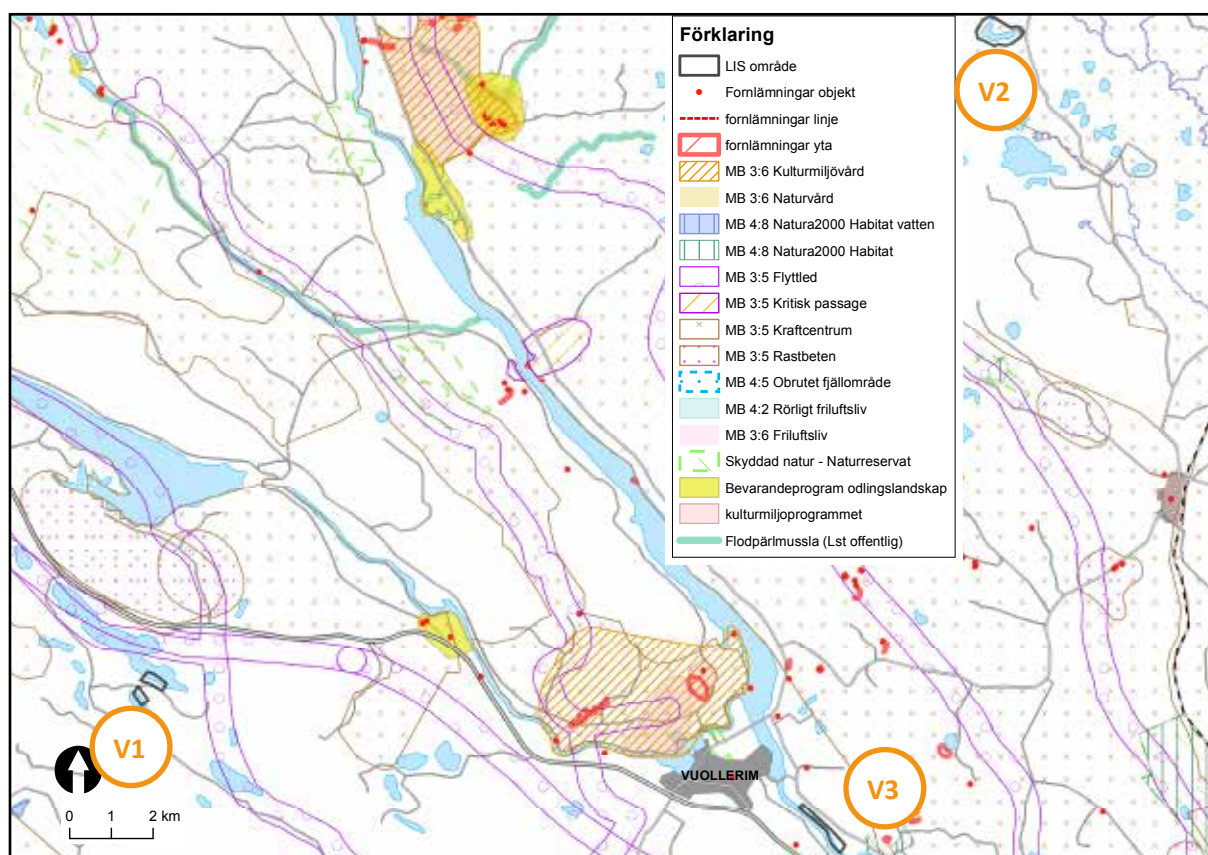
Det norra området vid Östra sjön och det södra området vid Kotasträsk. Områdena avgränsas i väster av den bäck som förbinder sjöarna med varandra. Barrblandskog och hyggen. Stenstrand.

Riksintressen

Flyttled med riksintresse för rennärning passerar norr om LIS-området.

V1. Kåskat

Översiktskarta Vuollerim LIS-områden i nära Vuollerim. Kartan visar samtliga gällande riksintressen (utom försvarets). Redovisningen av fornlämningar är översiktlig och ska alltid kompletteras med aktuell information från RAÄ fornlämningsregister: www.fornsok.se

Rekommendationer inom strandskyddszone

Ny bebyggelse för boende, kan tillåtas inom området. Större nybyggnationer ska detaljplanläggas. Ny bebyggelse lämpligast där det är nära till allmän väg. Ny bebyggelse bör inte placeras närmare bäck än 50 m.

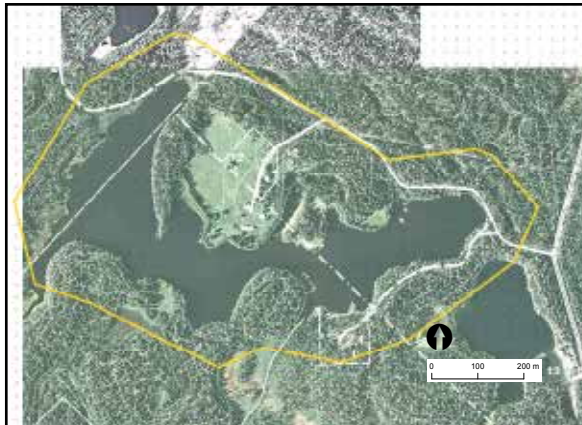
V2 Palkijaur

Liten sjö med näs och vikar. Stor gård med öppen mark mitt på sjöns norra strand. Många småvatten söder om sjön.

En skoglig nyckelbiotop ligger i kanten av områdets södra del.

Riksintressen

Hela LIS-området ligger inom kraftcentrum med riksintresse för rennärning.

V2 Palkijaur

Rekommendationer inom strandskyddszone

Ny småskalig bebyggelse för boende eller turistisk verksamhet kan tillåtas. Bebyggelsen placeras i första hand nära vägar och befintlig bebyggelse. De sydvästra delarna bör lämnas obebyggda.

Vid placering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till platsens riksintressen och värdefull natur. Uppodlade och våta marker bör också undvikas

V3 Älvbacka

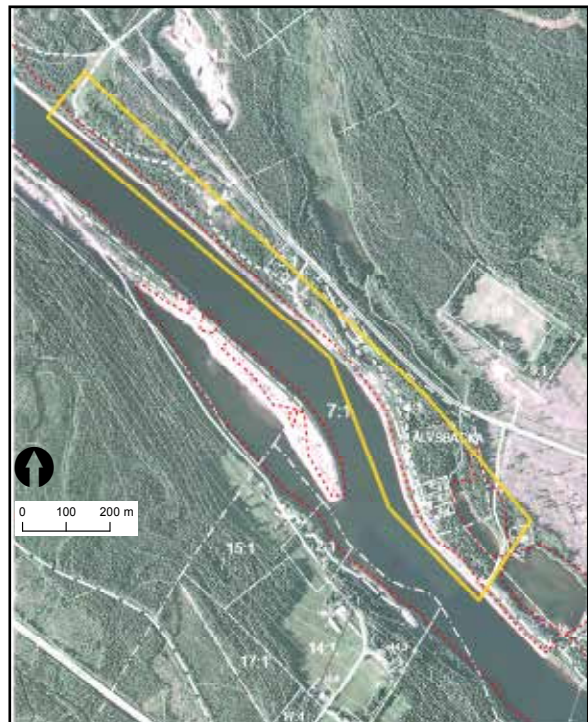
Söder om Porsidammen, befintlig bebyggelse nedanför väg.

Marken utgörs av fastmark och fyllning med erosionskydd av hög kvalitet. Ingen risk för skred eller ras.

Källa: Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i Norrbottens län, Jokkmokks kommun. Scandiaconsult och Räddningsverket 1998.

Riksintressen

LIS-området berör inte några riksintressen.

V3. Älvbacka
Beräknat 100-årsflöde markerad med röd linje

Rekommendationer inom strandskyddszone

Kompletterande bebyggelse för boende, kan tillåtas inom området dock inga anläggningar som riskerar att försvaga strandkanter och befintliga erosionskydd.

Huvudbyggnader bör placeras minst 40 m från strand. Större nybyggnationer ska detaljplanläggas.

MKB OMRÅDEN ANTAGNA 2014

BEHOVSBEDÖMNING

Avgränsning

Behovsbedömning

Generellt antas genomförande av översiktsplaner medföra en betydande miljöpåverkan. Det tematiska tillägget kan bli att komma att ange lokalisering för *anläggningar för turism och fritid (småbåtshamn, hotell, fritidsbyar och permanent camping)*. Detta är verksamheter som antas medföra betydande miljöpåverkan enligt MKB-förordningens 4§ andra punkt och bilaga 3. Även förordningens 4§ första punkt kommer ifråga då två av förstudiens LIS-områden är placerade inom avrinningsområdet för Piteälven som är natura-2000 vatten samt att fem av förstudiens LIS-områden är placerade i eller nära Natura 2000 habitat.

Genomförande av det tematiska tillägget kan därmed antas medföra en betydande miljöpåverkan, varför en miljöbedömning skall göras.

Miljöbedömningens syfte är att visa den samlade påverkan av förändringarna på kort och lång sikt, göra en bedömning av konsekvenserna och föreslå åtgärder som kan komma att behövas för undvika en betydande miljöpåverkan.

Det tematiska tillägget till översiktsplanen ska mynna ut i ett förslag till områden som är lämpliga för vattennära landsbygdsutveckling. Översiktsplanen med tillägg kommer att vara vägledande inför kommande detaljplanering, områdesbestämmelser och bygglov.

Förslag till avgränsning av miljöbedömning

Miljöbedömningen föreslås hantera följande med utgångspunkt från strandskyddets syften när det gäller ny bebyggelse, turism och fritids effekter på:

- **Biologisk mångfald** avseende den biologiskt värdefulla kantzonen och Natura 2000
- **Växt- och djurliv**, avseende barriäreffekter och störningar från ny bebyggelse
- **Befolkning** avseende kommunens behov av en ökad befolkning, (utkomst)
- **Människors hälsa** avseende tillgänglighet för det rörliga friluftslivet och tillgång till rent vatten och fungerande avloppslösningar
- **Mark, vatten och klimatfaktorer** avseende markens lämplighet för bebyggelse, risker förknippade med ett förändrat klimat och miljö kvalitetsnormer för vatten
- **Landskap och bebyggelse** avseende anpassning till befintliga miljöer
- **Kulturmiljöer och fornlämningsområden**
- **Materiella tillgångar** avseende rennäringens behov av fungerande flyttleder mm utan störningar från ny bebyggelse och verksamheter, samt andra riksintressen
- **Kumulativa effekter**

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsen i Norrbottens län. Samrådsyttrande inkom till kommunen 2012-11-08. dnr 2012:403 219

SAMLAD BEDÖMNING

Läsanvisning

Läs föregående kapitel parallellt med miljökonsekvensbeskrivningen. Där finns kartor och beskrivningar över delområden samt rekommendationer.

Sist i detta kapitel finns en sammanfattande tabell över LIS-områdenas bedömda effekt samt behov av åtgärder för att undvika negativa konsekvenser.

Övergripande

Biologisk mångfald, växter och djur

Övergången och mötet mellan olika naturtyper och tillgången till både land och vatten skapar förutsättning för flera olika biotoper som många arter är beroende av. Detta medför att strandområden är rika på arter. Den strandnära zonen är en av de viktigaste kantzoner i naturen och den bryneffekt som ofta uppstår i strandområden, och som ger utrymme för en stor del av våra arter, är också värdefull som skydd och för övervintring för många arter.

En ökad andel bebyggelse nära stränderna kan störa den biologiska mångfalden utmed strandlinjen. Längre sträckor av sammanhållen bebyggelse kan även fungera som barriär för växt och djurliv. En alltför omfattande bebyggelse utmed en längre sammanhållen strandsträcka bör undvikas.

Miljö kvalitetsnorm vatten

Alla vattenförekomster intill föreslagna LIS-områden uppges ha god kemisk status (kvicksilver ej medräknad). Endast de vattenförekomster som löper risk att inte uppnå god ekologisk status har därför tagits med i handlingen.

Vatten och avlopp

Kommunens miljökontor gör bedömningen att de byggprojekt som kan komma i fråga inom föreslagna LIS-områden inte kommer att medföra en betydande miljöpåverkan på vattenkvaliteten i intilliggande sjöar och vattendrag, förutsatt att anläggningar har godkända avloppsanläggningar.

Tätorterna Murjek, Vuollerim, Porjus, Kvikkjokk, Kåbdalis och Jokkmokk har kommunalt vatten och avlopp.

Ett nytt vattenverk har uppförts i Kåbdalis för att möta den ökade exploateringen kring skidanläggningen.

Avloppsreningsverk finns i Jokkmokk, Vuollerim, Porjus, Kvikkjokk, Kåbdalis och Murjek.

Kapaciteten vid övriga avloppsreningsverk och vattenverk är god, både för dagens behov och för framtiden.

VA-ledningarna är på många håll relativt gamla varför utbyte av dessa bör ske inom överskådlig tid. Underhållsplaner för VA-nätet har upprättats.

Riktlinjer för enskilda avlopp i LIS-områden

- För enstaka lokaliseringar av ny bebyggelse bör, om möjlighet finns, avlopp lösas via kommunalt VA-nät. Gemensamma anläggningar bör användas framför enskilda små avloppslösningar för enstaka hus.
- Infiltrationsanläggningar ska anläggas så att avståndet mellan spridningsledningar och högsta grundvattennivå är minst en meter.
- Med anledning av att status för de olika vattenförekomsterna kommer att uppdateras kontinuerligt är det vid all planläggning och tillståndsgivning angeläget att kontrollera Vattenmyndighetens uppdateringar. Inom områden där miljö kvalitetsnormen för vatten riskerar att inte uppnå god status på grund av övergödning kommer högre krav på avloppsrening att ställas.
- Inom skyddsområden för vattentäkter ställs särskilda krav på enskilda avloppsanläggningar.

Riksintressen

Sammanfattning av berörda riksintressen mm

Jokkmokks kommun är rikt på riksintressen. Planförslaget tillgodoser riksintressena Friluftsliv, Naturvård och Rörligt friluftsliv främst genom att styra besökare till noder utmed befintliga vägar och leder.

Förslaget är sämre på att tillgodose riksintressen för Rennäring, och då särskilt nära Jokkmokks centralort. I samband med urvalet har dock flera områden tagits bort med hänsyn till rennärigen. I de LIS-områden som berör riksintresse för rennäring ska berörda samebyar höras innan beslut om dispens fattas.

	Förklaring: <i>X: området ligger helt inom riksintresse, etc</i> <i>d: området ligger delvis inom riksintresse,</i> <i>B: området ligger inom influensområde av buller</i> <i>i: området ligger inom influensområde av annat</i>	MB 3:5 Rennäring - Flyttled	MB 3:5 Rennäring - Kritisk passage	MB 3:5 Rennäring - Kraftcentrum	MB 3:5 Rennäring - Rastbeten	MB 3:6 Friluftsliv	MB 3:6 Kulturmiljövård	MB 3:6 Naturvård	MB 3:7 Värdefulla ämnen	MB 3:8 Vindbruk	MB 3:9 Totalförsvaret (buller)	MB 4:2 Rörligt friluftsliv	MB 4:5 Obrutet fjällområde	MB 4:8 Natura 2000 Vatten	MB 4:8 Natura 2000 Habitat	Bevarandeprogram odlingslandskap	Kulturmiljöprogram
P1	Ålloluokta	d			d	X						X					X
P2	Bárinjárgga	d				X						X					
P3	Bieggaluokta	X				X						X					
P4	Sattojluokta-Darfekuokta	X				X						X					
F1	Njunjes		d	X		X		X					X	d		X	
F2	Kvikkjokk, Mallenjarka					X	(d)	X				X					(d)
F3	Årrenjarka					X		X				X					
F4	Tjatjibäcken					X		X				X					
S1	Laxholmen	d				X		X				X					X
S2	Tjájnjárjgga	d				X		X				X					X
S3	Karats	d				X		X				X					X
S4	Dosánjargga					X		X				X					X
S5	Puornaluokta	d				X		X				X					X
J1	Framnäs och Kitteludden	d									(B)						
J2	Vajkijaur	X		X							(B)						
J3	Ållojaur																
J4	Juggijaur										i					d	
J5	Östansjö			X							(B)						
J6	Jokkmokks camping	d		X							(B)						
J7	Notudden	X									(B)						
J8	Mattisudden	X	d	d	d						B						
J9	Tärrajaur			X							B					d	
J10	Kyrkogårdsudden	d	X	X							(B)						
J11	Talvatis	d		X							(B)						d
K1	Kittajaur										(B)			d			
K2	Kåbdalis										B			d			
K3	Norra Snesudden			X													
K4	Kronogård			d							B			d			
V1	Kåskat	d									B						
V2	Palkijaur			X													

Risker kopplade till ökad nederbörd

En inventering för att översiktligt kartlägga ras- och skredrisker i *bebyggda områden* i Jokkmokks kommun utfördes under 1998 på uppdrag av MSB (tidigare Räddningsverket). Där visas på ett antal områden med ej tillfredsställande säkerhet mot ras, skred och översvämning. Inventeringen var översiktlig och tog endast med områden som var bebyggda vid utredningstillfället. I huvudsak är det i de branta slänterna ner mot Luleälven som mindre skred eller ras har inträffat. Problemet är i första hand kopplat till älvens erosion på stränderna.

Enligt klimatanalyser utförda av SMHI och baserade på resultat från beräkningar med klimatmodeller för perioden 1961-2100 kan årsnederbörden för Norrbottens inland öka med 12 % till år 2050 och 30% till år 2100. Med ökad nederbörd ökar risken för ras och skred.

Som säkerhetsmarginal har kommunen sagt att ny bebyggelse i riskområdet för höga 100-årsflöden ska undvikas. Vattenfalls översvämningsskartering längs Luleälven har utgjort en del av analysmaterialet för att välja bort riskfyllda lägen för LIS.

(Källa: Flödesskikt Q100 för Luleälven, Vattenfall 2012)

Porjus

Fyra delområden för kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse

P1. Ålloluokta, P2. Bárinjárgga, P3. Barivierra-Bieggaluokta och P4. Sattojluokta-Darfekluokta

Flyttled av riksintresse för Sirges sameby passerar samtliga LIS-områden utmed Stora Lulevattnet. Med fler boende utmed sträckan Ålloluokta-Porjus finns det risk att renskötseln försvåras. Möjligheten att bygga utmed sträckan blir dock begränsad efter att hänsyn tagits till befintliga naturvärden och det säkerhetsavstånd till strandlinjen som behövs pga höga vattenflöden. Vid P1, Ålloluokta, behöver man ta hänsyn till kulturmiljön vid placering av ny bebyggelse.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden nära Porjus inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen, kulturmiljö samt biologisk mångfald.

Inventering kommer att krävas för att utröna vilken effekt en avverkning, om än liten, kommer att få på de arter och naturtyper som nyckelbiotopen (inom P4) och habitatdirektivet (intill P3) vill skydda.

Fjällstråket

Fyra delområden för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse.

F1. Njunjes

Tydliga spår i fjällslänten efter flera äldre bäckfåror. Kan vara en indikation på risk för framtida slamströmmar i samband med ökad nederbörd:

LIS-området ligger inom riksintresset obrutet fjäll. Riksintresse för obrutet fjäll framgår av Miljöbalken 4 kap 5§, som säger att bebyggelse och anläggningar endast får komma till stånd om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet och att andra åtgärder inom områdena endast får vidtas om det kan ske utan att områdenas karaktär påverkas. Enligt 1§ samma kapitel framgår dock att bestämmelserna i bl a 5 § inte utgör hinder för utveckling av befintliga tätorter eller lokalt näringsliv. Riksintresset bör därmed inte utgöra något hinder för de två LIS-områdenas syfte att möjliggöra anläggningar för lokalt näringsliv (tursim) och rörligt friluftsliv.

(Källa: *Obrutna fjäll - översyn av gränsdragningen. Boverket december 2005*)

F2. Kvikkjokk, Mallenjarka

LIS-området ligger nära riksintresset obrutet fjäll, se resonemanget ovan.

F3. Årrenjarka

LIS-området avser ön för Årrenjarka turistanläggning. Området innehåller fornlämningar i form av boplatser varpå arkeologiska utgrävningar kan bli nödvändiga.

F4. Tjatjibäcken

Bebyggelsen bör planeras så att de får en gemensam utfart mot riksvägen. Huvudbyggnader bör placeras på ett respektavstånd om minst 40 m från befintliga rekreativstigar. Området innehåller fornlämningar i form av boplatser varpå arkeologiska utgrävningar kan bli nödvändiga.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden nära Kvikkjokkvägen inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen, landskap och kulturmiljö.

Sjöområdet

Fem delområden för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse vid sjön Karats. Avståndet till Jokkmokks tätort är mer än 5 mil varför det är mest troligt att det blir flest fritidshus och någon enstaka turistanläggning.

S1. Laxholmen, S2. Tjájånjargga, S3. Karats och S5. Puornaluokta

Flyttled av riksintresse för Tuorpon sameby passerar fyra av LIS-områdena. Med fler boende utmed flyttleden finns det risk att renskötseln försvåras pga störningar från t ex skoterkörning.

Vid behov kan störningar hanteras med lokala föreskrifter. Området har kända fornlämningar och arkeologiska utredningar kan bli aktuella.

S4. Dosånjargga

LIS-området sträcker sig mellan två befintliga bebyggelseområden. Området har kända fornlämningar och arkeologiska utredningar kan bli aktuella.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör de föreslagna LIS-områden kring Sjöområdet inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende riksintressen, kulturmiljö samt växt och djurliv.

Jokkmokk

Nio delområden för kompletterande bebyggelse av bostads- eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse eller enstaka turistanläggningar

J3. Ållojaur

Sjön Västra Ållojaur är klassad till *god* kemisk status och den ekologiska statusen är *måttlig*. P.g.a regleringen har fisken problem med vandring. Risk finns att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till mållåret 2021.

J4. Juggijaur

Kompletterande bebyggelse möjlig i utkanten av befintlig bebyggelse, även där det idag är avverkat. Bebyggelseåtgärder som bidrar till att det öppna landskapets karaktär försvinner, bör undvikas.

J1 Framnäs och Kitteludden, J2 Vajkijaur

***J5 Östansjö, J6 Jokkmokk Camping, J7 Notudden
J8 Mattisudden, J10 Kyrkogårdsudden och J11
Talvatis***

Flera LIS-områden utmed Vajkijaure och Letsismagasinet ligger nära riksintressen för Sirges och Jåhkågaska samebyar. Med fler boende och befintliga anläggningar utmed flyttleden finns det risk att renskötseln försvåras pga störningar från t ex skoterkörning. I Jokkmokks tätort finns ytterligare riksintressen för rennäringen vilket berör J10, Talvatis.

För att möjliggöra ytterligare bebyggelse nära så många riksintressen för rennäringen kan det vara behov av en fördjupad översiktsplan. Vid behov kan störningar hanteras med lokala föreskrifter.

Vattenförekomsterna Vajkijaure och Letsismagasi klassats till *måttlig* ekologisk potential med kvalitetskravet att uppnå *god* ekologisk potential till år 2021. För Letsismagasinet finns risk att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till mållåret 2021, pga zink och att det är ett reglerat vattendrag.

J9 Tårrajaur

En allt för stor etablering kan verka negativt på riksintresset för rennäring och för växt och djurliv längs stränderna.

Lämpligast är att lägga ny bebyggelse öster om riksvägen, i närheten av befintlig bebyggelse och i områden som inte används för renbete.

J11 Talvatis

Området norra delar ligger delvis inom Norrbottens kulturmiljöprogram med bl a hembygdsgård och fornlämningsområde. Här kan det endast bli frågan

om kompletterande bebyggelse och anläggningar för kultur- och friluftsliv.

Vattenförekomsten Talvatisjöbäcken - där Talvatisjön ingår - har en otillfredsställande ekologisk potential. Risk finns att miljö kvalitetsnormen för ekologisk status inte uppnås till mållåret 2021, Sämst avgör av Hydrologisk regim, Kontinuitet, Morfologi, Försurning, Övergödning, Främmande arter och Förorenande ämnen.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden kring Jokkmokk inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende biologisk mångfald, riksintressen, kulturmiljö samt tillgången på rent vatten.

En osäkerhet finns dock för vilka kumulativa effekter en ny bebyggelse vid både Porjus och Jokkmokk kan få för Sirges och Jåhkågaska samebyar.

Kåbdalis

Tre delområden för turistanläggningar eller kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär nära befintlig bebyggelse.

K1. Kittajaur

Kittajaur avvattnas till Vitbäcken och ingår i Natura 2000 Pite älvadal.

K2. Kåbdalis

Vatten

Den norra ytan ligger nära befintlig vattentäkt och Kåbdalisjaur utreds för vattenskyddsområde. Kåbdalisjaur avvattnas till Vitbäcken via Sattermjaur/Djupträsk och ingår i Natura 2000 Pite älvadal. För att ansluta till kommunalt avlopp från LIS-område krävs pumpanläggning.

Biologi

Flodpärlmussla (rödlistad Natura 2000-art) förekommer i Vitbäcken söder om Kåbdalis varför det kan vara viktigt att minimera utsläpp till sjöar och vattendrag som avvattnar till Vitbäcken (område Kåbdalis). Flodpärlmusslans fullständiga utbredning i Vitbäcken är inte kartlagd och det är mycket möjligt att den även förekommer närmare Kåbdalis.

Mark

Marken i Kåbdalis består av silt och sand (stabilitetszon II) Strandplan. Passiv ravin. Beräknad stabilitet visar på tillräcklig säkerhet.

Källa: Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i Norrbottens län, Jokkmokks kommun. Scandiaconsult och Räddningsverket 1998.

Även om markförhållandena idag är stabila kan en ökad nederbörd som höjer grundvattennivån påverka den framtida stabiliteten i de silthaltiga jordarna. En ytterligare osäkerhet för K2 är om Kåbdalisjaur blir vattenskyddsområde. Då kan man inte motivera LIS-områden där eftersom de hamnar inom den primära skyddszonen.

Området vid Sattermjaur/Djupträsk bör inte ingå i en skyddszon eftersom det ligger nedströms

Bedömning

Förutsatt att Kåbdalisjaur inte blir vattenskyddsområde bör ny bebyggelse i sista hand placeras i det norra området. Geoteknisk undersökning förordas. En fördjupad översiktsplan för Kåbdalis tätort kan bli aktuell.

K3. Norra Snosudden

Flera fornlämningar nära den västra udden och på flera platser runt sjön. Området ligger inom riksintresse för rennäringen (Kraftcentrum). Ny bebyggelse placeras lämpligast i bukten i den västra delen av området.

K1. Krongård

Abborträsket avvattnas via ett biflöde till Arpatsbäcken och vidare till Vitbäcken, alla ingår i Natura 2000 Pite älvadal.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden kring Kåbdalis inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende mark, vatten och klimatpåverkan.

Vuollerim

Tre delområden för kompletterande bebyggelse av bostads eller fritidskaraktär.

V1. Kåskat

Området är uppdelat i två ytor som angränsar till en bäck. Ny bebyggelse bör inte placeras närmare bäcken än 50 m.

V2. Palkijaur

En allt för stor etablering kan verka negativt på riksintresset för rennäring och för växt och djurliv längs stränderna.

Lämpligast är att lägga ny bebyggelse i närheten av befintlig, samt i områden som inte används för renbete. Uppodlade och våta marker bör också undvikas

V3. Älvbacka

Marken utgörs av fastmark och fyllning och har ett erosionskydd av hög kvalitet. Ingen risk för skred eller ras.

Källa: Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i Norrbottens län, Jokkmokks kommun. Scandiaconsult och Räddningsverket 1998.

Samlad bedömning

Efter vidtagna åtgärder bör föreslagna LIS-områden kring Vuollerim inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende växt och djurliv och riksintressen för rennäringen.

Bilaga 2. Särskilt utlåtande för Jokkmokk kommuns LIS-plan, STRANDSKYDD OCH LANDSBYGDSUTVECKLING

Uppdatering av tematiskt tillägg till översiktsplan för Jokkmokks kommun

1 Inledning

Jokkmokks kommun har tagit fram ett förslag till tematiskt tillägg till översiktsplanen, Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden), i enlighet med kommunstyrelsens beslut 2017-09-11 § 79.

Den tidigare LIS-planen som antogs 2014 är en del av denna LIS-plan. Kommunen har efter en översyn av de tidigare utpekade områdena beslutat att behålla samtliga.

Själva syftet med den lagändring 2009 som möjliggör lättnader i LIS-områden är att få en strandskyddslagstiftning som ser till olika landsändars olika förutsättningar. Glest befolkade delar, landsbygd, ska kunna nyttja det attraktiva strandnära läget som ett av flera medel att utveckla landsbygden. Jokkmokks kommun ser LIS-planen som en utvecklingsplan vars främsta syfte är att möjliggöra fler områden som är attraktiva för boende och verksamheter.

En stor del av kommunal planering handlar om att göra avvägningar mellan olika enskilda och allmänna intressen, att få en befolkningsutveckling i balans är ett av de allra viktigaste allmänna intressena som kommunen har att hantera.

Översiktsplanering är också en demokratisk process där alla ska ha en möjlighet att framföra synpunkter som kommunen redovisar och svarar på med motivering till sina ställningstaganden. Vissa synpunkter leder till ändringar av planen, främst efter samrådet. Länsstyrelsens uppgift i den processen är bland annat att bevaka statliga intressen som riksintressen, miljö kvalitetsnormer och frågor som rör hälsa och säkerhet.

Sedan förra planen antogs har ett antal dispenser givits med det särskilda skälet som planen ger möjlighet till och det har gett erfarenheter som gör att kommunen ställer sig frågande till vissa delar av länsstyrelsens yttrande.

Bland annat skriver länsstyrelsen på flera ställen både i samrådsyttrandet och nu även i granskningsyttrandet att de vill se en mer detaljerad redovisning för att kunna ta ställning. Kommunen anser att eftersom detta är en kommuntäckande översiktsplan så måste mer detaljerad redovisning komma i ett senare skede. Planredskapet erbjuder flera nivåer för detaljering; översiktsplan, fördjupad översiktsplan, områdesbestämmelser, detaljplan. Översiktsplanen är den minst detaljerade nivån. Innan bygglov och dispens kan ges görs dessutom en detaljerad prövning av den enskilda platsens lämplighet.

Länsstyrelsen framför också återigen synpunkten om att lättnader i vissa områden inte bidrar till landsbygdsutveckling i form av ökad service mm på det sätt som lagen kräver. Sen lagen kom 2009 har ett antal olika rättsfall förtydligat hur den ska tolkas. Bland annat har kommunen på flera ställen i planhandlingarna hänvisat till domar i LIS-ärenden i kommunen som kommit efter förra LIS-planen 2014. I instansordning ligger länsstyrelsen under de instanser som avgjort ärendena, Mark- och

miljödomstolen och Mark- och miljööverdomstolen. Kommunens uppfattning är att de domarna är överordnade länsstyrelsen synpunkter.

Det gäller även frågan om F2 Kvikkjokk-Mallenjarka där en prejudicerande dom fastslår att det av kommunen utpekade området enligt gällande lagstiftningen är att se som ett LIS-område.

Kommunen har väldigt svårt att se länsstyrelsens motiv till att i ett granskningsyttrande kvarstå vid synpunkter som enligt högre rättsinstanser är felaktiga.

I ett antal områden så gör kommunen och länsstyrelsen olika bedömningar av respektive områdes lämplighet. I dessa fall så görs ett förtydligande för respektive område med formuleringen "kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet".

1.1 Hur granskningen har bedrivits

Det tematiska tillägget till översiktsplanen har varit föremål för granskning under tiden 2020-12-14 – 2021-03-01. Kungörelse om granskning infördes i Norrländska Socialdemokraten och Norrbottens-Kuriren 2020-12-14. Underrättelse om granskning har meddelats statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. Planförslaget har under granskningstiden varit tillgänglig på kommunens hemsida.

1.2 Inkomna synpunkter under granskning

I detta granskningsutlåtande redovisas inkomna yttranden med hela texten men utan eventuella bilagor. Yttrandena med bilagor finns i kommunens diarium och är offentliga handlingar.

Länsstyrelsens yttrande omfattar en sammanvägd bild av de statliga myndigheternas synpunkter.

Under granskningstiden har följande skriftliga yttranden inkommit avseende det tematiska tillägget landsbygdsutveckling i strandnära lägen:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län (avser även yttrande från Energimyndigheten, Trafikverket, Sametinget, SGI, SGU, SMHI, Försvarmakten, Fortifikationsverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB), Post- och Telestyrelsen, Skogsstyrelsen, Svenska Kraftnät, Lantmäteriet och Vattenfall)
- Jåhkågaska tjiellde
- Kvikkjokksgruppen
- Privatpersoner 1
- Privatperson 2

2 Granskningsyttrandet

2.1 Statliga myndigheter och verk

2.1.1 Länsstyrelsen i Norrbottens län

Granskning av förslag till tematiskt tillägg till översiktsplan, Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS), Jokkmokks kommun

Bakgrund

År 2014 antog Jokkmokks kommun sin första plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan). Detta tillägg, *Strandskydd och landsbygdsutveckling. Uppdatering av tematiskt tillägg till översiktsplan för Jokkmokks kommun*, är en komplettering/aktualisering av det tematiska LIS-tillägget antagen 2014, i vilken 22 nya områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen föreslås. Kommunen har i föreliggande plan valt att behålla tidigare antagna LIS-områden (31 stycken). Enligt 3 kap 16 § plan och bygglagen (PBL) ska Länsstyrelsen under granskningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget eller det tematiska tillägget. Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på LIS-förslaget och ska ingå som en del i den antagna översiktsplanen. Av Länsstyrelsen yttrande ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande över planförslaget daterat 2019-09-30.

Enligt 1 kap. 20 § PBL skall kommunen redovisa Länsstyrelsens granskningsyttrande enligt 1 kap. 16 § PBL tillsammans med översiktsplanen. Lag (2020:76).

Planens upplägg och disposition

Föreliggande LIS-plan, *Strandskydd och landsbygdsutveckling. Uppdatering av tematiskt tillägg till översiktsplan för Jokkmokks kommun*, består i princip av två delar. Första delen utgörs av 7 kapitel i vilka de nya LIS-områdena redovisas och miljökonsekvensbeskrivs. I handlingens andra del redovisas områden antagna 2014 inklusive miljökonsekvensbeskrivning.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsens synpunkter på planförslaget i enlighet med 3 kap. 16 § PBL redovisas nedan. Även övriga synpunkter av betydelse vid efterföljande prövning av strandskyddsdispenser/bygglov eller detaljplaner/upphävande av strandskyddet framförs nedan.

Generella synpunkter

Under samrådet framförde Länsstyrelsen synpunkter på att planhandlingen inklusive miljökonsekvensbeskrivning måste behandla de föreslagna LIS-områdena (nya och äldre) som en helhet och att konsekvenserna av planförslaget behöver redovisas samlat för att uppfylla PBL:s tydlighetskrav. Länsstyrelsen kan konstatera att kommunen har kompletterat miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) i granskningshandlingen med tidigare antagna LIS-områden och till viss del belyst förväntade kumulativa effekter som planförslaget kan ge upphov till.

Att peka ut ett område som LIS-område ger en möjlighet att tillämpa LIS-skälet enligt 7 kap. 18 e § miljöbalken (MB) vid prövning av dispens eller upphävande av strandskyddet inom ett begränsat område. Prövning sker i varje enskilt fall och villkoren för LIS skall anses vara uppfyllda innan dispens kan ges eller ett upphävande kan ske. Till detta kommer en separat prövning av markens lämplighet att bebygga i varje enskilt fall enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen. Detta görs genom att en detaljplan upprättas, via bygglovsprövning eller förhandsbesked. PBL-besluten kan överklagas av sakägare.

Riksintressen

Av granskningshandlingen framgår att planförslaget sedan samrådet har uppdaterats med en redovisning av samtliga riksintressen som berörs av planförslaget. Länsstyrelsen anser dock att redovisningen av riksintressen hade kunnat vara tydligare och beröras övergripande i ett separat avsnitt i planen.

Kommentar: Kommunen bedömer att riksintressen redovisats i tillräcklig utsträckning

Rennäring

Samtliga föreslagna LIS-områden ligger inom renskötselområde och ett flertal inom områden som är utpekade som riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § MB). I granskningshandlingen framgår att berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas för att undvika kumulativa effekter på rennäringens bedrivande. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning om att samebyarnas synpunkter behöver beaktas vid dispenser inom LIS-områden.

Inom områden där MKB:n anger att påverkan på rennäringen förväntas bli måttlig till stor bör etableringar undvikas. Obebyggda områden som pekas ut som lämpliga LIS-områden kan komma att innebära stor påverkan på rennäringen. Det kan antas bli särskilt påtagligt i områden där nya bryggor, vägar och andra anläggningsanordningar kommer att krävas.

Av MKB:n framgår att det inom vissa LIS-områden kan förväntas uppstå kumulativa effekter som medför betydande miljöpåverkan för renskötseln. Kommunen anger exempelvis att exploatering av LIS-områden kan leda till att fler besökare och boende rör sig inom ett område där flyttleder och andra strategiska områden som är viktiga för rennäringen finns. Länsstyrelsen anser, i likhet med kommunen, att det inom dessa områden endast bör tillåtas utbyggnad/exploatering i en begränsad omfattning.

För att LIS-planen skall vara vägledande för efterföljande prövning av dispenser och upphävande av strandskyddet anser Länsstyrelsen att kommunen bör ta fram riktlinjer/rekommendationer gällande utbyggnad inom dessa områden där kumulativa effekter och betydande miljöpåverkan förväntas uppstå. Detta skulle innebära att prövningen av dispenser och bygglov/förhandsbesked/detaljplaner skulle underlättas för den enskilde handläggaren. Vid framtagande av riktlinjer/rekommendationer bör dialog med berörda samebyar ske.

Kommentar: Kapitel 5 Riktlinjer, kompletteras med förtydligande av riktlinjer och rekommendationer för rennäringen vid handläggning av detaljplanering, områdesbestämmelser och bygglov inom utpekade LIS-område

Obrutet fjäll

TVå av LIS-områdena, Jaurekaska (område 12) och Njunjes (F1), är belägna inom det obrutna fjällområdet som är av riksintresse enligt 4 kap. 5 § MB. Detta innebär att bebyggelse och anläggningar får komma till stånd endast om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet. Andra åtgärder inom områdena får vidtas endast om det kan ske utan att områdenas karaktär påverkas (4 kap 5 § MB). Mot bakgrund av detta anser Länsstyrelsen att dessa områden är olämpliga som LIS-områden.

Kommentar: *Njunjes behålls då det är kommunens avsikt att inte göra en omprövning av redan antagna LIS-områden.*

Syftet med Jaurekaska är att kunna ge strandskyddsdispens för bebyggelse och kompletteringsåtgärder på de befintliga avstyckade fastigheterna för fritidsbebyggelse.

Naturvård

Länsstyrelsen anser att det inte finns tillräckligt med underlag i LIS-planen vad gäller beskrivning av områdenas naturmiljöer och de arter som förekommer inom områdena, likaså saknas en beskrivning av hur livsvillkoren för djur- och växtlig skall bibehållas. Länsstyrelsen anser därav att det inte går att utläsa av LIS-förslaget hur riksintresset för naturvård enligt 3 kap 6 § MB skall tillgodoses. Se vidare under avsnittet Övriga synpunkter, Naturmiljö.

Kommentar: *I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:*

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta”

I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om naturmiljöer och de arter som förekommer inom respektive område behandlat på en översiktlig nivå.

Det är det varken ekonomiskt eller praktiskt försvarbart att gå ner på den nivå som efterfrågas ovan.

Platsbesök har gjorts på de allra flesta områdena på samma sätt som i den tidigare antagna LIS-planen. I framtagandet av MKB och i beskrivning av enskilda områden har material från inventeringar och tillgängliga underlag tagits med. Detta är en översiktsplan och lokal inventering/beskrivning görs vid behov i samband med detaljplan eller dispensansökan/bygglov.

Ett avsnitt i planen, ”Förväntad omfattning/översiktlig effektanalys” visar att Jokkmokks kommun enligt SCB har totalt 15 226 kilometer strandlinje. Utifrån tidigare

erfarenhet bedöms ca 1,6 km strandlinje vara berörd av planen fram till 2029. Det motsvarar 0,01 % av kommunens totala strandlinje.

Vad gäller livsvillkoren för växt- och djurliv, framgår det tydligt i Miljöbalken att grundvillkoret för att ge dispens är att goda livsvillkor bevaras. MB 7 kap 18 f §:

”Ett beslut om att upphäva eller ge dispens från strandskyddet ska inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detta gäller inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnadernas eller anläggningarnas funktion.

I ett dispensbeslut ska det anges i vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt eller annars användas för det avsedda ändamålet. Lag (2009:532).”

LIS-planen upphäver inte strandskyddet, den ger bara ytterligare ett skäl att bevilja dispens om alla villkor enligt lagen är uppfyllda.

Natura 2000

Länsstyrelsen anser det generellt olämpligt att utse LIS-områden i direkt anslutning till Natura 2000 vatten och småsjöar, särskilt om dessa inte är exploaterade tidigare (eller endast exploaterade i liten omfattning). Mer miljöhänsyn behöver tas vid exploatering av skyddade vatten i samband med ansökan om strandskyddsdispens vilket kan försvåra exploatering. Beroende av den sammanlagda exploateringen kan LIS-områden komma ha en betydande påverkan på Natura 2000-vatten och behöva tillståndsprövas.

Kommentar: *I dispensprövning krävs alltid ett avstånd till strand om 30 meter eller mer. I länsstyrelsens samrådsyttrande står det på sidan 6 ”Exploatering inom 30 meters gränsen kan påverka statusen på vattenförekomsterna och bör därför begränsas/minimeras.” Eftersom alla etableringar ska ha ett avstånd om minst några tiotal meter till strand kommer påverkan att bli liten/försumbar.*

Vad gäller påverkan av en sammanlagd exploatering förväntas den fram till 2029 bli ungefär 1,6 kilometer strandlinje eller 0,01 % av kommunens totala strandlinje. Se avsnitt i planen ”Förväntad omfattning/översiktlig effektanalys”.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Enligt 3 kap. 4 § plan och bygglagen ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen avser följa gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB.

Planförslaget och dess underlag innehåller, trots Länsstyrelsens synpunkter från samrådsskedet, inte de utredningar, bedömningar och områdesrekommendationer som behövs för att bedöma om miljö kvalitetsnormer för vatten följs. Det är i nuläget därför inte möjligt att bedöma huruvida en miljö kvalitetsnorm följs eller riskerar att inte följas till följd av planens genomförande.

I planförslaget s. 23 anger kommunen att *"Alla yt- och grundvattenförekomster intill föreslagna LIS-områden uppges ha god kemisk status (kvicksilver och PBDE ej medräknat). Alla uppges antingen ha en god ekologisk status eller ha en god potential, att uppnå god ekologisk status, till 2027"*.

Länsstyrelsen anser att ovanstående stycke, som i planförslaget avser sammanfatta utgångsläget gällande MKN, bör förtydligas. Inom vattenförvaltningen används miljö kvalitetsnormer för att ange de kvalitetskrav som vattnet ska uppnå vid en viss tidpunkt. Inte alla vattenförekomster intill föreslagna LIS-områden har i nuläget god kemisk eller ekologisk status (se tabell s. 62).

Länsstyrelsen vill upprepa synpunkten som framfördes vid samrådet om att status kan försämrats även om koncentrationen av bebyggelse utmed strandlinjen är mindre än 15 %. Detta innebär alltså att rekommendationen om 15 % som kommunen anger inte alltid automatiskt medför att en miljö kvalitetsnorm följs. Det är viktigt att beakta icke försämringskravet för alla klassgränser (Weserdomen). LIS-verktygets krav på en fri passage på "ett tiotal meter" kan ändå innebära en bebyggelse utmed strandlinjen när det kommer till hydromorfologisk påverkan.

Ett exempel är Letsimagasinet (LIS-område 2, J6, J7, J8): För vattenförekomsten Letsimagasinet har 'Morfologisk tillstånd i sjöar' bedömts till GOD. Bedömningen av kvalitetsfaktorn morfologiskt tillstånd för vattenförekomsten är ett genomsnitt av alla de ingående parametrar som är klassificerade. Bedömningen för 'Svämplan' ligger med 4,65 nära klassgränsen mellan HÖG och GOD. Om klassgränsen överskrids på grund av ytterligare exploatering genom flera anlagda ytor så försämrats kvalitetsfaktor Morfologisk tillstånd till MÅTTLIG.

Enligt planförslaget nuvarande skick framkommer ovanstående risk enligt angivet exempel inte på ett tydligt sätt. Anlagda ytor omfattar inte bara huvudbyggnader utan även andra anlagda ytor eller aktivt brukad mark (även gräsmattor, garage eller brygga). Det är därför viktigt i sådana situationer att hela tomtplatsen inte förläggs närmare strand än 30 m, snarare än endast huvudbyggnaden.

Så det länge generellt för alla områden inte anläggs tomtplatser i närområdet (<30 m) eller i svämplanet bedömer Länsstyrelsen att det inte föreligger risk för statusförsämring. I en sådan situation går det sannolikt att anta att planförslaget följer rådande miljö kvalitetsnormer.

Kommentar: Kommunens riktlinjer, kap 5, och MKB, Kap 7 har avsnitt om MKN kompletterats med att tomtplatser inte anläggs i svämplanet eller närmare strand än 30 m.:

"För att inte riskera att försämma befintlig status bör koncentration av bebyggelse utmed strandlinjen inte överstiga 15 % och tomtplatser inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m."

Allmänna rekommendationerna i kap 5 och 6 avseende översvämningsrisk har kompletterats med hänsyn till MKN för ytvattenförekomst:

"Generellt bör tomtplats inte tillåtas inom område med beräknat 100-årsflöde. Om så görs ska riskerna vid översvämnning, inklusive försämring av miljö kvalitetsnorm för ytvatten, bedömas..."

En liknande komplettering har lagts till i delområden med risk för höga 100-årsflöden:

"Hänsyn behöver tas till höga vattenflöden. Tomtplatser bör inte anläggas i svämplanet eller närmare strand än 30 m".

Hälsa och säkerhet

I samrådsskedet efterfrågade Länsstyrelsen en komplettering vad gäller redovisning av risken för ras, skred, erosion och höga vattenflöden samt framtida klimateffekter för att kunna bedöma LIS-områdenas geotekniska förutsättningar för exploatering.

Länsstyrelsen uppmärksammar att granskningshandlingen inte har kompletterats med efterfrågad redovisning och riskbedömning. Risken för slamströmmar har berörts för ett antal områden men det framgår inte hur risken för slamströmmar har värderats för respektive område samt behovet av geotekniska utredningar i efterföljande skeden. Frågor gällande risken för ras, skred, erosion och höga vattenflöden samt framtida klimateffekter behöver därför utredas i samband med dispens- och bygglovsprövning/förhandsbesked eller vid detaljplaneläggning.

Av granskningshandlingen (s. 20), avsnittet *Hälsa och säkerhet*, framgår att det i vissa områden kan finnas risk för ras, skred eller annat. Då LIS-planen skall vara vägledande för efterföljande prövning bör kommunen förtydliga vad som avses med "annat".

Kommentar: *Text tas bort och samtidigt görs medjusteringar under rubriken "Övrig att beakta" på sid 21.*

Länsstyrelsen noterar att den bedömning gällande effekter av översvämning/ökad nederbörd som redovisades i samrådsversionens miljökonsekvensbeskrivningen (s.55) har ändrats. Länsstyrelsen anser att bedömningarna behöver noteras in i granskningshandlingen (*Samlad bedömning*, s. 60) enligt den färgkodning som angavs i samrådsversionen av planförslaget.

Kommentar: *Efter samrådet har några av delområdena ritats om och några av de låglänta områdena tagits bort och bedömningen ändrats. Färgkodningen ses över.*

Övriga synpunkter

Naturmiljö

Länsstyrelsen anser att det inte finns tillräckligt med underlag i LIS-planen vad gäller beskrivning av områdenas naturmiljöer och de arter som förekommer inom respektive område. Det har inte genomförts några naturinventeringar vilket innebär att Länsstyrelsen inte kan ta ställning till huruvida utpekandet av LIS-områden är förenligt med strandskyddets syften och därmed lämpliga som LIS-områden enligt 7 kap. 18 e § MB.

Bland de arter som finns dokumenterade från vissa av områdena är flertalet rödlistade och/eller skyddade enligt artskyddsförordningen. En naturinventering och beskrivning av områdena behöver därför genomföras vid planläggning alternativt inför dispens- och bygglovsprövning/förhandsbesked.

I vissa områden finns sumpskogar och våtmarker inom eller i anslutning till de utpekade LIS-områdena. Generellt sett är det olämpligt att påverka sumpskogar och våtmarker då dessa kan ha stor betydelse för bland annat biologisk mångfald. Det är viktigt att kommunen beaktar eventuell påverkan på de naturmiljöer som finns i anslutning till LIS-områdena, då dessa kan antas komma att påverkas av åtgärderna till exempel nödvändig infrastruktur i samband med byggnationer.

Kommentar: I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta”

I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om naturmiljöer och arter behandlat på en översiktlig nivå.

Det är det varken ekonomiskt eller praktiskt försvarbart att gå ner på den nivå som efterfrågas ovan.

Platsbesök har gjorts på de allra flesta områdena på samma sätt som i den tidigare antagna LIS-planen. I framtagandet av MKB och i beskrivning av enskilda områden har material från inventeringar och tillgängligas underlag tagits med. Detta är en översiktsplan och lokal inventering/beskrivning görs vid behov i samband med detaljplan eller dispensansökan/bygglov.

Kulturmiljö

Det är troligt att en arkeologisk utredning i enlighet med 2 kap. 11 § kulturmiljölagen kommer att krävas i de flesta av de föreslagna LIS-områdena. Länsstyrelsen vill uppmärksamma på att en arkeologisk utredning måste ske innan ny mark tas i anspråk. Det hade varit lämpligt att göra utredningar för samtliga föreslagna LIS-områden innan planen antas, då fornlämningar kan innebära hinder för byggnation och verksamhet inom områdena. Det har inte heller skett några samråd gällande arkeologiska utredningar för de LIS-områden som antogs 2014.

På s. 13 i granskningshandlingen, avsnittet *Andra lagar som påverkar LIS-planen*, anges att samråd ska ske med Länsstyrelsen ”innan åtgärder görs i närheten av markerad fornlämning” enligt kulturmiljölagen. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att samråd ska ske även i områden där inga kända fornlämningar finns registrerade för att utröna om en arkeologisk utredning krävs. Behovet för en arkeologisk utredning bedöms utifrån topografi, markslag och läget samt fornlämningsbilden. En arkeologisk utredning kan således krävas även om det inte finns kända fornlämningar inom eller intill ett område.

Utöver kravet på arkeologisk utredning enligt 2 kap. 11 § kulturmiljölagen ska samråd ske med Länsstyrelsen om en verksamhet, byggnad eller anläggning planeras 100 m i närheten av en fornlämning för att utröna om tillstånd till ingrepp i fornlämning krävs för åtgärden (2 kap. 10 § kulturmiljölagen). Länsstyrelsen anser att denna information bör framgå under samtliga områdesavsnitt (Jokkmokk, Kåbdalis, Fjällstråket etc.) för att säkerställa en korrekt hantering i efterföljande planeringsskeden.

Information avseende ”arkeologiska utgrävningar” som nämns i vissa områdesrekommendationer, exempelvis för F4 Tjatisbäcken, bör omformuleras så att det istället framgår att om fornlämningar påverkas ska tillstånd till ingrepp sökas i enlighet med 2 kap 12 § kulturmiljölagen. I en sådan tillståndsprövning tar Länsstyrelsen ställning till om det är möjligt med ett borttagande eller inte.

Kommentar: Eftersom det är troligt att en arkeologisk utredning i enlighet med 2 kap. 11 § kulturmiljölagen kommer att krävas i de flesta av de föreslagna LIS-områdena. De övergripande områdesbeskrivningarna kompletteras med text om att samtliga dispenser ska samrådas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Områdesspecifika synpunkter

Länsstyrelsens synpunkter på föreslagna LIS-områden anges nedan. Då föreliggande LIS-plan vid ett antagande ersätter det nu gällande LIS-tillägget från 2014 återges även Länsstyrelsens granskningssynpunkter rörande tidigare föreslagna LIS-områden.

Jokkmokk

Gällande rennäring är det generellt att föredra att nybyggnationer sker i anslutning till befintliga byggnader och i närheten av vägar för att undvika onödiga ingrepp i betesmarkerna. Undantag kan dock finnas och vissa utbyggda områden kan redan idag medföra så pass stor påverkan att ytterligare etableringar försvårar för rennäringen. Det är även av betydelse vilken sorts tillkommande bebyggelse och verksamhet som det planeras för. Oftast är turistisk verksamhet med snöskotrar och hundspann betydligt mer störande än en fritidsbostad.

Stor-Skabram (område 1)

Del av LIS-området utgörs av sumpskog och området har dokumenterad skyddsvärd natur. Länsstyrelsen anser att sumpskogen inte bör bebyggas. Det är inte heller lämpligt att bygga väg på våtmarker. Påverkan på våtmarken norr om ena delområdet bör undvikas. En naturinventering behöver genomföras vid planläggning alternativt inför dispens- och bygglovsprövning/förhandsbesked.

Kommentar: Områdets omfattning har justerats så att sumpskog undantas.

Järta (område 3)

Det är viktigt att angränsande nyckelbiotoper inte påverkas av exploatering av området.

Kåbdalis

LIS-områdena kring Kåbdalis består till största del av jungfrulig och obebyggd mark och endast till mindre delar föreslås förtätning och möjligheter att skapa en mer samlad bebyggelse. Länsstyrelsen anser att kommunen i första hand bör fokusera på att förtäta de etablerade platserna för att inte ta i anspråk mer jungfrulig mark än nödvändigt.

Vuollerim

Området ligger till stor del inom icke-gränsbestämt vinterbetesområde för rennäringen varför det är viktigt att säkerställa att samtliga sakägare får tillfälle att yttra sig vid exploatering av området.

Porsiedet (område 8)

Det är viktigt att angränsande nyckelbiotop inte påverkas av exploatering av området.

Porjus

Av granskningshandlingen framgår att flyttleder passerar totalt sex LIS-områden utmed stora Lulevatten. Eftersom flyttleden redan i dagsläget är en flaskhals för rennäringen bör stor vikt läggas vid samebyns synpunkter vid exploatering av området.

Ålloluokta västra (område 10)

Länsstyrelsen anser att området är olämpligt som LIS-område. Länsstyrelsen har under 2020 inventerat området och konstaterat att området håller så pass höga naturvärden att det passar som naturreservat. Området utgör därmed reservatsklass i Länsstyrelsens bevakningsskikt. Vidare ligger området väglöst utan direkt koppling till byn. Området är av dessa anledningar inte lämpligt som LIS-område.

Kommentar: Ålloluokta är i grunden en gammal bosättning. Det utpekade området bedöms som lämpligt för bebyggelse. LIS-området skapar förutsättningar för att Ålloluokta utvecklas och ger ett ökat underlag för att infrastruktur kan förvaltas och utvecklas. Kommunen anser att området bidrar till landsbygdsutveckling.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet

Gallakluokta (område 11)

Avverkning kräver tillstånd från Skogsstyrelsen eftersom området ligger inom fjällnära skog. Föreslaget LIS-område ligger i anslutning till naturreservatet Jielka-Rimakåbbå och N2000-område vilket bör beaktas vid utveckling av området så att dessa inte påverkas negativt av nya etableringar.

Kommentar: Länsstyrelsen påpekar, mycket riktigt, att området ligger i anslutning – inte i - naturskyddsområde och natura 2000. Vilket Jokkmokks kommun också instämmer i, att området ligger utanför.

Jaurekaska (område 12)

Länsstyrelsen anser att området är olämpligt som LIS-område. Området är till största delen beläget inom planerad utvidgning av naturreservatet Ultevis fjällurskog vilket innebär att utvecklingsmöjligheterna är begränsade vad gäller landsbygdsutveckling.

Området ligger även inom riksintresse för obrutet fjäll (4 kap 5 § MB) vilket innebär att bebyggelse och anläggningar endast får komma till stånd om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet. Vidare anges att andra åtgärder inom områdena får vidtas endast om det kan ske utan att områdenas karaktär påverkas. Bestämmelsen enligt 4 kap 5 § MB innebär en begränsad möjlighet till landsbygdsutveckling och området bedöms därför inte lämpligt som LIS-område.

Kommentar: Syftet med Jaurekaska är att kunna ge strandskyddsdispens för bebyggelse och kompletteringsåtgärder på de befintliga avstyckade fastigheterna för fritidsbebyggelse.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

Fjällstråket

På flera platser har fritidshusen ökat under de senaste åren, vilket medfört ökade störningar på rennärningen på grund av tillkommande aktiviteter. De senaste årens utbyggnader bör beaktas och utvärderas i samband med exploatering av nya LIS-områden. Det bör även beaktas att det inom området finns långt gångna planer för en gruva, vilket skulle påverka rennärningen.

Kommentar: I dom från Umeå tingsrätt M 445-16 anges följande:

”Givet Jokkmokks kommuns vidsträckta area och det förhållandet att hela kommunen måste betraktas som landsbygd bedömer mark- och miljödomstolen att förekomsten av service i någon större utsträckning inom varje utpekad LIS- område inte kan uppställas som krav för att anse området lämpligt för landsbygdsutveckling. Frågan om områdets potential för boende och turistverksamhet grundar sig i sådana överväganden som kommunen i regel har bäst förutsättningar att bedöma.”

Jokkmokks kommun anser liksom Umeå tingsrätt att hela kommunen är att se som landsbygd och att service i någon större utsträckning inte kan ställas som krav för att peka ut LIS-områden.

Planer för gruvverksamhet är ingenting som kommunen råder över.

F4 Tjätisbäcken

Länsstyrelsen bedömer utifrån det underlag kommunen redovisat att området inte är lämpligt för LIS på det sätt kommunen föreskriver då tillkomsten av bostäder inte kan förväntas gynna någon service i närheten eller skapa långsiktiga sysselsättningseffekter området.

Som motiv till områdets lämplighet för LIS svarar kommunen i samrådsredogörelsen (2013) genom att hänvisa till andra stycket i de särskilda skälen för LIS, MB 7 kap. 18 d§, gällande enstaka nya bostadshus. Både av lagtexten och propositionen framgår det att man inte får beakta om det enskilda bostadshuset bidrar till utveckling av landsbygden, utan endast att det uppförs i anslutning till befintligt bostadshus och inom ett LIS- område. Länsstyrelsen menar att lagstiftaren med detta på motsvarande sätt avser att själva LIS-området där andra stycket angående enstaka bostadshus används som särskilt skäl, i sig måste vara bedömt som lämpligt för LIS för bostäder.

Kommentar: *Hela kommunens yta räknas till landsbygd och kommunen anser att all inflyttning och vilja att bosätta sig inom kommunens gränser gynnar service i hela kommunen.*

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

F2 Kvikkjokk, Mallenjarka

Länsstyrelsen anser att området på grund av höga naturvärden är olämpligt som LIS-område. Området håller naturvärden som kan motivera ett långsiktigt skydd av området, men av prioriteringsskäl har arbetet med reservatsbildning legat på is tills vidare då bedömningen har varit att det inte funnits någon hotbild. Enligt länsstyrelsens inventeringar är de skogliga naturvärdena lägre i den del som i samrådsskedet (2013) föreslogs som LIS-område, norr om och i direkt anslutning till Kungsleden. I området som berörs av nuvarande förslag är naturvärdena högre, då skogen överlag är äldre och mindre påverkad av plockhuggning. Ur naturvårdssynpunkt bedömer länsstyrelsen därför att det ursprungliga förslaget var bättre. Länsstyrelsen har tidigare besökt platsen och delar inte heller bedömningen att området norr om Kungsleden på ett avgörande sätt skulle ha mindre lämpliga markförhållanden än strax söder om Kungsleden.

Skälet att Storholmen skulle vara lämpligare ur turistisk synvinkel då det är mer avskilt än ett läge i anslutning till Kungsleden bedömer Länsstyrelsen inte som självklart. Hela Mallenjarka är en mycket avskild plats i sig och det är viktigt att en anläggning för det rörliga friluftslivet är tillgänglig. Att i det fallet placera en anläggning på en ö så att det krävs en extra båtutrustning för att nå möjlighet till övernattningsförefaller ur det rörliga friluftslivets intressen vara motsägelsefullt.

Kommentar: Vad gäller bedömningen om Storholmens lämplighet ur näringslivs/besöksnäringssynpunkt så vill Jokkmokks kommun göra Länsstyrelsen uppmärksam på Mål M 9980-16 Mark- och miljööverdomstolen som i domskälen bl.a. skriver: "Länsstyrelsen uppfattning om att det ur det rörliga friluftslivets intressen verkar motsägelsefullt att placera en anläggning på en ö innefattar enligt Mark- och miljööverdomstolen sådana lokala överväganden som kommunen i regel har bäst förutsättningar att bedöma."

I den prejudicerande domen fastslogs också att området är att betrakta som ett LIS-område och kommunens dispens fastställdes. Det är svårt att förstå länsstyrelsens motiv till att stå kvar vid sin synpunkt att området är olämpligt när högsta rättskipande instans gett kommunen rätt.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

F1 Njunjes

Länsstyrelsen anser att området är olämpligt som LIS-område. Länsstyrelsen anser inte att föreslagna etableringar inom obrutet fjäll är möjliga att realisera utifrån gällande lagstiftning (4 kap. 5 § MB).

Kommentar: Njunjes behålls då det är kommunens avsikt att inte göra en omprövning av redan antagna LIS-områden.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

Granudden (område 20)

Del av LIS-området utgörs av sumpskog, en tall dominerad fuktig skog och Länsstyrelsen anser att den delen ej bör bebyggas.

Kommentar: Områdets omfattning har justerats så att sumpskog undantas.

Sjöområdet

Länsstyrelsen anser att det inte är förenligt med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken att nyttja LIS för enstaka bostads/fritidshus inom Sjöområdet. Länsstyrelsen bedömer utifrån underlaget och för tillfället rådande situation att det inte sannolikt att tillkomsten av bostäder i den omfattning som kan förväntas kommer att ge upphov till någon service i närheten eller skapa långsiktiga sysselsättningseffekter i området.

Karats är utpekad som en miljö i länets kulturmiljöprogram för den samlade fornlämningsbilden som representativ för Norrbottens inland och ska inte betraktas som enskilda punkter.

S1 Laxholmen, S2 Tjajånjarka, S3 Karats S4, Dåsonjarkka och S5 Puornaluokta ligger alla inom Norrbottens kulturmiljöprogram. Karats är det enda som rymmer en samlad stugbebyggelse. Mindre grupper av bebyggelse finns även kring Larsbo i S5 Puornaluokta.

Kommentar: I dom från Umeå tingsrätt M 445-16 anges följande:

”Givet Jokkmokks kommuns vidsträckta area och det förhållandet att hela kommunen måste betraktas som landsbygd bedömer mark- och miljödomstolen att förekomsten av service i någon större utsträckning inom varje utpekad LIS- område inte kan uppställas som krav för att anse området lämpligt för landsbygdsutveckling. Frågan om områdets potential för boende och turistverksamhet grundar sig i sådana överväganden som kommunen i regel har bäst förutsättningar att bedöma.”

Jokkmokks kommun anser liksom Umeå tingsrätt att hela kommunen är att se som landsbygd och att service i någon större utsträckning inte kan ställas som krav för att peka ut LIS-områden.

S1 Laxholmen

Länsstyrelsen anser att området kan vara lämpligt för verksamheter. Nordvästra udden bör brytas ut från LIS-området för att värna fornlämningarna.

Kommentar: Jokkmokks kommun är positiv till att länsstyrelsen anser att området kan vara lämplig för verksamheter men hänvisar även här till Mark- och miljööverdomstolens dom med domskäl M9980-16 att kommunen är bäst lämpad att bedöma vilken verksamhet.

S2 Tjåånjårgga

Markförutsättningarna som beskrivs tyder på att det är svårt att hitta lämpliga platser för bebyggelse i området. Det finns ingen motivering till varför det bedöms som landsbygdsutveckling att bygga bostads- och fritidshus här (t ex gynna service och handel i närområdet). Därmed anser Länsstyrelsen inte att området är lämpligt för LIS för fritids- och permanentbostäder.

Kommentar: Hela kommunens yta räknas till landsbygd och kommunen anser att all inflyttning och vilja att bosätta sig inom kommunens gränser gynnar service i hela kommunen.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

S3 Karats

Det är inte fel att byn får växa, men det bör ske utanför strandskyddsområdet, då LIS-verktyget kräver att närliggande service ska gynnas, och sådan finns inte här. På karta och flygbilder ser hela strandzonen ut att vara utbyggd redan. Följer man dessutom riktlinjerna att brukad mark inte ska bebyggas, kanske en smal tomt på sin höjd går att få till, men då riskerar man att ett av de få släppen ner till vattnet försvinner. Fritidshus/bostäder går att uppföra utanför strandskyddat område.

Kommentar: Hela kommunens yta räknas till landsbygd och kommunen anser att all inflyttning och vilja att bosätta sig inom kommunens gränser gynnar service i hela kommunen.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

S4 Dosånjårgga

Av handlingarna framgår inte varför platsen skulle vara lämplig för bebyggelse. De fredade zonerna som sannolikt behövs runt alla fornlämningar gör att det inte finns mycket mark kvar att bebygga. Det saknas motivering till landsbygdsutveckling enligt LIS för att bygga bostads- och fritidshus (t ex gynna service och handel i närområdet).

Kommentar: Området uppfyller uppställda kriterier för att ses som LIS-område: det ligger i det utpekade utvecklingsstråket Sjöområdet och innebär även förtätning av befintlig bebyggelse.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

S5 Puornaluokta

En del av området (Vuojatudden) kan vara lämpligt för anläggningar för det rörliga friluftslivet. Det finns behov och allmänheten använder platser i området som infrastruktur för att ta sig ut i fjällen.

Det saknas motivering till landsbygdsutveckling att bygga bostads- och fritidshus här. Kommunen har heller inte visat att växt- och djurlivet på udden inte kommer att påverkas negativt. Vägen till området är i mycket dåligt skick.

Länsstyrelsen anser därför inte att området är lämpligt för LIS för fritids- och permanentbostäder. Vuojatudden bör kunna vara LIS-område för verksamheter om kommunen kan visa att det inte skadar växt- och djurlivet. Fritidshus/bostäder går att bygga utanför strandskyddat område.

Kommentar: *Hela kommunens yta räknas till landsbygd och kommunen anser att all inflyttning och vilja att bosätta sig inom kommunens gränser gynnar service i hela kommunen.*

Vad gäller livsvillkoren för växt- och djurliv, framgår det tydligt i Miljöbalken att grundvillkoret för att ge dispens är att goda livsvillkor bevaras. MB 7 kap 18 f §. Ett utpekande i en LIS-plan är inte detsamma som att bevilja dispens.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

Skogslandet syd

Låissa (område 23)

Länsstyrelsen anser att området är olämpligt som LIS-område. LIS-området ligger isolerat, långt ifrån annan bebyggelse och infrastruktur. Området, som har höga naturvärden och höga värden för friluftslivet, ligger inneslutet i ett planerat naturreservat vilket bör begränsa möjligheterna till landsbygdsutveckling. Strandnära bebyggelse i reservatet bedöms även ha en inverkan på det rörliga friluftslivet då området runt sjön lämpar sig särskilt väl för vandring och friluftsliv.

Kommentar: *Kommunens uppfattning är att ett i karta fastställt område frånges ur det planerade naturreservatet i syfte att möjliggöra bebyggelse. Markytan för bebyggelse bygger på en muntlig överenskommelsen som ska ha slutits mellan Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Norrbotten samt Jokkmokks Sockenallmänning. Jokkmokks sockenallmänning och Naturvårdsverket bekräftar överenskommelsen och att marken frånges reservatet, i syfte att kunna möjliggöra framtida bebyggelse. Jokkmokks kommun anser att den muntliga överenskommelsen styrks av att området för den byggbara marken tydligt frånges ytan för det planerade reservatet, vilket bör vara känt för länsstyrelsen.*

Jokkmokks kommun anser därför att området väl lämpar sig för LIS.

Hela kommunens yta räknas till landsbygd och kommunen anser att all inflyttning och vilja att bosätta sig inom kommunens gränser gynnar service i hela kommunen.

Områdesbeskrivning kompletteras med att kommunen och länsstyrelsen har olika bedömningar om områdets lämplighet.

2.2 Samebyar

2.2.1 Jåhkågaska tjiellde

Sammanfattning

Jåhkågaska tjiellde anser att objekt 14–19 på fjällstråket samt objekt 8 bör avslås som LIS-områden (objekt 13 ställer vi oss tveksamma till) eftersom strandskyddet är av största vikt för rennäringens bedrivande i området. Huvudorsaken är att en majoritet av samebyns renar passerar sträckan Tjåmotis-Årrenjarka vår och höst över lilla Lule-älv för att ta sig ner och upp till fjällmassivet Kabla. På hösten kommer renarna ner i området och betar ner mot älven i samband med första snön. På våren passerar renarna älven och är efter en lång vinter väldigt känsliga speciellt vajorna som är dräktiga. Älvens kanter blir fort fri från snö på våren (speciellt på norra sidan) och där kan renarna hitta viktig föda. Det går inte att bygga fastigheter på denna begränsade sträcka, utanför de befintliga byarna, utan att det allvarligt försvårar för renen och därigenom även för näringens bedrivande. Det som händer är att strandkanterna där renarna kan finna tidiga barfläckar att beta på försvinner samt att det dessutom blir störning runt bebyggelsen där renen inte vill vistas. Just den ökade störningen som kommer med bebyggelse är också en viktig orsak till att fjällstråket bör avslås som LIS-område. Dessa platser har ingen bebyggelse sedan tidigare och med bebyggelse kommer en ökad störning från framförallt motorfordon i form av skotrar, fyrhjulingar etc.

Det oroar oss allvarligt att LIS-planen innefattar områden som är på platser och på stränder där det tidigare inte finns bebyggelse och som är väldigt värdefulla för rennäringen i området. Eventuell bebyggelse bör i första hand genomföras vid befintliga byar. I samråden innan denna granskningshandling yttrade vi oss i saken och den texten gäller fortfarande och därför har vi delar av den även i detta yttrande som följer nedan.

När Jokkmokks kommun antog sin första LIS-plan 2014 skedde det i en bra dialog med samebyn och man tog hänsyn till rennäringen på ett hållbart sätt. För samrådshandling 2019 har samebyn varit med på ett möte (2019-02-12) där vi fick vi ta del av handlingen som information men ingen möjlighet att påverka innehållet. Samebyn ser i samrådshandlingen områden där man kan öppna upp för bebyggelse i strandnära läge utan någon större negativ påverkan för rennäringen, men även områden där bebyggelse i strandnära läge allvarligt kan vara till skada för rennäringen. Områden där bebyggelse och bebyggelse i strandnära läge påtagligt försvårar för rennäringen bör inte beviljas enligt miljöbalken 3 Kap 5 §:

Mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen eller yrkesfisket eller för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.

Områden som är av riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Samebyns yttrande har gjorts med tanke på hur markerna hänger ihop och här yttrar vi oss över de områden som vi inte anser som lämpliga för bebyggelse enligt LIS-förslaget och att de bör avslås samt ett område (nr 13) som är tveksamt. I de områden där vi inte yttrar oss har vi inget övrigt att erinra. Kontakta oss gärna om ni har frågor angående yttrandet eller behöver kompletterande uppgifter.

1. 13. Kvikkjokk Camping

Kvikkjokk Camping ligger inom samebyns åretruntmarker. Den markanta ökningen av bebyggelsen inom Kvikkjokk påverkar renskötseln negativt med framförallt en ökad

framfart med motorfordon av olika slag. Området Kvikkjokk Camping ligger i en redan befintlig by och ger mindre störning på omgivningen än om området skulle ligga enskilt. Sammantaget ser samebyn att bebyggelsen i detta fall skulle endast ge lindrigare negativ påverkan för samebyns renskötsel. Samebyn anser att Kvikkjokk Camping kan öppnas upp för bebyggelse enligt den föreslagna LIS-planen även om det inte är helt optimalt för rennäringen.

*Odlingsgränsen ligger ca 2 mil väster om Jokkmokks samhälle. Ovan odlingsgränsen har samebyn sina åretruntmarker och nedan odlingsgränsen har samebyn sina vinterbetesmarker som får användas från den 1 oktober till den 30 april varje år.

Bakgrund för sträckan Tjåmotis-Njavve

Samebyn har de senaste åren sett en markant och oroande ökning av nybyggda fritidshus inom sträckan. Det gäller både bebyggelse inom befintliga byar men även på tidigare obebyggda områden. Bebyggelse inom befintliga byar har negativ påverkan men dock inte lika stor som den utanför byarna. Det handlar om att renarna behöver viktiga områden utan störning för att beta och ta sig till och från fjälltrakterna. Denna bebyggelse som sker med nya områden som tas i anspråk orsakar allvarlig skada för samebyns renskötsel då renarna får mindre och mindre störningsfria områden.

Till detta skall läggas andra intrång som kontinuerligt sker på renskötselns bekostnad, den kumulativa effekten. I detta område är det främst skogsavverkningen som bidrar till att samebyns renar har allt mindre områden att använda sig av för skydd och föda. Statens Fastighetsverk har avverkat stora arealer långt västerut i anslutning till detta område, men även privata skogsägare och Jokkmokks Allmänning avverkar inom området. Sedan tidigare finns vattenkraften som påverkar området med betydliga markareal som är under vatten och dåliga isar vintertid.

Samebyn anser att det är högst olämpligt med ny bebyggelse i områden ovan odlingsgränsen som är orörda, speciellt de som icke är detaljplanelagda då det får en för stor negativ inverkan på samebyns renskötsel. På grund av den allt mer ökande bebyggelsen av främst fritidshus längs med Lilla Lule älv övre delar så har omfattningen av trafik längs med bilväg, men främst skotertrafik och andra störningar som följer med ökad mänsklig närvaro börjat ta orimliga proportioner.

Intrånget på rennäringen från alla olika aktörer sammantaget börjar bli ohållbart stort varför samebyn anser att det är olämpligt att tillstyrka nya byggnationer på denna sträcka. Sträckan är mycket viktig avgörande tider på året för samebyn rennäring.

Förklaring av samebyns rennäring Tjåmotis-Njavve

För att ge en förståelse för våra synpunkter i yttrandet så förklarar vi här kortfattat hur samebyns renar använder området Tjåmotis-Njavve.

Jåhkågaska tjiellde är en fjällsameby som flyttar med renarna beroende på årstid. På vintertid är renarna nere i skogslandet och sommartid är renarna i fjällen ända upp mot norska gränsen. Ovan odlingsgränsen sträcker sig samebyns marker efter båda sidor av Lilla Lule älv. Det aktuella området Tjåmotis-Njavve ligger alldeles i anslutning till fjällmassivet Kabla som är både viktigt vår- och höstland för renarna.

Vår

Våren är en känslig tid för renen då tillgången på vinterbete styr vilket skick den är i och kalvningen är relativt nära för vajorna. På våren tinar de första barfläckarna fram på solbackarna på norra sidan av

älven liksom efter Kvikkjokksvägen där dikena är plogade vilket gör det lätt att hitta markväxter som tinar fram. I mitten av april börjar renarna nå detta fjällnära område efter att ha tillbringat vintern längre österut i skogslandet. En del av samebyns renar flyttas västerut efter norrsidan av Lilla Lule älv från Björkholmen och uppåt. Andra renar flyttas upp efter södra sidan om älven och kommer via Majvis vidare mot Granudden och förbi Julle och uppåt med sina renar. Det gemensamma för alla är att de ska upp på fjällmassivet Kabla. Renarna flyttas med eller strövar upp själva beroende på flera olika faktorer som t.ex snöförhållanden och betestillgång. Samebyn är relativt smal och det finns inga andra vägar att ta för att behålla renarna inom samebyns marker.

Renarna som kommer på norra sidan tar sig i regel upp på Kabla norr om byn Tjåmotis. Det är en relativt smal passage då det är öppet vatten nere vid Tjåmotisbyn och Jekkauresjön och norrut tar de sig inte förbi Seitevare dammen. Dessa renar bor gärna ett tag runt Tjåmotis och Latta-udden (se objekt 18) innan de far vidare mot fjället.

Renarna som kommer på södra sidan älven (objekt 15 och 17 medför störning) och ska upp på Kabla behöver passera över älven. Det kan de göra efter sträckan strax väster om byn Tjåmotis och upp till byn Njavve. En del av sträckan har öppet vatten och svaga isar speciellt runt byn Njavve. Renarna går över isen på älven och finner i regel bete på norra sidan älven där backarna har tinat fram eller efter bilvägen. Mellan byn Sågudden och Njavve, med Tjärko-udden i mitten, passerar de flesta av samebyns renar som kommer från södra sidan, vilket gör området oerhört störningskänsligt (objekt 14,16 och 19). En del renar tar sig också över ovanför Njavve byn och passerar älven på sjön Saggat. Renarna vistas denna tid efter hela sträckan Tjåmotis-Njavve i kortare eller längre perioder och att öka bebyggelsen efter sträckan skulle påtagligt försvåra för samebyns rennäring.

Höst och höst-vinter

När första snön faller i regel i oktober eller början av november så går en del av samebyns renar ner från Kabla mot lilla Lule älv och betar. Det sker i olika omgångar och i regel går de tillbaka upp på fjället igen. Hela hösten och höst-vintern är det fördel med så lite störning som möjligt för renarna eftersom området Tjåmotis-Njavve samlar upp renar som vi kan ta till skiljningshagen under vintern.

Yttrande objekt 14,15, 16, 17, 18 och 19 Tjåmotis-Njavve

Råvvenjarka Njavve

Objektet ligger på norra sidan älven i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget utanför befintlig by. Området är i stort sett utan bebyggelse och viktig störningsfri zon för renarna. Österut är byn Njavve nära och västerut är det inte långt till bebyggelse av fritidshusen vid Tjatjusbäcken. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Njavve Södra

Objektet är i nära anslutning till Kabla fjällmassiv. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Njavve Norra

Objektet ligger på norra sidan älven i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget utanför befintlig by. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Tjåmotis Södra

Objektet i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget helt utanför befintlig by. Området är i stort sett utan bebyggelse och en central plats där renarna färdas över älven på våren. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Tjåmotis Norra

Objektet ligger i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget helt utanför befintlig by. Eftersom Latta-udden redan har bebyggelse på andra sidan udden så använder renarna denna plats frekvent under hela året. Speciellt på våren är platsen mycket viktigt. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Sågudden

Objektet ligger på norra sidan älven i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget utanför befintlig by. Olyckligtvis för samebyns rennäring har flertalet fritidshus redan byggts öster om byn Sågudden, trots samebyns yttrande om avslag, vilket har medfört mer aktivitet och störning för renarna i området. Det är inte hållbart med ännu mer bebyggelse i detta område enligt LIS-förslaget för då har renarna ingen plats för betesro, speciellt på våren. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Granudden

Objektet ligger ovan odlingsgränsen och i de centrala delarna av samebyns åretruntmarker som används frekvent under vinter och tidig vår. Den betydande utvidgningen av byn Granudden som föreslås samt den påverkan som den mänskliga närvaron för med sig med bl.a. ökad användning av motorfordon i området gör att det blir en stor negativ påverkan för rennäringen. Området ända mot byn Granudden används för bete, flytt och för den fria strövningen av renar västerut på våren. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring.

Beskrivning av kärnområden m.m. av riksintresse för Jåhkågaska tjiellde

Riksintresse rennäring (kärnområde, strategiska platser och funktionella samband) finns inom Jåhkågaska tjielldes område som LIS-förslaget innefattar (kartor över riksintresse finns tillgängliga hos samebyn). Förutom kärnområden finns även riksintresse för rastbete och flyttleder inom det föreslagna LIS-området. Det bör dock understrykas att lika viktigt som riksintresse-klassningen är hur markerna används i praktiken. Följande står om riksintressen för kärnområden, som finns med i LIS-förslaget, på samebyns marker:

Pårek - Kabla (k) Pårek - Kabla är Jåhkågasskas största och möjligen viktigaste kärnområde under sommarhalvåret, inom åretruntmarker. Används som sommarbete inom sin norrvästra del, samt vår-

och höstbete över hela områden. Området ligger norr om Saggat vattenmagasin, mellan Kvikkjokk i syd-väst och Tjåmotis i syd-öst, samt öster om Tjaktjajaure med sin norra gräns inom Sareks sydligaste utkanter. Området är intensivt kalvmärkningsområde under våren, kalvmärkningsplats under sommaren, slakt- och skiljningsplats under hösten och är dessutom redovisat som brunst- och naturligt uppsamlingsområde. Ett mycket stort antal fasta och temporära renskötselplaneringar finns inom området, som arbets- och beteshagar men också renvaktarstugor, kåtor och samevisten. Anläggningarnas täthet står i relation till områdets intensitet och kärnkarakter. En huvudflyttled passerar genom området med svåra passager vid Stuor-Tata och Kaskakåra. Betesmöjligheterna är goda med såväl vinter som sommarbetestyper.

Granudden (k) Kärnområde inom åretruntmarker (ovanför odlingsgränsen förfjällbyarna). Området används som vinter och vårbete. Ligger syd-öst om Granudden, mellan Skalka och Maivesjaure. Området har goda vinterbetesförhållandena p g a sina lavrika barrskogar.

Jokkmokk (k) (gemensamt kärnområde Jåhkågaska tjiellde, Sirges och Tuorpon) Kärnområde under vinterhalvåret, inom gemensamt vinterbetesområde för Jokkmokksbyarna. Område ligger nedanför odlingsgränsen runt Jokkmokk söder om Lilla Luleälven. Disponeras som vinterbetesland av Sirges, Jåhkågasska samt Tuorpon sameby med mycket goda betesmöjligheter tack vare sammanhängande lavrika barrskogar. Området korsas av flera flyttleder mellan årstidslanden. Vid Brändön finns Jåhkågasskas skiljnings- och slakthage samt beteshage. Vissa delar av området är redovisat som naturliga uppsamlingsområden.

***Kommentar:** Stora delar av Jokkmokks kommun omfattas av renskötselområde som ger en rättighet för samebyar att bedriva renskötsel utifrån de bestämmelser som finns i Rennäringslagen och andra lagrum. Områden som har stor betydelse för rennäringen är utpekade som riksintressen och där gäller särskilda hänsyn.*

I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta” I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om rennäring behandlat på en översiktlig nivå och går inte i detalj in på exakta placeringar eller omfattning av ny bebyggelse.

I LIS-områden som är glest bebyggda eller saknar bebyggelse krävs troligen planläggning för nya etableringar. MB 7 kap 18 d§: ” Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus. Lag (2009:532).”

Rennäringen är viktig för kommunen men det är också mycket viktigt att kunna erbjuda attraktiva livsmiljöer för att behålla och eventuellt öka befolkningen.

Samråd ska ske med berörd sameby och hänsyn ska tas vid prövning av dispenser och eventuell planläggning.

2.3 Privatpersoner

2.3.1 Privatpersoner 1

Vi delägare av fastigheten Kvikkjokk 3:3 tycker att det är anmärkningsvärt att ingen från Jokkmokks kommun kontaktat oss angående det av kommunen föreslagna och utökade LIS-området, (avsett för en utökning av den nu sålda husvagnsparkeringen i Kvikkjokk), söder om befintlig husvagnsparkering, trots att den berörda marken är belägen på vår fastighet Kvikkjokk 3:3.

Vi ägare av fastigheten av Kvikkjokk 3:3 har tidigare skickat in synpunkter angående Jokkmokks kommun plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, diarienummer 2019:648. Vårt yttrande kom inte med och diariefördes ej heller, förrän efter påpekande från oss.

Vi ägare till Kvikkjokk 3:3 motsätter oss helt Jokkmokks kommuns plan för utökat LIS-område i Kvikkjokk, beläget söder om husvagnsparkeringen och på vår mark, Kvikkjokk 3:3.

En utökning av husvagnscampingen skulle innebära en stor miljöpåverkan, då marken ligger invid Tarraälven med en tjärn och våtmarksområde alldeles intill.

Vi anser att Jokkmokks kommun tagit tillräckligt med mark från vår fastighet Kvikkjokk 3:3. Mark som tidigare exproprierats av Jokkmokks kommun, avsett för allmänna ändamål och som kommunen betalat 1 krona per kvadratmeter för från vår fastighet Kvikkjokk 3:3, har Jokkmokks kommun nu sålt ut till privata intressenter för betydligt högre belopp.

Kommentar: *Området har justerats så att det inte längre omfattar fastigheten Kvikkjokk 3:3. Att ett område pekas ut som LIS-område innebär endast att det kan finnas ett ytterligare skäl för strandskyddsdispens. LIS-områden innebär inga skyldigheter.*

2.3.2 Privatperson 2

Jag vill att även Kaltisluokta ska vara med.

Kommentar: *I samrådet framkom ovanstående önskemål, då svarade kommunen följande:*

” Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådsskedet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.”

Det ställningstagandet kvarstår.

2.3.3 Privatperson 3

Blir bekymrad!

Åter en revidering men ingen har nämnt något om den ansökan jag skickat in gällande möjlighet att få skapa ett antal tomter inom min fastighet Tjåmotis 1:4 i byn!!

Förväntar mig en förklaring!

Kommentar: *I samrådet framkom ovanstående önskemål, då svarade kommunen följande:*

” Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådsskedet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.”

Det ställningstagandet kvarstår.

2.4 Föreningar/organisationer

2.4.1 Kvikkjokksgruppen

KVIKKJOKKS DELTA / CAMPINGEN

I Kvikkjokk och i synnerhet Kvikkjokks deltaland har forskningsarbete bedrivits främst inom växtbiologi och hydrologi av naturgeografiska institutionerna vid Uppsala universitet och Stockholms universitet, växtbiologiska institutionen i Uppsala m fl. På grund av att deltalandet är ett första klassens forskningsobjekt för studier av landskapsutveckling är området väl undersökt. Deltat har ovanligt långa mätserier av nederbörd och vattenstånd. Mätningar har pågått kontinuerligt i över 40 år.

Översvämningsrisk

Det område som utredningen föreslår för en utbyggnad ligger på Kamajokks östra sida. Området består av morän/deltaland. Vid snösmältningen på våren står grundvattenytan ca 20- 30 cm under markytan, och i den södra delen finns en permanent mindre vattenyta. De nuvarande byggnaderna ligger på ca 306 m ö h och Kamajokk ligger på 303.3 m ö h. Det innebär att under extremvatten, som t. ex i juni 2000, kommer byggnaderna att stå under vatten. Motsvarande situation rådde också i augusti 1993, juli 1975 och i juni 1967.

Effekterna av den pågående klimatförändringen är tydliga redan nu i området. Ökad risk för översvämningsrisker med regularitet i framtiden är högst sannolika. Se bilagor 1 och 2.

***Kommentar:** I beskrivningen för LIS-området för Kvikkjokk camping förtydligas att i dispensprövning och/eller planläggning ska särskilda hänsyn tas till mark- och vattenförhållanden, risk för översvämningsrisker och effekter av klimatförändringar. Området minskats avsevärt och omfattar nu endast befintlig camping.*

Riksintresse m m

De riksintressen som berör området, naturvård och rörligt friluftsliv, påverkas negativt. Exploateringen i det känsliga deltalandet är av ett sådant slag att strandskyddets syften att trygga allmänhetens tillgång till strandområden och framför allt att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten inte längre tillgodoses långsiktigt (7 kap. 18 e § första stycket 2 miljöbalken).

***Kommentar:** Att utifrån LIS-lagstiftningen bevilja enstaka dispenser i anslutning till en befintlig camping anser kommunen inte vara av den omfattningen att det kan ge negativa effekter på ovanstående riksintressen. Om området planläggs och strandskyddet upphävs i planen med stöd av LIS kommer det i planarbetet att säkerställas att riksintressen för naturvård och rörligt friluftsliv inte på ett betydande sätt påverkas negativt.*

Vad gäller livsvillkoren för växt- och djurliv, framgår det tydligt i miljöbalken att grundvillkoret för att ge dispens är att allmänhetens tillgång till stranden säkerställs och goda livsvillkor bevaras.

MB 7 kap 18 f §: "Ett beslut om att upphäva eller ge dispens från strandskyddet ska inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detta gäller inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnadernas eller anläggningarnas funktion.

I ett dispensbeslut ska det anges i vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt eller annars användas för det avsedda ändamålet. Lag (2009:532)."

LIS-planen upphäver inte strandskyddet, den ger bara ytterligare ett skäl att bevilja dispens om alla villkor enligt lagen är uppfyllda.

Frågan är också om och hur utvecklingen av Kvikkjokk Camping enligt förslaget kommer att påverka existerande turistanläggningar i Kvikkjokk negativt. Någon inventering av behov, befintlig kapacitet eller beläggningsgrad har inte genomförts.

Kommentar: *Den naturbaserade besöksnäringen är en näring i stark tillväxt. Enligt en rapport från Visit Sweden 2016 "Hållbar naturturism och ekoturism på landsbygden" finns en nischad grupp med stort intresse för den svenska naturen, den motsvarar drygt 25 miljoner personer som potentiell målgrupp. Utifrån detta ser kommunen ett behov av att möjliggöra fler alternativ till övernattningar i Kvikkjokk.*

Förslaget saknar även analys av hur påverkan på natur- och kulturmiljön i detta världsunika tvåflodsdelta till följd av inrättandet av LIS- området kan komma att inverka på områdets attraktionskraft som turistmål i stort. Naturturism är ett av de snabbast växande områdena inom turism globalt sett där besökarna söker det autentiska, unika och exklusiva och inte mer av samma konventionella upplägg.

Kommentar: *Att peka ut ett LIS-område i en översiktsplan ger möjlighet till ett ytterligare skäl för dispens. Det är i en eventuell efterföljande planläggning eller dispensprövning som frågor som rör gestaltning, landskapsbild, kulturmiljö, naturvärden mm prövas.*

Ändringar och uppdateringar som gjorts efter granskning

- Kompletteringar i MKB och områdesbeskrivningar vad gäller miljö kvalitetsnormer vatten
- Förtydligande i kapitel 5 av riktlinjer och rekommendationer för handläggning av dispenser inom LIS-områden där rennäringen påverkas
- Förtydliganden i kapitel Inledning, Lagstiftning och LIS-områden i Jokkmokks kommun angående att kommunens och länsstyrelsens synpunkter på LIS-områdets lämplighet i vissa fall skiljer sig åt

Det gäller följande områden:

10 Ålloluokta västra, 12 Jaurekaska, 23 Låjssa, F1 Njunjes, F2 Kvikkjokk, Mallenjarka,
F4 Tjatjisbäcken, S2 Tjájánjargga, S3 Karats, S4 Dosånjargga, S5 Puornaluokta

- Komplettering i övergripande områdesbeskrivningar om att samråd ska ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet för samtliga dispensprövningar
- Område 1 Storskabram har minskats så sumpskogen undantas
- Område 20 Granudden har minskats så sumpskogen undantas
- Område 13 Kvikkjokk camping har minskats så att det inte omfattar fastigheten Kvikkjokk 3:3

De som deltagit i yttrandet

Sofia Silfverstrand, samhällsstrateg

Erik Fagerström, chef samhälls- och infrastrukturfunktionen

Anna Hövenmark, utredare

Marietta Norlén, utredare

Magdalena Fjellner, utredare

Stefan Andersson, tillväxtchef

Patrik Sundberg, samhällsbyggnadschef

Annie Arnqvist, stadsarkitekt, konsult Arnqvist & Sivenbring AB

Lars-Erik Gunnars, landskapsarkitekt, Ramböll Sverige AB

Samhälls- och infrastrukturfunktionen, Jokkmokks kommun september 2021

Sofia Silfverbrand

Planarkitekt/Samhällsstrateg

Erik Fagerström

Chef samhälls- och infrastrukturfunktionen